

**Vizita oficială de prietenie
a tovarășului Nicolae Ceaușescu,
împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu,
în Republica Populară Chineză —
un eveniment de o deosebită importanță
în cronică relațiilor de prietenie
dintre popoarele român și chinez**

- Pavană pentru un rulment defunct (pag. 5)
- STOP-CADRU LA FILIPEȘTI DE PĂDURE (pag. 6-7)
- DOUĂ PUBLICAȚII LA ÎNTILNIREA CU SFERTUL DE VEAC (pag. 12-13)
- Certificatul de suflet (pag. 19)

„Oare cum s-ar simți un popor care nu și-ar cunoaște trecutul, nu și-ar cunoaște istoria, nu ar prețui și nu ar cinstea această istorie? Nu ar fi ca un copil care nu-și cunoaște părinții și se simte străin în lume? Fără nici o îndoială că așa ar fi...”

NICOLAE CEAUȘESCU

În căutarea străbunilor și a izvoarelor de înțelepciune și vitejie ale neamului, urmind nobilele îndemnuri ale conducătorului statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar a fost prezent, duminică, 11 aprilie 1982, împreună cu mii de concetățeni, la Putna, la mormintul marelui Ștefan, de la a cărui urcare în scaun se împlineau 525 de ani

Fotografiile de SORIN POSTOLACHE

Miile și miile de oameni adunați duminică, la orele prinzului, la Putna, aveau o lumină pe fețe. Aveau cea mai curată lumină pe care o pot purta și iradia oamenii, lumina iubirii de țară, lumina credinței în nemurirea patriei și în necontenirea actelor de citorie ale celor viteji și buni. Cenaclul Flacăra a venit la Putna pentru că au venit la Putna, întâi de toate, la ceasul sorocit, osemintele lui Ștefan. Și pentru că au venit la Putna, în veacul trecut, marii noștri înalțași, Eminescu, Ciprian Porumbescu, Slavici, A.D. Xenopol, Mihail Kogălniceanu, G. Dem. Teodorescu, Gr. Tocilescu. Și a venit la Putna dintr-o datorie. Mărturisesc deschis că, luat cu virtejul treburilor zilnice, aș fi uitat, poate, de acest moment, dacă un activist de partid, Alexandru Crihană din Vrancea, nu mi-ar fi amintit acum vreo lună și jumătate că pe 12 aprilie se împlinesc 525 de ani de la bătălia de la Doljești și de la înscăunarea lui Ștefan cel Mare, ca domn a toată Moldova. Fiește, Ștefan nu a fost întâi cel Mare și apoi domn. Ci întâi domn, oștean și patriot și apoi a fost numit de cei ce l-au înțeles Ștefan cel Mare. Acest neasemuit bărbat din istoria neamului odihnește la Putna. Noi, cei de azi, fie că sintem muncitori, fie că sintem țărani, fie că sintem cărturari, trebuie să trecem din cînd în cînd pe la mormintul lui. De acolo ne va veni mereu acea putere în stare să ne îmbărbăteze și în stare să ne facă să visăm la mereu mai binele patriei. Să visăm activ, să visăm tranzitiv,

O oră, de la 12 la 1, în mănăstirea Putna, la mormintul celui mai mare voievod al moldovenilor, la mormintul unuia dintre incomparabili ctitori de patrie, Cenaclul Flacăra a depus jurămint față de Moldova lui Ștefan, față de fapta lui Ștefan, față de jertfa lui Ștefan, față de visul lui Ștefan, față de România de azi a lui Nicolae Ceaușescu, față de fapta lui Nicolae Ceaușescu, față de jertfa de fiecare zi a cirmaciului nostru, față de visul de fiecare clipă al celui ce ne conduce.

șiel pașnice de azi, dedicate prezentului socialist și viitorului pe care nu-l puteam vedea decît frumos de-acolo, de la Putna. Am cîntat „Ridică-te Ștefane și vezi-ți fiii, / Că vremea în lume e grea, / Credință veșnică patriei noastre / Jurăm, Măria-Ta”. Și am cîntat „Trăiască țara, patria mamă, / Trăiască toate cite sint în ea”. Și am cîntat „Vrem liniște-n țară și pace în lume, / Dar dacă ar veni vreun blestem, / Carpații și frații sări-vor ca unul / Urmind comandantul suprem”. Și

afla și pe fețele celor de afară — lumina dragostei față de țară. Poate vă voi mai povesti cum a fost acolo, așa, mai în detaliu, pentru că acum sint încă răpus de emoție și cutremurat de gîndul că un noroc al destinului mi-a dat în biografie aceste ochi, să văd mormintul lui Ștefan la 525 de ani de la înscăunarea sa și să fiu alături de minunații mei prieteni de fiecare zi și de fiecare cenaclu, obosiți îngrozitor cum sintem, și alături de marii mei contemporani, poeții Ioan Alexandru și Ion Horea, lingă mormintul lui Ștefan la 525 de ani de la victoria sa decisivă și simbolică în ce privește viitoarea unitate națională.

Astfel s-a desfășurat a 525-a manifestare de poezie și muzică a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar.

Fii liniștit, Măria-Ta! Mii și mil de oameni erau afară de dragul țării lor și de dragul acelora ce au știut și știu s-o conducă să treacă de zbucium și să ajungă la fericire. Dacă nu cumva fericirea e chiar zbuciumul. Fii liniștit, Măria-Ta! Afară unde am cîntat apoi, fagii se legănau și brazii se văitau. Și-a fost și furtună, și-a fost și soare, au fost de toate cite le-ai avut Măria-Ta în viață. Apoi un cer senin a izvorit peste întreaga Bucovină și peste întreaga Moldova, din Voronețul care te invocă mereu. Fii liniștit, Măria-Ta, care te-ai zidit la hotare cu ploptul și care ne-ai lăsat testament să nu ne dăm țara nimănui, niciodată. Fii liniștit, Măria-Ta! România există!

ADRIAN PĂUNESCU

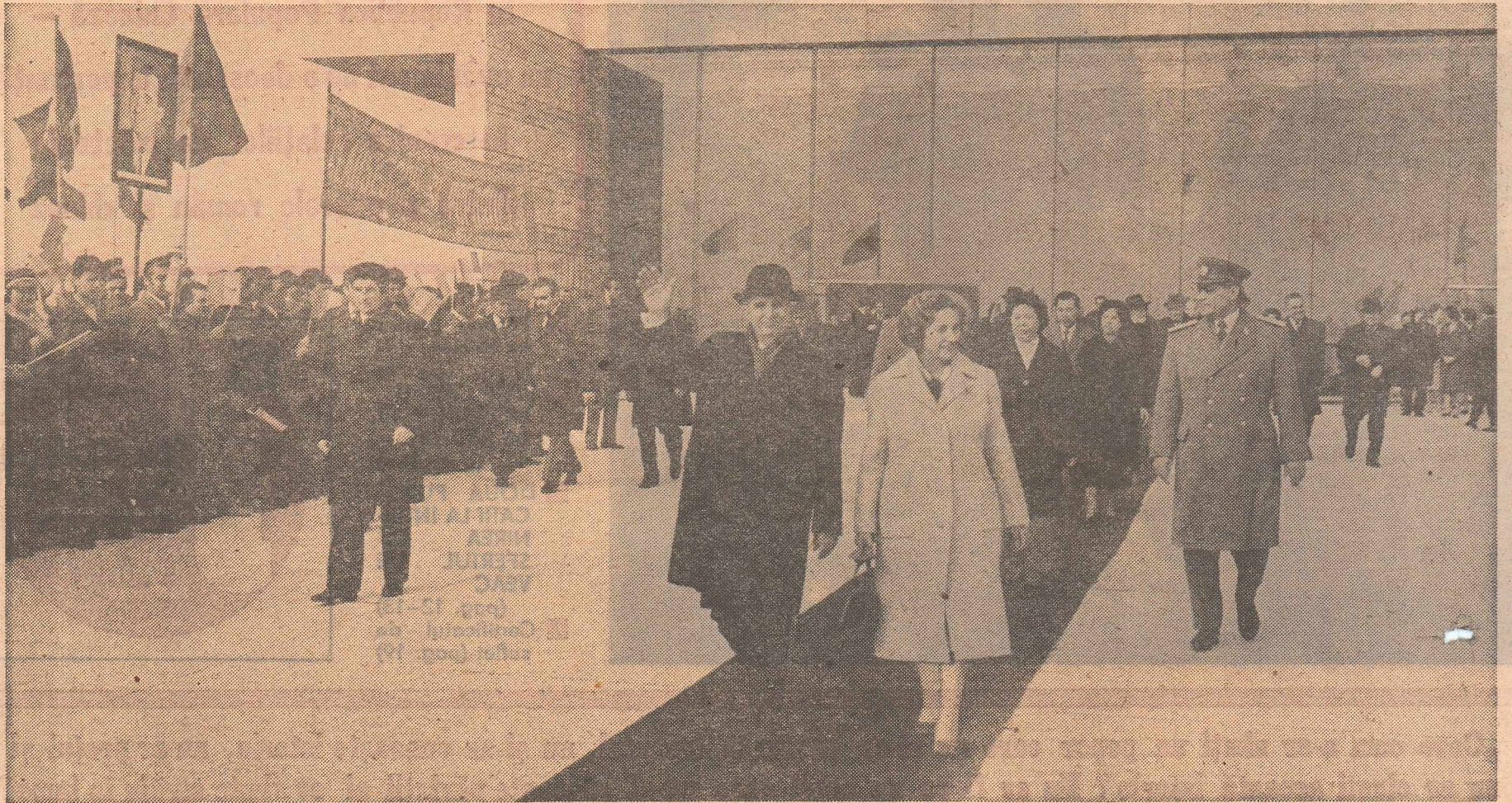
Fii liniștit, Măria-Ta!

După cum ne indeamnă ritualul străbun și după cum păzitorii curați și frumoși ai osemintelor și lăcașului Putnei ne-au amintit, cu discreție, la mormintul lui Ștefan nu se poate intra cu instrumente muzicale și atunci am rămas numai noi, vocile noastre și un instrument nevăzut: cutia de rezonanță a istoriei. Om lingă om și suflet lingă suflet, într-o atmosferă extraordinară, am cîntat acolo cîntece dedicate lui Ștefan, dedicate lui Mihail Viteazul, dedicate redșteptării naționale, dedicate ființei noastre, dedicate supra-viețuirii acestui popor, dedicate construc-

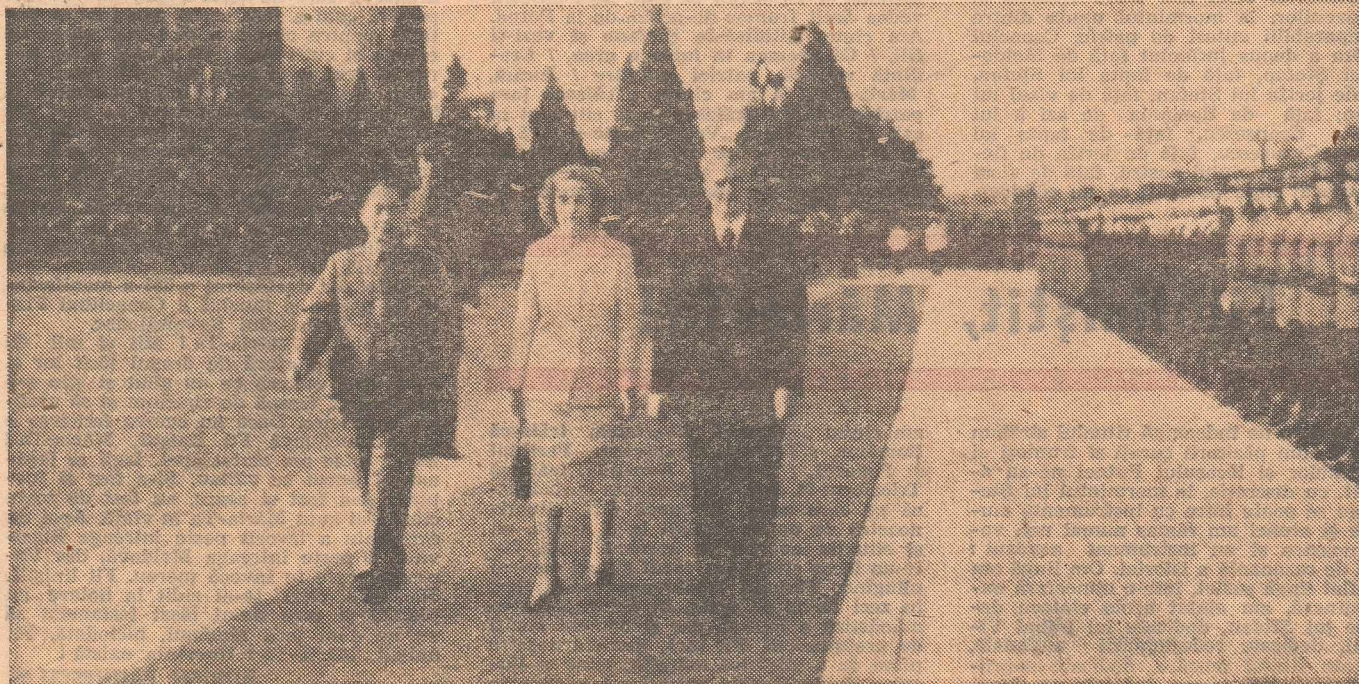
am cîntat „Trăiască libertatea, trăiască România, / Trăiască Ceaușescu, Partidul și Poporul, / Trăiască România, trăiască Tricolorul!”. Și totul cu șoapta bărbătească pe care ne-o impunea atît situația noastră de oameni aflați la ei acasă, cit și situația noastră de oameni aflați într-un lăcaș sfînt. Am văzut atunci oameni plîngînd. Țăranul moldovean multiplicat în zeci de fețe acolo, în neîncăpătoare mănăstire a Putnei, dar și oamenii veniți de pretutîndeni din țară, gazdele noastre pline de o sfielnică măreție, totul se ilumina dinăuntru de acea lumină care se

Un nou moment important în întărirea prieteniei și colaborării româno-chineze

VIZITA OFICIALĂ DE PRIETENIE A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,

Plecarea de pe Aeroportul internațional Otopeni

Desfășurată într-o atmosferă cordială, de deplină înțelegere, stimă și respect reciproc, care caracterizează în mod tradițional bunele raporturi dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, dintre țările și popoarele noastre, recenta vizită oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Republica Populară Chineză — efectuată la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez și a Consiliului de Stat al Republicii Populare Chineză — reprezintă un nou moment important în întărirea prieteniei și conlucrării româno-chineze.

Intregul program al vizitei, în cadrul căreia locul central l-au deținut convorbirile oficiale dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Hu Yaobang, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, au evidențiat dorința comună de a conferi noi dimensiuni relațiilor multilaterale româno-chineze, de a găsi noi căi și posibilități pentru amplificarea colaborării și conlucrării dintre țările, partidele și popoarele noastre.

Pe această linie, în cadrul dialogului la nivel înalt cele două părți și-au exprimat hotărârea de a extinde și adânci și mai mult relațiile bilaterale, pe baza principiilor stimei și respectului reciproc, independenței și suveranității, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și întraajutorării tovarășești. S-a subliniat că există largi posibilități ca prin eforturi comune, să fie amplificate și diversificate colaborarea și cooperarea economică, tehnico-științifică, culturală și în alte domenii de interes reciproc. În context, a fost evidențiată necesitatea de a se acționa în continuare pentru ca și relațiile economice să se ridice la nivelul bunelor relații politice care se dezvoltă între cele două țări. Au fost, de asemenea, puse în evidență noi posibilități de a intensifica contactele politice și schimbul de experiență pe linie de partid și de stat.

Fiind abordate o serie de probleme ale situației internaționale actuale, s-a subliniat că în prezent, mai mult ca oricând, popoarele trebuie să-și unească eforturile și să treacă la acțiuni hotărâte în vederea opririi cursului periculos al evenimentelor spre confruntare și război, pentru a se pune capăt agravării situației internaționale și a se trece la reluarea și dezvoltarea politicii de destindere și pace, de colaborare și respect al independenței naționale. Relevându-se că imperativul cel mai arzător al zilelor noastre este oprirea cursei înarmărilor, trecerea la măsuri concrete de dezarmare, și în primul rând de dezarmare nucleară, a fost evidențiată necesitatea ca soluționarea tuturor problemelor să se facă exclusiv pe cale pașnică, prin tratative. S-a subliniat, de asemenea, importanța luptei pentru lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje dintre țările bogate și țările sărace, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale. În acest context a fost exprimată dorința celor două părți de a dezvolta și mai puternic în viitor buna colaborare dintre România și China pe planul vieții internaționale, de a acționa tot mai strâns împreună, în sprijinul afirmării politicii de

ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, ÎN REPUBLICA POPULARĂ CHINEZĂ

pace, de destindere și colaborare internațională.

Vizita a prilejuit și exprimarea unor elogioase aprecieri la adresa realizărilor țării noastre în construcția socialistă, a eminenței personalități a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Astfel, în toastul rostit la dîneul oficial, tovarășul Hu Yaobang a spus: „Tovarășul Nicolae Ceaușescu este un prieten vechi, care se bucură de stima profundă a poporului chinez... Sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a Partidului Comunist Român, poporul român înaintează cu fermitate pe calea socialismului. Ați înregistrat o grandioasă dezvoltare în toate domeniile construcției socialiste. Apărați cu fermitate suveranitatea de stat și demnitatea națională. În activitatea internațională sinteți împotriva dreptului forței, apărați pacea lumii și cauza progresului omenirii. Această poziție principială fermă și spiritul eroic neînfricat ale partidului și poporului român se bucură de aprecieri elogioase din partea țărilor și popoarelor iubitoare de pace din lume”. Arătînd că în dezvoltarea bunelor relații de prietenie și colaborare dintre România și China un rol remarcabil l-a avut dialogul tradițional româno-chinez la nivel înalt, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat satisfacția de a se întîlni și a purta convorbiri cu tovarășul Hu Yaobang, în vederea găstirii unor noi căi și modalități menite să asigure extinderea în continuare a colaborării dintre partidele, țările și popoarele noastre.

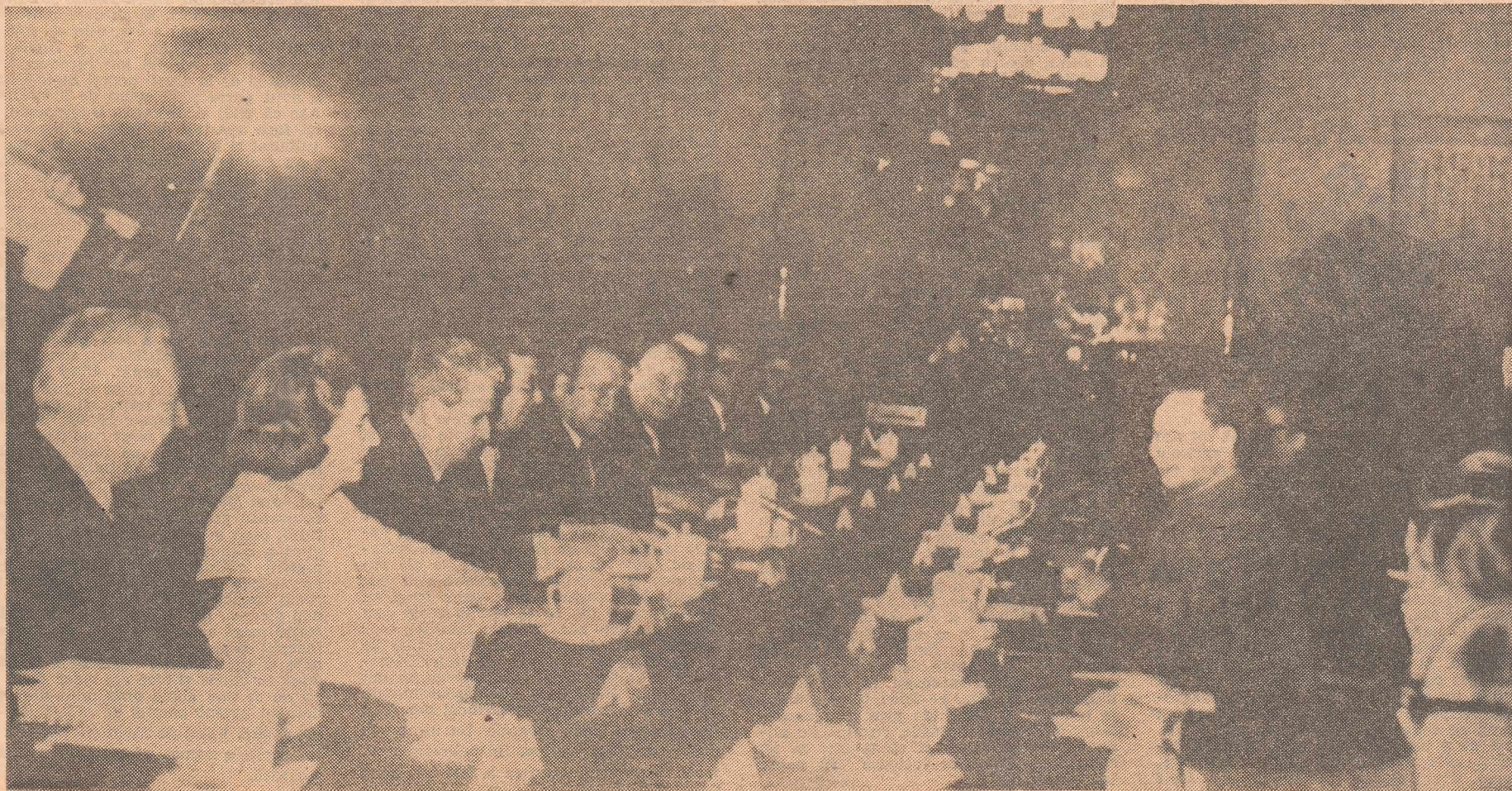
Dorința comună de a dezvolta și mai mult relațiile româno-chineze a fost cu pregnanță reliefată de cei doi conducători. „Noi apreciem — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că există toate condițiile ca prin eforturi comune, raporturile româno-chineze — întemeiate trainic pe principiile socialismului, pe deplină egalitate, stimă și respect reciproc — să cunoască, în continuare, o puternică înflorire, pe măsura posibilităților sporite pe care le creează dezvoltarea economico-socială a țărilor noastre. În cadrul acestor raporturi, acordăm o deosebită importanță dezvoltării și diversificării colaborării economice, promovării unei largi cooperări în producție, în realizarea de obiective industriale, în valorificarea unor resurse naturale și în alte domenii de interes comun”. La rîndul său, tovarășul Hu Yaobang a spus: „Este necesar să folosim actualele întîlniri pentru a studia și explora împreună, în spiritul sprijinului și înțelegerii reciproce, noi căi de colaborare și pentru a stabili țeluri temeinice pentru colaborarea noastră... Dezvoltarea continuă a colaborării noastre în domeniile politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii va stimula puternic bunăstarea și prosperitatea celor două țări”.

Inscriind o nouă pagină luminoasă în cronică relațiilor româno-chineze, noua vizită oficială a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Republica Populară Chineză este menită să contribuie la întărirea și dezvoltarea tot mai intensă a legăturilor de strînsă prietenie, de colaborare multilaterală și solidaritate militantă dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză, dintre popoarele români și chinezi, spre binele reciproc, al cauzei păcii, socialismului și progresului în lume.

ION CODRU

„Noi apreciem că există toate condițiile ca, prin eforturi comune, raporturile româno-chineze — întemeiate trainic pe principiile socialismului, pe deplină egalitate, stimă și respect reciproc — să cunoască, în continuare, o puternică înflorire, pe măsura posibilităților sporite pe care le creează dezvoltarea economico-socială a țărilor noastre”

NICOLAE CEAUȘESCU

La Tîrlele Filiiu, telefonul sună în gol

Satul Tîrlele Filiiu a început din inima primului om întâlnit pe ulițele sale care ne-a spus bună ziua. Altfel, trebuie știut că satul acesta se află prins cu toate rădăcinile sale în Bărăgan, în județul Brăila, și că aparține de comuna Ianca. Ianca este o comună mare și de la o vreme luptă cu ambiția ei de a deveni oraș. Un oraș agroindustrial, cum se zice.

Oricum, printre motivele care ne-au îndemnat să mergem de acolo mai departe n-au stat atât de mult în câmpăni cele care țineau să ne îndepărteze de Ianca pe cât au stat cele care țineau să ne apropie de Tîrlele Filiiu. Am trecut, așadar, printre blocurile ridicate în centrul viitorului oraș, pe sub niște balconae de sticlă avind culoarea infernală a indigoului, și-am mers către Tîrlele Filiiu ca înspre un pridvor din al cărui cuprins lumina Bărăganului socoteam că ni se va arăta cum era ea de fapt, adică aurie și caldă și limpezită de iarba nouă a primăverii. Drept ar fi să mai recunoaștem că, pe cînd ne întrebam de ce nu rămînem aproape, lângă șoseaua națională și calea ferată, cînd ne îndepărțăm tot mai mult de ele, către Tîrlele Filiiu, nu ne-a fost teamă nici măcar o clipă că se va întimpla ca la Tîrlele Filiiu oamenii să ne vorbească așezînd între ei și noi un teanc de hirtii. Dincolo de cifrele care se schimbă și ele acum, în primăvară, de la o zi la alta, și pe care lesne le-am fi putut strînge pe ața inodată a eitorva cuvinte, părea mai important să putem spune că satul pe care-l căutam a început nu de la tabla indicatoare pe care scria Tîrlele Filiiu ci chiar din inima primului om care, pe ulițele aceluia sat, ne-a spus bună ziua.

Munca își are statuile ei, în om, nu alături

Sînt așezări de oameni spre care începi să călătorești chiar din clipa cînd le-ai întrezărit numele înscris pe o hartă și spre Tîrlele Filiiu am călătorit vreme de cîteva ani buni, dar am ajuns acolo abia la amiaza zilei de 30 martie 1982. Și așezarea de oameni numită Tîrlele Filiiu, destul de neobișnuit ca să te pună pe gînduri, s-a arătat a fi ceea ce îmi și închipuisem că este: un cadrlater de un kilometru pe un kilometru, tivit cu o lizieră prăfuită de salcîmi și asediat din spre toate punctele cardinale de imensitate, de singurătate, iar un oraș numai de potrivnicie de-a dreptul. Oare ce s-a întimplat în lume la 30 martie 1982? Probabil ateriza într-un deșert naveta spațială Columbia. În aceeași zi, la Tîrlele Filiiu, gospodarul Ștefan Căpățînă călca apăsat ulițele paralele și drepte ca luminarea ale satului, după un buldozer încăpățînat să netezească valurile de noroi înghețate din toamnă în crește și goluri sub care căruța dă să se rupă sub ține. După vaeamul buldozerului, după pasul apăsat al lui Ștefan Căpățînă, ulița începea să semene cu o arătură și dincolo, unde privea aluneca în cîmpurile fără margini, arătura părcinică se mistuia în arătura adevarată, ca un pîrîu într-un fluviu și apoi într-o mare, grasă ca un unt, ademniitoare ca o promisiune.

Satul s-a întemeiat prin 1924, țărșul lui bătîndu-se după o căpătuire cu pămînt a celor mai săraci dintre țărșii Munteniei, răriți fără milă în războiul din '16. Și a fost o iluzie că rămîind mai puțini li se va face o parte mai mare. Dar s-au mulțumit și cu ce au primit. Cei mai mulți s-au tras aici de pe meleagurile Buzăului și cam toți cei săriți peste saizeci de ani sînt născuți prin comuncle de sub munte. Însă fiii și nepoții celor dinții aici au văzut lumina zilei, la Tîrlele Filiiu, și, desigur, aici vor rămîne, în ciuda ademnițiilor timpului. Unde a fost cîndva o țîrlă de oi poate dura și o așezare de oameni, doar omul și oia au stat mereu laolaltă, chiar dacă apa sărată din fîntini le înteește setea, nu le-o stinge, chiar dacă strănepoții de astăzi ai celor dinții, tot mai des, au început să-și caute rosturile în indeletniciri cu totul străine înaintășilor lor. Dragomir, Moise, Popa, Anghel, Drăguliu, Oprea și Creteș, un Creteș a avut și țîrla din începuturi, sînt nume purtate de cei mai mulți dintre eătini și, atunci, se poate spune că sînt nume care contează în chiverniseala de zi cu zi. Și chiverniseala vieții de astăzi, mai mult decît în jurul turmelor de altă dată, se adună, se împarte și se desparte pe cap de om în jurul pămîntului de acum, smuls prin ani din păduri, lăstăriș

și pîrloagă: 1 400 ha teren arabil, cît are în grija ei ferma cooperativei agricole din Perișoru, comuna Ianca din care satul e parte. Ferma aceasta fiind, la Tîrlele Filiiu, tot ceea ce înseamnă autoritate și instituție, speranță și certitudine certă. Pentru că în lumea țărșilor, din păcate, mai există și certitudinea incerte.

Față în față cu unul ca Ștefan Căpățînă, care nu e doar un gospodar de rînd, ci și vicepreședinte al cooperativei numite mai sus, dar ale cărui griji sînt sporite doar de îngrijorările fermei de la Tîrlele Filiiu, lucrurile încep să se limpezească întrucîtva. Și el, și brigadierul Ion Mircea, au fost siliți de împrejurări să știe cel puțin tot atîtea cite știe un inginer agronom și poate și ceva pe deasupra. Nu prea mult pe deasupra, ci, poate, numai că un om nu e un fier sau o vită, atît. Nu demult, au avut și ei un inginer agronom, unul adevărat, cu patalamale, de Iosif Peterfi, om inimos și de treabă dealtfel, dar... a fost avansat. Și atunci, vrînd ne-

vrînd, au avansat și ei pe funcție de agronom, nu cu leafa, bineînțeles, ci cu treaba, cu neodihna, cu zbaterea din zori pînă noaptea tîrziu. Și acum nu s-ar prea da pe alții. Chiar nefiind lesnicios din cale afară să iei din plin cîmp, sprijîindu-te doar în cizmele minjite cu glod, hotărîri pentru care, aiurea, se convoacă ședințe interminabile și se bat frunte în frunte, ceasuri în șir, capete luminate și mari, abia încăpînd în căciulă. Încît, nu întimplător, în sediul curat al fermei din Tîrlele Filiiu am aflat o pustietate desăvîrșită. Doar o hartă pe pereți, ca să știm unde am ajuns, în sfîrșit, și o hirtie pe un colț de masă, ca să înțelegem că puterea hirtilor încă nu e adormită cu totul. Și abia săturîndu-ne noi de pustietatea aceea, s-a îndurat să treacă pe uliță o femeie între două vîrste, cu mîinile albite pînă la coate de var, cu părul adunat într-o basma în a cărei țesătură soarele imblînișe culorile, și să ne întrebă mirată: pîi aici îi căutați? cine ce să caute aici?!

Un Petre Tică, un Ion I. Bubarcă și un Constantin Dinu își vedeau de treburile lor de toată ziua, prin grajduri, unde, din 650 vite mari, se pot alege 300 vaci cu lapte. În schimb, Mărgeara Dobre, Niță Popa, Petre Codin și Stanca Drăguliu stăruiau în truda din cîmp, departe, spre Corbu, la însămîntatul cartofilor. Tot acolo își afiaseră un rost Rusanda Stan, Ilina Tănăsescu, Maria Vasile, Stănuța Ioniță sau Elena Ungureanu, femei pe care numai stăruința lui Ștefan Căpățînă și a lui Ion Mircea le-a readus la pămînt și la muncile lui. Acesta fiind adevărul: un bărbat ca Ștefan Căpățînă s-ar putea să nu înțeleagă întru totul folosul unor situații ce i se cer, telefonice, de cinci ori pe zi, însă știe prea bine ce înseamnă să bați din poartă în poartă, să stai de vorbă cu fiecare om în parte, nu mai mult decît atît cît trebuie, să-l lei pe limba lui, cu răbdare, sfîrșind prin a-l face frate cu tine într-o osteneală de dus neapărat la un capăt. Unde 400 de familii abia adună 1 300 de suflete, unde un inginer care nu există nici nu își poate asuma vreo vină, o altă cale nu se poate închipi. Cu atît mai mult cu cît cartoful, pentru cei de la Tîrlele Filiiu, înseamnă mai nimic: abia 100 ha. Și iată, nu demult au început să muște din țaralele destinate porumbului, sfeclei, florii soarelui. Și e firesc și omește să-l mai lăsăm să aștepte pe cei ce tot cer situații, și dimineața, și la prînz, și seara, pentru că nu de la ei așteptăm de mîncare. Dacă am izbutit noi, pînă astăzi, să punem pe picioare patru echipe bune, fiecare din cite treizeci de oameni, telefonul mai poate să sune și-n gol.

Într-adevăr, la sediul fermei din Tîrlele Filiiu telefonul suna în gol, dar oamenii se aflau acolo unde se cuvenea să se afle. Copiii lor, între timp, traversau cîmpul domol, încărcăți de feluri și feluri de vase, purtînd în circa lor fragedă o apă adusă de foarte departe, de unde sărătura încă n-a ajuns în fîntini. Și sătenii trag nedejde că, mai devreme s-au mai tîrziu, se va gîndi cineva și la neajunsul acesta al lor, mare și împovărător pentru viață. Trag nedejde că într-o zi și într-o zi va ajunge la ei și asfaltul, purtîndu-i pe spinarea lui răbdătoare și pe cei care-i caută acum telefonic. Și, probabil, într-o zi și într-o zi, nădejile lor se vor împlini, deși nu e prea lesne de înțeles de ce nu s-au împlinit pînă astăzi. Cu totul și cu totul de neînțeles, însă, e altceva. La Ianca, atunci cînd am mărturisit că vrem cu orice preț să ajungem acolo, la Tîrlele Filiiu, am întîlnit priviri pline de scepticism și am auzit vorbe rostite pe jumătate, declinate de indoială. Era ca și cum, o dată ajunși într-o curte de gospodari, am fi încercat cu tot dinadinsul, fără nici o cuvîntă, să cotrobăim și prin locuri ascunse, mai prăfuite, din delăsare sau din nevrednicie. De ce? Doar la Tîrlele Filiiu munca își are statuile ei, nu în afara omului, ci în oameni. Este adevărat, miine sau poimîine Ianca va deveni un oraș cochec, un hotel-restaurant mai frumos ca la Ianca întîlniștii în puține comune din țară. Dar ce folos, totuși, să stai la o masă în jețuri de plus, sub candelabre de la fondul plastic, cu urechile pline de muzică disco și să te uiți ca un chior într-o farfurie lucioasă cît poate luci porțelanul?

Acolo de unde primăvara se întinde ca un cerc de lumină

De la o vreme, primele semne ale unui anotîmp nou se arată în satul Tîrlele Filiiu dinspre ulmul crescut la cîteva metri de casa Stelei Diaconu. E de mirare cum a putut să se înalțe ulmul acesta atît de fainic și împotriva tuturor vînturilor care i-au stat împotriva de cînd a fost plantat de soțul ei, Haralambie, aici în Bărăganul Brăilei. Rădăcinile s-au întins de-a lungul grădini care leagă casa Stelei Diaconu de a fiicei ei, Aritina, și au răzbătut chiar dincolo de ulița numită a Păltînelilor, pînă lângă zidul casei unui vecin, Mihai Georgescu. Acesta din urmă, ca și ginerele ei, Ștefan Căpățînă, trebuie să se obosească să taie în fiecare an lăstării care izbucnesc din vinele groase ale rădăcinilor. De aceea la Tîrlele Filiiu ajunge să ridici ochii spre ulmul uriaș ca să vezi că dintr-acolo se anunță toamna ori că se pregătește să vină primăvara. Pentru Stela Diaconu zilele acestea ar părea că sînt și de primăvară și de toamnă, zice ea, toamnă fiind pentru că ea merge pe 70 de ani, iar primăvară pentru că zilele s-au mărit și-a început lumea să iasă la muncă. Și cum ginerele ei, care este vicepreședinte la C.A.P., nu-și poate face timp decît prea puțin pentru treburile de pe-acasă iar fiica ei pleacă la rîndu-i de dimineață și se întoarce seara, grijile multe și mărunte ale celor două gospodării apasă mai mult pe umerii Stelei Diaconu. Aritina e bucătăreasă la C.A.P., gătește în bucătăria grădiniței și tot ea duce mîncarea la cîmp, cu căruța, pentru 30 de oameni. Se întoarce acasă cînd se termină și munca, odată cu ziua. Ginerule vine și mai tîrziu, cînd ai casei s-au liniștit și trag către somn, doar Stela Diaconu mai lucrează cite ceva, seara, pînă o cuprinde și pe ea oboseala. Face niște fulare și de pe urma fiecăruia se alege cu 9 lei pe care-i așează cu grijă peste cel 173, pensia ei de la C.A.P. S-a angajat printr-un contract cu cooperativa să le țeaș și i s-au adus și materialele trebuitoare, gheme cu fire de diferite feluri și culori. Ginerule trece în fiecare seară să-i spună noapte bună și cît timp mai stau ei de vorbă în timp ce televizorul vorbește și el despre campania de primăvară nu uită s-o întrebă dacă și-a făcut „norma”. Acesta e doar un fel al lui de a vorbi, fiindcă altfel oricine poate să vadă că grădina e netedă și curată și fără nici un fir de buruiănă rămasă de anul trecut. Liniile drepte ale răzoarelor și cărările înguste dintre ele, printre dreptunghiuri de pămînt ce-și au fiecare rostul lui, ca să începă acolo cam toate legumele care trebuie familiei, s-ar zice că arată ca un desen din cartea de geometrie a lui Ion, nepotul Stelei Diaconu. Știe ea bine ce și cum trebuie muncit primăvara, chiar dacă s-a născut înainte de a fi fost inventat televizorul ori de a fi apărut pe lume ginerele. La urma urmei, pămîntul a fost un bolovan greu, mare și negru la care ea a fost inhămată încă de cînd era țînără de tot. Tatăl ei, Dumitru Dumitrașcu, fusese improprietat

după primul război mondial cu 5 hectare de pămînt, 7 pogoane pentru arătură și 3 de islaz pentru vite, și coborînd din comuna Drajna de Sus, din județul Prahova, a ridicat la Tîrlele Filiiu o altă casă, cu două camere, peste care a lăsat-o stăpîni pe fiică-sa, Stela, cel mai vîrstnic și de nădejde dintre copiii lui. El mai pornea cu căruța cu cai către această a doua casă numai cînd era zorul cel mare al muncii, la arat, la semănat, în vremea culesului. Nu s-a îndurat să-și strice rostul casei celei vechi, de sub munte, unde trăiește și astăzi, vegheat de un alt copil al lui, Stelică. De acolo pleacă o dată pe vară la Tîrlele Filiiu, îndemnat la cei 94 de ani ai săi de o copilărească dorință de a se afla la șes în vremea cînd se coc pepenii, și, dincolo de aceasta, de curiozitatea de a vedea cam prin cel fel de oameni s-a mai îmbogățit lumea prin nepoții, strănepoții și stră-strănepoții lui. Fiică-sa, Stela, măritată cu Haralambie Diaconu, care la rîndu-i coborise din județul Buzău, de la Nehoiu, fiind și el improprietat cu 5 hectare, a avut un singur copil, pe Aritina. Cînd aceasta se apropia și ea de vremea măritășului s-a nimerit ca la Tîrlele Filiiu să fie repartizat ca tehnician agronom Ștefan Căpățînă. Acesta ședea în gazdă la un vecin, Măntărău. Și astfel, văzîndu-se pe deasupra gardului au hotărît să meargă împreună la balurile ce se țineau în salo-nul prăvălii lui Mielu Tăbirc și-au sfîrșit prin a se căsători. El au avut patru copii, Ion, elev în clasa a 6-a, este cel mai mic. Alți trei, Gheorghe, Vița și Aneta, s-au căsătorit la rîndul lor, lucrează toți la Brăila și de la acești nepoți Stela Diaconu a avut parte pînă acum de 9 strănepoți. Așa că tatăl ei, Dumitru Dumitrașcu, cînd își face apariția la Tîrlele Filiiu se arată tulburat și bucos să afle cam pînă unde s-au mai întins lăstării neamului lui. Cît despre Haralambie Diaconu, care a murit în 1964, se vorbește mai rar sub frunzișul ulmului plantat de el. Treierînd pe arie, în văzul întregului sat, tot grîul cules de el de pe cîmp, într-o vară s-a întimplat să nu mai aibă de unde scoate încă 700 de kilograme pentru a da cota întreagă și din această pricină a fost ținut un timp la Vădeni, lângă Brăila. În urma unui memoriu adresat Comitetului Central al partidului, Stela Diaconu a fost primită în audiență. I s-a vorbit frumos, zice, și a fost ascultată pînă la capăt. Cînd s-a întors acasă, Haralambie a aflat că fusese trecut în rîndul țărșilor mijlocași. De bucurie, în ziua aceea a întoarcerii lui, Stela Diaconu a tălat și cele două rațe pe care reușise să le mai țină pe lângă casă. După aceea s-au trecut de la întovărășire, unde erau înscriși, la C.A.P. Însă firul vieții lui, cum ziceam, n-a fost prea lung și la bolovanul greu, mare și negru al pămîntului, pînă la urmă Stela Diaconu tot singură a rămas inhămată. Chiar dacă a muncit alături de alții. Doar nimeni nu poate face munca altuia, fiecare își duce greul muncii lui. Și de la o vreme, cum mai ziceam, pe măsură ce ulmul de lângă colțul casei a tot crescut și dinspre el au început să se anunțe la Tîrlele Filiiu toamnele și primăverile, oricum s-ar învîrți după treburile zilnice ale celor două case ea nu se mai abate prea mult din cercul desenat pe sub pămînt de rădăcinile uriașului ulm. Fiind de făcut și-acolo, în cercul acela, o muncă pe care cineva trebuie să-o facă.

Ca dascăl și cercetător care și-a petrecut cinci decenii de viață în universitate, este normal ca interlocutorul nostru, academicianul **Caius Iacob**, să privească selecția și promovarea valorilor prin prisma omului de la catedră. Răspunzând anchetei noastre, el reia, comentează și amplifică, în lumina îndelungii sale experiențe academice, și o serie de idei care au mai făcut obiectul unor articole din „Flacăra” pe o temă similară:

— Selectarea și promovarea valorilor în universitate înseamnă, în primul rând, crearea condițiilor ca profesorul să-și îndeplinească înalta sa menire. Dar iată, într-un anumit sens se poate spune că în prezent tindem să „facem” învățământ superior fără profesori. Desigur, nu afirm că ei nu ar exista în facultățile noastre, ci că proporția, greutatea lor specifică este mult prea mică. Totul se petrece ca și cum într-un liceu ar preda nu profesori, așa cum e normal, ci pedagogi sau suplinitori. Mi se pare strănu (faptul s-a petrecut nu demult chiar la facultatea noastră) ca la un concurs pentru titlul de profesor să se prezinte... doi doctori docenți, adevărate personalități în domeniul lor, fiecare cu peste o sută de lucrări tipărite, plus tratate și monografii de la trei în sus! Și totuși nu erau decât conferențieri. De 15 ani.

— Poate a fost o intimplare, un accident administrativ?

— Din păcate nu. Cunoșc multe alte asemenea situații, nu tocmai normale într-o viață universitară care trebuie să servească drept exemplu și altora în promovarea adevăratelor valori. Eu consider că binecunoscutul corp geometric numit piramidă nu-și are fostul în facultate, care nu este o întreprindere economică oarecare, nu poate fi normată exact la fel — să spunem — cu o fabrică de nasturi, ci reprezintă o „întreprindere” unicat. Înțeleg prea bine că din rațiuni economice nu pot fi numiți, deci retribuiți ca profesori, decât un procent relativ limitat de cadre didactice, în funcție de numărul studenților, mărimea catedrelor etc., dar nu la retribuire mă referam mai înainte, ci la titlul universitar convenit în funcție de valoarea reală și nu de schemă. La urma urmei, acești oameni sînt egalii noștri, ai profesorilor mai vîrstnici, nu ne sînt cu nimic inferiori. Așadar, să aibă titlul de profesor toți cei care îl merită! Chiar dacă, din considerentele arătate, ei vor continua să ocupe, un rîstimp mai scurt sau mai lung, funcția de conferențier. Soluția a mai fost propusă în „Flacăra” și eu o susțin cu tărie. Nu este vorba de un amănunt lipsit de importanță, un simplu petec de hirtie, o formă administrativă:

în munca noastră, și nu numai a noastră, joacă un rol enorm factorul moral, recunoașterea de către societate a valorii — deci a utilității sociale — a unui om. Această recunoaștere joacă adesea rol decisiv în descătușarea creativității, în munca epuizantă a cercetătorului, a acestuia explorator al Necunoscutului. Or, a fiintul ani întregi, chiar decenii, într-o poziție inferioară oameni înzestrați și talentați mi se pare înjust. Cunoșc, de pildă, valoroși asistenți universitari care au depășit vîrsta de 40 de ani... Soluția su-

Cum selectăm, cum promovăm valorile? (III)

„În loc de mulți chemați, puțini aleși — puțini chemați, puțini aleși”

gerată e simplă, nu comportă nici o povară financiară pentru stat și nu vîd nici un motiv pentru a se mai fîrăgăna rezolvarea.

Evident, selectarea valorilor se realizează pentru prima oară mai riguros chiar de pe băncile facultății. Să mergem deci pe filieră: facultate, repartizarea în producție, perfecționare. Acum citiva ani — aminteste interlocutorul nostru — s-a luat o măsură excelentă, creîndu-se în cadrul Facultății de matematică și la alte facultăți secții de cinci ani pentru studenții cei mai dotați. Ei (firește nu numai ei) reprezentau schimbul de mine al mecanicienilor, valorile menite să ducă mai departe făclia.

— Dar felul cum s-a făcut pînă acura repartizarea în producție este de neînteles — arată Caius Iacob. Absolvenții anului V din secția matematică-mecanică deci cei cu pregătirea cea mai serioasă, cei mai valoroși, au fost repartizați cu precădere în școlile generale, în timp ce absolvenții cu patru ani de studiu au putut alege licee și alte locuri de muncă. Bineînțeles, nu a fost o regulă generală, însă o situație prea des întîlnită. Motiv pentru care am observat în rîndul studenților o tendință de a opta spre secția de patru ani, în speranța unor repartizări

mai „bune”. Subliniez că nu găsesc nimic anormal, nimic de criticat în faptul că absolvenții noștri sînt îndreptați spre învățămîntul general și mediu. Acolo este nevoie de ei! De asemenea, socot că o școală generală este la fel de „onorabilă” ca un liceu sau ca un institut de cercetări. Observațiile mele nu stabilesc deci ierarhii absurde, ci vizează cu totul altceva: omul potrivit la locul potrivit. Răspund deci la întrebarea dv.: cum promovăm valori după ce le-am selectat. Dar să urcăm mai departe filiera.

După stagiul în producție, necesar și util, elementele cele mai înzestrate pentru învățămîntul superior și cercetare doresc să meargă pe acest drum. Fie că vor lucra într-un institut de cercetări științifice, fie că vor opta pentru cariera universitară, prima consacrare a valorii lor, la acest nivel superior, o reprezintă doctoratul. O treaptă indispensabilă.

— Consider că practica ultimilor ani, iar practica este supremul arbitru — subliniază profesorul Caius Iacob — nu validează tendința de limitare excesivă a locurilor la admiterea la doctoratură. În loc de mulți chemați, puțini aleși, avem puțini chemați, puțini aleși. Viitorii doctoranzi se prezintă, cum e normal, la concursul de admitere, însă nu o dată (vorbeste tot din experiență) există un singur loc la 8, 9 și chiar 12 candidați. Nu pretind că, în acest ultim caz bunăoară, toți cei 11 respinși, prin forța lucrurilor, ar fi meritat să devină și ei doctoranzi, dar, bazîndu-mă pe o foarte lungă experiență universitară, susțin că un procent important din cei respinși azi doar din lipsă de locuri nu o merită. Este, în primul rînd, o pierdere de valori pentru țară. Să vă dau un caz. S-a prezentat în fața comisiei un candidat mai stingaci, care se exprima greoi. Dar a

venit la noi cu dosarele sale de lucru în problema care-l preocupa. Distingea la el adevărată pasiune a cercetătorului de mine, un fir director, imaginația creatoare. Însă la colocviu nu a răspuns prea strălucit. Și atunci, ce e de făcut? Admiți pe un altul mai bine pregătit pentru examen, dar poate lipsit de focul sacru? Sînt situații dificile, care nu vor putea fi rezolvate atît timp cît va dăinui limitația excesivă de care vorbeam. De reținut că pentru mulți imposibilitatea de a fi admiși la doctoratură se poate dovedi grea de consecințe, îndepărtîndu-i pentru totdeauna de la cariera științifică la care îi îndreptătea valoarea lor.

Si în acest domeniu interlocutorul sugerează o soluție simplă. Prin el însuși titlul de doctor nu implică pentru stat nici un fel de obligație, nici o sarcină financiară, titlul fiind important doar prin prisma selecției, confirmării și promovării ulterioare a valorilor. Un număr sporit de doctoranzi (ceea ce nu echivalează automat cu un număr corespunzător crescut de doctori) nu ar implica nici un fel de cheltuieli sau ele ar fi atît de infime încît nici nu merită a fi luate în considerație, pînă în balanță avantajul de esență pentru societate, care are nevoie de cît mai multe valori științifice. Dealtfel, nimic nu împiedică să se recurgă, în cazul doctoranzilor, și la anumite taxe plătite de candidați, la fel cum se procedează în cazul unor consultațe. Problema însă este alta.

— Conducătorii de doctorat, în sistemul actual, sînt mult prea puțini — este de părere academicianul Caius Iacob. Personal, nu vîd de ce practic orice profesor universitar sau conferențier nu ar putea pregăti doctoranzi. Dispunem, oricum, de numeroase cadre utilizabile în acest scop, și acesta este principialul. Înmulțirea, în limite desigur rezonabile, a locurilor la doctoratură nu ar însemna și acordarea fără discernămint a titlului de doctor. Dimpotrivă, în prezent — poate în mod paradoxal — cînd sînt limitate locurile, se consideră că ceva nu este în regulă dacă din cinci candidați înscriși la doctorat nu devin doctori toți cinci. Acum, așadar, sînt puțini chemați, puțini aleși. Nu împotriva exigenței sporite pledez, ci pentru mulți chemați, puțini aleși, ceea ce, desigur, nu înseamnă că, în raport cu valorile reale „în concurs”, nu ar crește intrucîtva și numărul de doctori, fapt de pe urma căruia țara nu ar avea decît de cîștigat. Să nu mai fim însă în situația de a refuza la doctorat, din lipsă de locuri, mecanicieni cu 15 ani activitate în institute de cercetare prestigioase, cu rezultate științifice proprii remarcabile și cu valoroase lucrări tipărite.

LIONEL NIȚESCU

Pavană pentru un rulment defunct

Avertisment. Casare înseamnă operațiunea legală de readucere la starea de materii prime a unor instalații, mașini sau piese dispartate care și-au făcut datoria și au ieșit din uz. Există însă inși dispuși să acorde o extensie nepermisă legalității. Sub acoperirea a cîtorva semnături, deci printr-un artificiu funciar birocrat, ei determină distrugerea unor valori care nici măcar nu s-au bucurat de privilegiul de a fi folosite. Aceasta este esența intervenției noastre.

Pe Calea Dudești nr. 135, Petre Nicolenco gestionează o dugheană cu firmă prozaiătoare: Piese auto-moto pentru toate tipurile de mașini. Din goana automobilului, deși firma e prăpădită ca vai de ea, unii mai izbutesc s-o citească, trag pe dreapta, trec pragul și uneori nu regretă. S-au adunat aici, în timp, o multime felurită de piese, indeobște pentru mașini care nu se mai importă dar mai circulă, provenind din unitățile cooperativei Automecanica. „Uniunea nu a vrut să aprobe casarea lor.” — precizează Petre Nicolenco, fiind vorba, desigur, despre Uniunea cooperativei meșteșugărești. În consecință, s-a recurs la soluția plasării lor prin această dugheană, cu o suprafață de numai cîțiva metri pătrați. În doi ani s-au vîndut astfel piese în valoare de o jumătate milion lei. Uneori, într-o singură lună, Petre Nicolenco a demobilizat din capitolul „piese fără mișcare” al cooperativei Automecanica valori trecînd de 50 000 lei. Cu puțină răbdare, crede el, orice piesă își află cumpărătorul ei. Personal, ar fi plasat mult mai multe dacă cei ce au această cădere și-ar fi luat inima în dinți și ar fi scăzut corespunzător prețurile pieselor cu defecte. Dar fără exemple degeaba vorbim. De pildă, carcasa unui electromotor de Fiat 1300, după o manipulare neatență, are o ureche ruptă. Cum este lesne de înțeles, nimeni nu-l va plăti ca nou decît la o mare ananghie. În același timp, prea puțini cumpără un electromotor numai pentru carcasă. Cu alte cuvinte, dacă i s-ar reazeza prețul în mod rezonabil, electromotorul s-ar vinde pe loc. În aceeași situație lîncezește pe raft o placă de presiune pentru Voigă. Are o hibă care nu i-ar stînjeni prin nimic exploatarea, dar o hibă totuși. Și iar nu e nimeni dispus s-o plătească așa cum ar plăti una nouă. De asemenea, o simplă rectificarea a prețului ar ajuta-o rapid să dispară din raft. Dar gestul acesta, bineînțeles, Petre Nicolenco nu-l mai poate săvîrși. De aici înainte încep să se întrenească fel de fel de comisii, se întocmesc fel de fel de hirtii, se trimite la semnăt pe un circuit de o încălceală literalmente fabuloasă, poposese îndelung prin sertare, chestiunea în ansamblu durează, trenează și nu încapă îndoiială că n-are nici o șansă să se încheie de vreme ce nici nu începe. Chiar și simpla ei declanșare presupune o minimă asumare de răspundere și, de regulă, în mediile manipulanților de hirtii, răspunderea nu se asumă, ci se împarte. Și la acest nivel al lucrurilor, actul de împărțire frățească al unei răspunderi se numește

casare. Cuvîntul, dealtfel, ne-a făcut să ciulim urechile chiar din clipa în care am dat piept în piept cu gestionarul idealist și cumsecade Petre Nicolenco. Și am cercețat cu multă curiozitate ce stă sub el, sub cuvîntul casare.

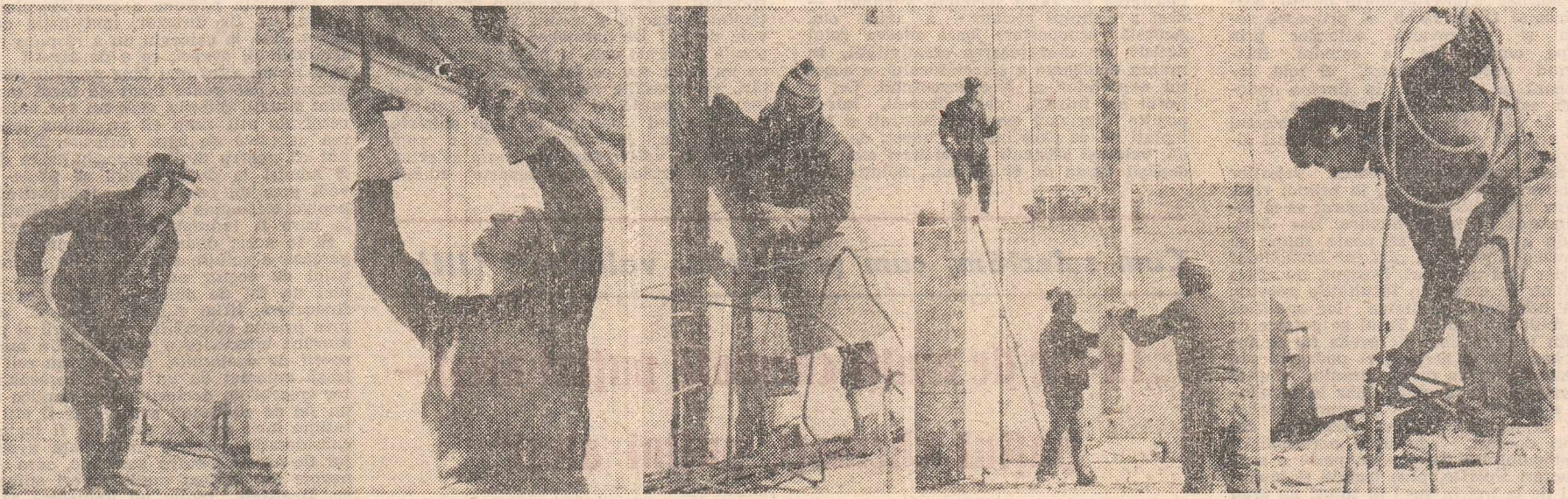
Sub apăsarea acestei curiozități, ciudat de asemănătoare cu o presiune sumbră, am descins la unitatea Ciclop de pe strada Bujoreni, una dintre vedetele genului, în București cel puțin. Șeful acestui așezămînt spitalicesc al automobilelor de toate tipurile și de toate vîrstele, inginer Doru Gîndu, ne-a permis să ne aruncăm privirile într-o listă de piese propuse pentru casare chiar în cadrul întreprinderii din subordinea sa. Șapte coli duble, dactilografiate la o mașină cu carul mare cuprîndeau circa 420 repere, unele raportate în cantități de ordinul sutelor de exemplare. Printre altele, candidau la distrugere 331 bușe silans arcuri a 74 lei bucată, 3 vitezometre a 150 lei bucată, cuzineți palier, elementii filtru ulei, garnituri capac tacheți, segmenti piston, aparate de vulcanizat electric, becuri fază dublă și multe altele. Temeiul propunerii de casare: depășite ca timp, uzură morală sau, cel mai frecvent, fără mișcare, adică fără cumpărător. Hirtii erau aprobate de comisia centrală de casare a I.T.B., formată din șase persoane, sub care semnau și doi împuțnerici ai Ciclopului. Evident, împărțită la opt, responsabilitatea irrosiri a 300 000 lei — cam atît ni s-a spus că ar fi valorat piesele amintite și nutrim o îndoiială asupra adevărului cifrei — nu mai are gustul amar al păcatului. Ne-a revenit în memorie, însă, răbdarea invocată de Petre Nicolenco și credința lui fermă că fiecare piesă auto, mai devreme sau mai tîrziu, își găsește clientul ei. Și am împins discuția pe acest versant al afacerii. Răspunsul ni l-a oferit inginerul Doru Gîndu, împreună cu magazinierul Florian Gherman. O casare, indeobște, afectează interesele celor de la Ciclop. Valoarea casărilor, în sistemul lor de autogestiune, se trece la capitolul cheltuieli. În acest fel, anemiează indicatorii de rentabilitate și, uneori, se pierde chiar simbăta liberă convenită lunar. Dar ei sînt culanți și, în schimbul a 300 000 lei, renunță fără să clipească și la o simbăta liberă. Ce-i determină la această culanță? O birocrație siciitoare precum o tuse seacă. Stocul de piese din magazie trebuie să ruleze în permanență. Altfel, îngrămădindu-se acolo piese „fără mișcare” sau „uzate moral”, în virtutea unor normative nu întrî totuși limpezi, veniturile lucrătorilor ajung sub semnul întrebării. Chiar ansamblul

instituției în care unitatea din strada Bujoreni este parte integrantă începe să dea semne de nerăbdare. În sedințele de bilanț, cei din Bujoreni erau periodic somați: „de ce nu cașati odată piesele fără mișcare?” Încît, întii au atîșat în propriul lor sediu o listă cu 500—600 repere disponibile. Apoi au publicat anunțuri în speță prin România liberă și Revista economică. Astfel au izbutit să vîndă cite ceva, valoric de 6 000—7 000 lei pe lună, din noianul pieselor considerate „fără mișcare”, dar nu destul pentru a-și degreva magazia. Și aici se întîmplă piedici uneori insuportabile cînd trebuie modificat prețul unui produs cu defecte sau greu vandabil. În sfîrșit, au înaintat oferte și Bazei de aprovizionare tehnico-materială a Bucureștilor, cooperativei Automecanica, I.D.M.S.-ului, dar peste toți au fost intîmpinați cu refuz. Iar ca să poată plasa o sumă de piese prin intermediul magazinului specializat Fiat au trebuit să uzeze de argumentul indeobște numit, dar în mod delicat, spagă. Și e chiar de risul lumii să lucrezi la Ciclop și să bagi spagă... (Numai mita se dă, spaga se bagă... n.a.) Trecînd peste acest simulacru de glumă, debitat cu o evidentă crispăre dealtfel, interlocutorii noștri au căzut de acord că singura soluție chibzuită de evitare a distrugerilor ireponsabile ar fi înființarea unui magazin general de piese auto pentru mașini care nu se mai fabrică sau nu se mai importă, dar încă utilizabile. Neexistînd acest magazin, soarta valorilor care i-ar putea aproviziona rafturile este pecetluită. Ca să încheiem și acest capitol, mai spunem că restul pieselor în discuție cuprinse în marea listă consultată de noi s-a trecut la casare. Dar nu cine știe ce... — ne asigură inginerul Doru Gîndu. Însă, într-un fel se vîd lucrurile pe fereastră mai marelui unui Ciclop și în alt fel se vîd de pe Șoseaua de centură a Bucureștilor.

Aria celei de-a treia mișcări, din nefericire, se cîntă la baros, după Popești-Leordeni la dreapta, într-o incintă îngrădită a I.R.V.M.R. București, sau așa ceva. Aici se dezmembrează piesele casate și aici se sortează metalul lor pe sorturi. Legi draconice veghează să fie totul spart și distrus, să nu se sustragă ceva ce trebuie cu orice preț nimicit. Însă, prin grija aceasta să nu se îmbogățească vreunul cumva, fiind un fier sau un cablu, ne autosărăcim laolaltă, pe cale legală și vîzînd cu ochii. Dacă s-ar investi același efort deznădăjduit în păstrarea și dirijarea unui procent însemnat din piesele și agregatele asinate aici spre locurile unde ele ar mai putea folosi încă, s-ar fi risipit rumoroase dintre neazurile zilei de astăzi a țării. Dar efortul acesta ne este străin și, în loc, procedăm la experimente filologice: nu mai zicem deșeu, zicem material refolosibil. Ar fi preferabil să deschidem ochii mai bine și să vedem că, într-adevăr, este vorba frecvent de materiale refolosibile, dar fără a mai fi distruse. Șeful depozitului neferoase, Constantin Tudose, ne mărturisește că uneori îi vine pur și simplu să plîngă atunci cînd înțelege ce lucruri de

preț ajuns să fie tocate aici mărunt cu baroasele. Numai în urmă cu cîteva zile basculantele I.T.B.-ului au debalstat aici, provenind din Ciclopuri, borduri, kilometraje, sute de relee, discuri de ambreiaj, mii de amortizoare, axe cu came, rulmenți din import, electromotoare, blocuri motor pentru Lada 1200, toate noi-noute, cu vaselină pe ele, și unele nici măcar desfăcute din ambalaje. În însoțire cu el am dat o raită prin depozit, călcînd peste sute de metri de trunchiuri telefonice groase cît mina și cabluri subterane de înaltă tensiune. Sute de rulmenți, de cel puțin 10 kg fiecare, produși la fabrica din Birlad, erau de asemenea nici măcar desfăcuți din cutiile lor de carton. Rulmenți WJ 120x240 M. Mii de rulmenți importați erau aruncați aici în cutii mai cochete. Rulmenți SKF, Made in Great Britain. Ca să nu plecăm de acolo cu minile goale, adică fără nici o dovadă, am luat vreo patru bucăți la reacție, și din cei fabricați la Birlad, și din cei importați din Anglia, cu incuviințarea lui Constantin Tudose, și sperăm că nu în capul lui se vor sparge consecințele acestui articol. La urma urmelor am văzut și rulmenți mai grei de o tonă, conservați și ei grijuliu în vaselină, dar acum loviți cu baroasele, în neștiire. Era greu de crezut că mașina lui A. Mihailopol ar fi rezistat sub greutatea lor, și doar i-am fotografiat. Și nu ne venea să ne credem ochilor. Deci casările Ciclopului se dovedeau a fi flori la ureche. Ca să uzinezi un rulment de o tonă îți trebuie în primul rînd mașina capabilă să-l uzineze și o asemenea mașină ajunge și la 80 milioane lei valută. Cu milă în ei, lucrătorii din incintă au tras cîteva asemenea piese, prea noi și prea frumoase ambalate pentru a fi nimicite, într-o magazie devenită demult neîncăpătoare. Și după ce a văzut ce a văzut pe Șoseaua de centură a Bucureștilor, dacă ar fi un tip bigot, reporterul ar avea dreptul să creadă că ne-a luat Dumnezeu mințile. Cînd nu izbutim să avem destule caiele nici măcar pentru bruma de cai care ne-a mai rămas, fel de fel de inși cu puterea de judecată atrofiată își permit să distrugă valori de milioane de lei, uneori de milioane de dolari, fără să aibă măcar curiozitatea să le despacheteze din ambalajul în care ne-au parvenit peste granița țării. Și am putea încheia acest trist semn al alarmă cu cîteva fraze reverențioase moralizatoare, cum se obișnuiește în asemenea circumstanțe, ca să nu se supere nimeni, iar cei ce semnează astăzi aprobări de casare să semneze și mine, din aceleași fotolii. Însă preferăm adevărul curat: decît să lovim cu ciocanul în rulmenți noi-nouți, mai bine ne-am izbi fără milă în degete, cu un ciocan mult mai mic, dar mai sprinten. Poate numai atunci ne vom dezmetici și vom înțelege că în lumea de astăzi craca rezervată fraierilor făcuți grămadă e tot mai scurtă. Aceasta fiind singurul ton potrivit cu sentimentele încercate în ziua de simbăta, 10 aprilie a.c., de cel ce semnează...

MIHAI PELIN

Stop-cadru la Filipeștii de Pădure

„Maria a fost și ea o inițiativă bună“

El zice că, de când se știe, lui i-a plăcut inițiativa. I-a plăcut, adică, să aibă de unde alege și să alegă un drum iar apoi să nu poată face răspunzător pe altcineva dacă drumul acela s-o fi nimerit, cumva, mai puțin bun decât altele. Și dacă, de când se știe, lui i-a plăcut să aibă de partea lui inițiativa, el se știe de 77 de ani și jumătate. Atât împlinește chiar acum, în aceste zile ale primăverii unui an nou. Firește, om de inițiativă nu putea să fie înainte ci abia după ce apucase să se nască în familia tatălui său, plugar, și alături de alți 7 frați. Dar dacă ar fi putut alege până și familia în care să se nască, zice că tot familia tatălui său ar fi ales-o. Nu pentru că în casa copilăriei lui paturile ar fi avut saltele pline de puf, ci pentru că a putut să învețe, în sărăcia în care a crescut, că miinile îi sînt date omului și pentru altceva decât ca el să aibă ce duce mincarea la gură. Școala nu i-a răpit prea mult din viață, numai cinci clase, numai cinci ani. Pînă la 17 ani a muncit apoi cu părinții, pe pămîntul lor, prea puțin, și pe pămîntul altora din Filipești, mult mai întins. Cam pe la vîrsta aceea trebuie să fi deprins obiceiul de a-și pune și mîntea la lucru, să gîndească în așa fel încît parcă el ar fi fost mai vîrtnic cu cîteva ani. E important, zice, să te străduiești ca la 17 ani să gîndești ca și cum ai fi făcut armata. Industria petrolului era aproape, îi vedea flăcările în fiecare seară, Morenii se aflau la aceeași distanță la care se află și astăzi fața de Filipești, și-atunci s-a hotărît să intre muncitor la sonde. La sondare, cum zice el. Dar era greu să intri acolo, trebuia să cunoști pe cineva care să te recomande și în plus trebuia să ai și meseria gata învățată, altfel ți se dădea de lucru doar ca muncitor necalificat. Iar muncitor necalificat el nu vroia să fie. De aceea o vreme a stat să învețe mai întîi meseria, pe cont propriu, ținîndu-se prin preajma unui cunoscut al lui, Petre Popescu, care l-a și ajutat în cele din urmă să se angajeze la Moreni, la „Concordia“. A lucrat acolo în 1922, doar din primăvară pînă în toamnă. Apoi s-a făcut chirigiu, între timp strînsese bani cît să-și cumpere o căruță și doi cai. Făcea transporturi tot pentru petrol, ducea burlane de la Băicoi la Virfuri. Astfel a prins putere ca să se încumete să înjghebe o cărămidărie modestă însă folositoare pentru toată lumea, adică nu doar pentru el ci pentru mulți din Filipești și din satul aparținător Dițești, care vroiau să-și înalțe case. Tot cam pe-atunci, a ascultat și de îndemnul gîndului lui să-și facă o ghetărie. Tăia gheata din eleșteul obștei și vara o ducea negustorilor de la Moreni. În 1933 s-a însurat. Nici Maria, zice el, n-a fost o inițiativă rea și zice astfel gîndindu-se la cei 4 copii pe

care i-au crescut împreună și la cei 7 nepoți care le înconjoară acum bătrînețile. Dintr-o pepinieră pe care a înființat-o după aceea, ducîndu-se la Brănești și aducînd aproape 40.000 de puietti pe care i-a plantat și i-a altoit, n-a putut să vîndă pentru folosul lui și pentru munca lui decît o parte, altă parte a dăruit-o satului, o mulțime de ciresi, vișini, cași, pruni și meri. A plantat tot satul Dițești, pînă în cătunul Seaca, pe gratis. Adică nu pe toți i-a pus cu mîna lui, dar i-a dăruit oamenilor să și-i planteze între garduri și marginea drumului. Și drumul ajunsese să semene, într-o vreme, cu o alee dintr-o livadă. Cu aceasta ne cam apropiem de timpul cînd el a fost, vreo cîteva ani, primar, și dovadă că a fost un primar care a ținut cu satul lui ar fi faptul că ne-a condus pînă la el chiar secretarul de astăzi al primăriei, Ion Apostol.

În seara zilei de 23 August 1944, a auzit comunicatele transmise la radio pe cînd se afla la masă cu familia. Trece cu îngăduință peste felul cum a dezarmat, fără dificultăți, un neamț care venea pe bicicletă, fluierînd încetișor, dinspre Dițești către Filipești. Era un curier. Alții 200, adăpostiți la Seaca, lucrau într-un atelier, erau soldați dintr-aceia care nu vor să tragă cu pușca, aventuristi sau ceva în genul ăsta. Au șters-o din loc aproape pe nevăgăte de seamă dar și-or fi zis să facă și ei, în drum, o faptă de vitejie și au tăiat comunei legătura telefonică. Atunci, zice, a tăiat și el telefonul de la Calea ferată, ca să nu se mai poată învîrți nemții pe-acolo, fără teamă, cu nici un tren blindat. A tăiat cam 100 de metri de cablu și l-a dus departe, depozitîndu-l la școală, păstrîndu-l pentru următoarele zile cînd avea să fie de folos armatei române. Întreruperea acelei legături de comunicație a avut urmări catastrofale pentru detașamentul celor 900 de nemți de la Singeriș, de lângă Moreni, al căror destin a fost limpezit curînd de cele 2 companii de vînători de munte trimise de șeful garnizoanei române din Filipești-Tîrg. Cu o pușcă de vînătoare pe-un umăr și cu un Browning automat la șold, se simțea netemător și, știindu-se în țara lui, mai știa că inițiativa chiar lui trebuia să-i aparțină, nu altora.

Pe urmă, cînd trecuse binișor de jumătatea vîrstei pe care o are acum, nu s-a mai putut numi Nae Niculescu ci Nicolae P. Nicolae. Primul nume fusese tot o inițiativă proprie, așa-i plăcuse lui să se cheme, însă recunoaște că atunci cînd s-au făcut noile buletine de populație și s-au cercetat toate actele de la primărie s-a dovedit că numele adevărat este cel de-al doilea. După aceea nu s-a dat în lături să arate că Nicolae P. Nicolae este tot atât de vrednic ca și Nae Niculescu. În 1950 a intrat ca ajutor de miner la Filipești și-n scurt timp a ajuns miner și apoi brigadier. N-a încetat, cum s-ar spune, să fie om de inițiativă, de vreme ce a fost declarat fruntaș în producție de 11 ori. Iar după ce s-a pensionat de la mină, a trecut să tragă

la alte visle, la C.A.P.-ul din Filipești. Numai că la început, zice, au fost puși să conducă niște oameni cum nevolnici, de pildă cooperativa începuse pe mîna unuia pe care-l conducea și pe el nevasta. Și asta nu putea să ducă departe, cum nici n-a dus. O socoteală simplă ar zice și astăzi că era mai bine să se fi păstrat cele 4 pogoane de nuci, plantați de el, decît să fie tăiați iar în locul lor să fie pus porumb. Crește și porumbul, nu-i vorba, dar aici nucii se simt parcă și mai în largul lor iar cei 200 de pomi ar fi putut să aducă, în fiecare an, vreo 2 milioane de lei. Cu banii ăștia, luați numai de pe 4 pogoane și numai într-un an, s-ar fi putut plăti repede datoria de 3 milioane pe care o are și astăzi C.A.P.-ul. Pe urmă, zice, o fi fost o inițiativă bună și aceea de pînă anul trecut, cînd cooperativa vindea gunoi de grajd în loc să-l pună pe pămînturile ei, însă el inițiativa asta n-a priceput-o. Tot așa cum n-a priceput nici de ce pe anumite locuri de la Filipești se continuă să se lucreze după sistemul tarlalelor întinse, cînd e foarte simplu de văzut că pe-acolo bătește apa și deci terenurile trebuie parcelate, trebuie săpate șanțuri pentru ca apa să se scurgă. Acum, de cînd C.A.P.-ul are o conducere nouă, se întrevide perspectiva ca oamenii să țină seama de astfel de lucruri simple de văzut. Despre un asemenea loc, întins pe 107 hectare, iată ce ne spuse la rîndu-i economistul Petre Alexe, președinte de cîteva luni al C.A.P.-ului: „Am avut acolo numai pierderi. Va trebui să ne întoarcem la parcelarea terenului, așa cum făceau bătrînii. Arînd acolo de la un capăt la altul, am făcut o farfurie mare care ține apa în ea“. Acesta e un fel de drept de a gîndi și Nicolae P. Nicolae se bucură că apar oameni tineri și cu inițiativă. Acum el stă mai mult pe-acasă și migălește metrul cu metrul pămîntul grădinii și-al lotului în folosință. Lotul îl are dincolo de pîrîul Roșioara, care trece chiar prin spatele curții. De-acolo el scoate în fiecare an două recolte, care-i ajung să hrănească păsările și vitele pe care le ține în gospodărie. De la o vreme ține și 3 iepuri de casă, cu care nepoții veniți în vacanță de la Ploiești și de la București s-au împrietenit la cataramă. Dacă iese la poartă și se uită în lungul șoselei, acum, cînd dau pomii în floare, îl bucură să-și aducă aminte că o parte din pomii aceia sînt darul lui. Poate să fie și aceasta o pricină, zice, pot să mai fie și altele, însă e lucru mare să descoperi într-o bună zi că toată lumea te salută, că nimeni nu trece prin dreptul casei întorcîndu-și privirile în partea cealaltă. La 77 de ani și jumătate, descoperirea asta te face să vrei să mai trăiești o viață. Și întorcîndu-se apoi către casa prin preajma căreia se zbenzue nepoții, Nicolae P. Nicolae își aduce aminte ca de ceva uitat pînă atunci și zice iarăși: Maria a fost și ea o inițiativă bună...

D. CONSTANTINESCU

Cei buni rămîn, cei slabi pleacă

Istoria întreprinderii de utilaj minier din Filipeștii de Pădure este asemănătoare cu a multora din țară. În urmă cu 22 de ani, era un modest atelier de reparat piese de schimb. După 1960, din necesitatea de a înzestra utilajele românești, de a crea și asimila altele noi, prin dezvoltări succesive, a ajuns să furnizeze utilaje minelor de lignit din subteran din bazinele Olteniei, Munteniei și zona Bihorului. De la stîlpii de fricțiune și prelele hidraulice pentru confecționarea armăturilor de mină s-a trecut la utilaje complexe. Susținerile mecanizate de tăiere în abataj au ajuns la generația a treia, CMA 4 are față de străbunicul său CMA1 portanța și productivitatea duble și extrage cărbunele din straturi groase de 3,5 metri. Combinatele de înaintare, așa-zisele CI, au ajuns și ele tot la generația a treia. Tot aici se produc stații de pompe și agregate hidraulice de înaltă presiune, folosite la toate minele de lignit din țară. I.U.M. Filipeștii de Pădure a devenit producătorul de cilindri pentru susținerile mecanizate miniere din toată țara. Pentru anul 1982, întreprinderea are sarcini mari. De cărbune în cantități mari este și va fi nevoie.

Și problemele cu care se confruntă I.U.M. Filipeștii de Pădure sînt asemănătoare cu ale celorlalte întreprinderi. Și ea depinde de onorarea unor contracte în termenele prevăzute de către furnizorii din țară și ea așteaptă uneori prea mult apariția unor rezultate ale cercetării, apariția unor produse și subsambluri promise. Inginerul Gheorghe Dragomir, directorul întreprinderii, ne semnalează cîteva din ele. Teava trasă la rece, cu caracteristici de rezistență mari pentru grosimi de pereți reduse, este promisă de doi ani. De atunci ea este vedeta expozițiilor cu realizări tehnice, însă întîrzie să intre în producția de serie. Pentru cilindrii hidraulici se folosește în continuare teava trasă la cald, cu consum aproape dublu de material. Rebuturile sînt de ordinul a 20-30 la sută și ele apar în momentul probelor hidraulice, adică atunci cînd manopera a fost consumată. Deși metalurgia cunoaște dimensiunile de care are nevoie industria minieră, trecerea la producția de serie întîrzie. Pentru producerea și menținerea în exploatare a cilindrilor hidraulici sînt necesare garnituri, oringuri și manșete de etanșare pentru pistoane care se produc dintr-un cauciuc special. Deși la Institutul de cercetări pentru mase plastice Jilava cercetările sînt finalizate, nu numai garniturile întîrzie să apară, ci și cauciucul din care sînt făcute. I.U.M. Filipeștii de Pădure s-a oferit să realizeze cu forțe proprii garniturile necesare, însă are nevoie de cauciucul

cu caracteristici speciale. Între timp, reclamațiile din subteran continuă să sosească în număr mare și utilaje de mare productivitate sunt imobilizate de lipsa unor garnituri care nu pot fi schimbate la timp. Furtunul de înaltă presiune este cauza altor neajunsuri. Atât la Jilava, cât și la Pitești s-a reușit, după încercarea a două loturi de probă, să se realizeze un furtun cu caracteristici apropiate de normele internaționale, însă la omologare n-au fost prezenți nici furnizorii, nici beneficiarii și din aceste motive nu s-a putut lua o hotărâre. Absențele nemotivate nu s-au motivat nici până astăzi. Combinatul din Jilava trebuia să facă o nouă convocare. N-a făcut-o și, deși are contract cu I.U.M. Filipeștii de Pădure, de la începutul anului n-a livrat nici un metru de furtun. Se pare, ne spune directorul întreprinderii, că între timp la Buzău s-a asimilat sîrma necesară inserțiilor, o sîrmă cu calități superioare celei de import. Este nefiresc ca un complex care costă 12-13 milioane și care poate fi introdus în galerie într-o lună și jumătate, capabil să extragă într-un schimb între 200 și 600 tone de lignit, să fie imobilizat de lipsa unui furtun de presiune.

Oamenii care lucrează la Filipeștii de Pădure sînt inteligenți, harnici și pasionați. În sprijinul acestei afirmații numim cîteva din realizările specialiștilor din întreprindere. Distribuitorul hidroalic și-a redus greutatea cu 15 kilograme. Anual se produc aici 5000 bucăți. S-au asimilat Getisa, aparat pentru declanșarea automată a tensiunii a instalațiilor în cazul punerii la pămînt, DOTA 1M, intrerupător al transportului în caz de avarie, fișa priză a combinel de înaintare, far minier antigrizutos la care s-a folosit un far de Dacia, stația de pompare a fost redusă ca volum la jumătate. Asimilări de utilaje, creșterea calității și a productivității, reducerea importului au căpătat la Filipeștii de Pădure aspecte din cele mai concrete.

Deși comuna Filipeștii de Pădure nu oferă celor care lucrează aici condiții comparabile cu cele de care dispun marile orașe, deși mai sînt multe de făcut, celor care trăiesc și muncesc aici, celor care vor veni în viitor li se creează condiții bune de viață pentru ei și copiii lor. Cei 2200 de oameni ai muncii din I.U.M. n-au gînduri de plecare. Numărul naveștilor este mic. Oamenii își făuresc aici rostul. Nu chiar toți. Inginerii, de care este atîta nevoie într-o întreprindere în plină dezvoltare, nu se sfîșec să-și caute locuri mai călduțe. În ultimele 3 luni, 20 de ingineri au plecat să lucreze în altă parte. Rămîn să lucreze aici cei mai buni. Asta este părerea conducerii întreprinderii, rămîn oamenii de bază. În 1976 au fost repartizați la Filipeștii de Pădure 20 de ingineri, proaspăt absolvenți ai Facultății de tehnologia construcțiilor de mașini Brașov. Din ei mai lucrează aici doar patru: Florin Cojocariu, Daniel Botoagă, Constantin Ciocoiu și Ion Pință. Ion Pință este șeful producției. Nu crede că în alte condiții s-ar fi realizat profesional, ar fi avut atîtea satisfacții în meseria pentru care s-a pregătit ca aici, unde problemele sînt numeroase și interesante, unde nu te întreabă nimeni ce experiență ai cînd ți se dă o sarcină de rezolvat. Deși este doar de 6 ani în întreprindere, inginerul Ion Pință este considerat un cadru de bază, un specialist pe care se poate conta. Face parte din generația a doua. Cea mai recentă generație de specialiști în utilajele miniere se formează acum la școala profesională și la liceul industrial de specialitate.

De la un modest atelier de reparații, la o întreprindere de utilaj minier, completă și complexă, cu specialiști și muncitori de înaltă calificare, este drumul parcurs în 20 de ani nu numai de oamenii de aici, ci într-o mare măsură de toată industria noastră.

OPREA GEORGESCU

Un primar cu secera în geantă

În urmă cu șapte ani, mergeam la Filipeștii de Pădure și scriam un reportaj, în care explicam că „se întîmplă ceva acolo”, dar că, citindu-l pe Ostop Bender, orice s-ar întîmpla, Filipeștii nu s și n-or să fie niciodată Rio de Janeiro.

Voiam să spun prin aceasta că multe lucruri indicau un proces rapid de orășenizare, dar unul special, fiindcă, la drept vorbind, e păcat să strici un lucru în rostul lui, numai că faci altul. Mineritul anunța o dezvoltare semnificativă, în comună prosperă, de asemenea, și întreprinderea de utilaj minier, țărani locului și de prin împrejurimi își lasau țărâna ca să fie muncitorii la stat, iar jumătatea de așezare, aceea fără industrie, deși părea să-și vadă de treabă, arăta nițel cam nedeslușită. Adică, ea ce să fie: sat sau oraș? Primarul, Ion Duțu, tocmai fusese numit în funcție, după ce ani și ani nu știuse decît mina și biroul comitetului de partid al minei. El, cu toate că primise primăria pentru doar trei luni, „pînă se va găsi careva de meserie”, făcea profeții pline de entuziasm, pe de o parte pentru că așa se cuvenea, funcție de indicii de plan, pe de altă parte pentru că oamenii se bucurau de ce li se întîmpla lor acolo, în saatele de oieri și agricultori, de gospodari ca atîția alții dintr-o zonă cu dealuri sărace, de lut gălbui și alunecos.

Cam tot ce zicea primarul că are să se petreacă la Filipeștii de Pădure, iată, s-a petrecut, numai că pe cînd industria a prosperat, cu tot ce poate să aducă ea — blocuri de locuit, utilități, creșă și grădiniță, un mare aflus de lume — agricul-

tura a pășit ceva cu totul nemeritat. Delicat ar fi să spunem că a fost neglijată. De fapt, a fost tolerată, și astăzi, în plin efort de edificare industrială, muncitorii, minerii și țărani get-beget ai Filipeștilor învață ori, mai bine zis, reinvață ceea ce n-ar fi trebuit să uite niciodată: să lucreze pămîntul, mult, puțin, bun sau rău, cum și cit este el. Fiindcă, de fapt, pămîntul nu-i niciodată atît de puțin și de slab cît pare să fie.

Alcătuindu-se monografia comunei, se descoperă ce belșug de boi, cai, vaci, oi, capre și grîne aveau, pe la 1900, Filipeștii de odinioară, la abia 1300 de locuitori, cîți erau pe atunci.

Acum, cu naveștilor din satele vecine, numărăm zilnic la Filipeștii de Pădure cam 14000 de suflete. La C.A.P., producători de carne, grîne și legume, nu s decît 830. Retribuție — de la mină, de la întreprinderea de utilaj minier, din alte meserii de navetist — au cîteva mii de cetățeni. Alte mii au pensie. De cumpărat, pot să cumpere toți, dar de produs mincare, cine o produce? Suprafața agricolă totală e de 3178 ha, din care arabilă abia 1716. Porumb s-a scos 3097 kg boabe la ha, griu 2200 kg. Se cultivă în pe 220 de ha, în mare pierdere însă, intrucît cultura inului e pretențioasă, cere îngrășăminte, sol bun, specialiștii județului la cîmp, nu la scris hirtile despre cîmp. La o populație stabilă de 10775 de locuitori, curțile au doar 1091 porci, 1628 oi și capre, 330 bovine. Centrul comunei e tixit cu blocuri pe patru etaje, de cîteva zile s-a tăiat panglica la inaugurarea grădiniței cu program prelungit (dar s-e tăiat într-o parte, să nu se prăpădească, „să fie mai cu economie”, cum spunea directoarea), străzile comunei sînt bătute de sute de mașini și tractoare de toate mărimile și puterile, e un praf gros pe acoperișul caseilor, încît chiar și lucrurile terminate par abia începute, dar Filipeștii de Pădure nu arată deloc a oraș, cum se estima și, dacă privești atent în jurul tău, bagi de seamă că, de fapt, nici nu mai vrea.

Ce observi, deci, privind atent în jur? Ceea ce puteai pricepe și în urmă cu șapte ani, astfel că titlul reportajului e descris la fel: „Se întîmplă ceva la Filipeștii de Pădure”. Minerii de la bloc cer lot personal, ca să fie și puțin țărani, se sapă șanțurile pentru sfeclă și cartofi, multe, foarte multe curți au solarii pentru legume, pe dealurile ripoase, unde părea să nu prindă decît prunii, vezi — pentru prima oară pe aici — loturi săpate și puse cu porumb, în cîteva curți am văzut scos pietrișul unor aiei prea generoase, pentru a se săpa în locul lor grădini, administrația primăriei și, în general, funcționarii comunei lucrează cîmpul C.A.P.-ului în acord global, școala crește iepuri și contractează cu „Plafar” — ul cantități mari de plante medicinale — pe care, în treacăt fie spus, „Plafar” — ul le refuză ca fiind prea mari —, e pentru prima oară cînd comuna a terminat toamna toate arăturile de toamnă și nu le mai lungeste pînă în mai, e pentru prima oară cînd comuna a scotit tot pămîntul uitat de toți, pe care s-a pus sfeclă și furaje, astfel încît unii acesta să fie și el primul cînd să nu mai slăbească vitele de nutreț prost.

Într-un film japonez — Femeia nisipurilor — un om de știință sosește într-un loc unde viața e mai mult decît complicată și, de unde, în primele zile, era hotărît să părăsească locul cu primul prilej, cu timpul îi înțelege legile și eroismul și decide să rămînă acolo toată viața, alături de oamenii aceia, în truda lor, în speranța lor. Primarul Ion Duțu, născut din țărani vilceni, a pierdut, numit primar, bani buni la retribuție și după ce credea că treaba la primărie n-o să dureze, uite că e de opt ani aici, pătruns de toate grijile comunei, alergînd ca un ogar dintr-un capăt în altul al așezării, lung, uscat și negricios cum e, ocupîndu-se de reparatul paturilor la noua grădiniță, de conducta de apă a fabricii de piine, de problemele autogospodăririi într-un chip ce trebuie cunoscut: crescînd el capre, ca să dea exemplul sâtenilor, contractînd anual cîte 3 porci cu statul, hrănînd zeci de iepuri de casă cu sacul de iarbă cărat pe bicicletă, ieșînd primul la prașilă, împreună cu funcționarii primăriei, și acestea cu o dreaptă filosofie a pildei ce trebuie s-o dea tot omul din frunte.

Un primar care poartă cu el, în geantă, lîngă dosarul cu adrese către Direcția agricolă județeană, prin care cere specialiști ca să aprecieze realist calitatea pămîntului și necesarul de lucrări pentru valorificarea superioară a păsunilor și fi-nețelor, și secera cu care seara, la întors acasă, taie iarbă de pe șanț pentru capre, păsări și iepuri.

TUDOR OCTAVIAN

Au fost țărani toți, dar s-a ivit petrolul, s-a ivit cărbunele...

Va trebui să se obișnuiască, desigur, cu liniștea. Acasă mai ciștia o găină în curte, se mai injurau doi vecini peste gard, se mai întîmpla cite ceva înainte de a se crăpa cum trebuie de ziua. Aici doar bufneste infundat cite o ușă, nu se știe la ce etaj, iar cînd se aud pași pe scări parcă-ți calcă pe creștet. Maria s-a sculat mai devreme și umbliă tiptil prin bucătărie, cu grija să nu zornăie cratițele. Au rămas între ei acum, de cînd el, Constantin Pițurea, a plecat de la taică-său, cu femeia, cu copilul și cu cîteva lucruri, care urmează a fi adăugate, ca să poată închipui o gospodărie, firește. Cine mai știe cît va umbliă tiptil și Maria asta,

poate așa se întîmplă cu toate femeile rupte de la casele lor părintești. Umbliă mai tiptil decît atele. Lui Constantin Pițurea, ca să rămînem călare pe gînd, nici nu-i trecea prin cap că se va însura tocmai în Clondiru Buzăului. Dar n-a avut ce face și l-a ascultat pe un coleg de armată. Hai pe la mine, i-a zis, să vezi și tu cum stau cu ai mei. Hai, a încuviințat el. Și dacă ajungi prin părțile Buzăului, ajungi să bei un vin, nu? Și dacă bei un vin, dintr-o dată, toate femeile încep să-ți pară mai frumoase decît sint, nu? Așa s-a întîmplat s-o aducă pe Maria la Filipeștii de Pădure. Femeia arătîndu-se chipeasă și dîncolo de vinul băut de Constantin Pițurea cu fratele ei.

Nu, nu s-a certat cu taică-său, Doamne ferește, dar a vrut să fie și el la casa lui. Dacă această casă s-a potrivit să fie un bloc, s-a potrivit și gata. Nu demult, primarul Ion Duțu le-a promis și lor cite un petic de grădină, pentru zarzavaturile de foată ziua, și atunci poate va fi altfel. Adevărul fiind că de la o vreme încolo toți minerii Filipeștilor de Pădure încep să înțiească după rosturile pămîntului și, uneori, chiar se întorc la ele. Cum s-a întîmplat și cu bunicu-său, Tudor Ștefan, fost maistru sonдор și reîn-tors la pămînt. Cum s-a întîmplat și cu taică-său, Ion Pițurea: după ce a hălădu-it vreo 26 de ani prin galeriile săpate sub dealurile Filipeștilor de Pădure, iată, a ajuns vicepreședintele ceapului. Cum s-a întîmplat și cu părinții minerilor Alexandru Dulă, Dan Băligoi sau Ion Ciobanu, zis Baros, se înțelege de ce. Doar au fost țărani toți. Dar s-a ivit petrolul, s-a ivit cărbunele și lumea, destul de repede, a început să dea vrabia din mină pe ciocara de pe gard. El, Constantin Pițurea, a mers și mai departe. A dat și vrabia, și ciocara. Pînă în vara trecută lu-cruse la întreprinderea de utilaj minier. Cînd taică-său a ieșit la pensie, i-a luat locul. De ce? Aici fiind mult mai greu decît dîncolo, unde sta ca boierul pe lîngă niște pupitre de comandă. Cum de ce? ! Pentru că se cîștigă mai bine... Mult mai bine...

La 7 fără 10, despărțindu-se de Maria, care o cîrmise spre atelier, să-și vadă de bobinajele ei, a fost pe rampa de triaj, cîntînd un loc în trenulețul ticsit de mini-neri, cu masca de gaze pe un sold și cu acumulatorii lanternei pe alt sold. Era cald, în fiecare dimineață e mai cald decît în dimineața de ieri și pîrul, sub cas-că, se năclăiește ușor de sudoare. S-a regăsit cu echipa abia la magazia de scule. Pentru astăzi nu-i trebuia mai mult decît un burghiu și un picon. Și la frontul 2527, paralel cu colectorul frontalului 41, sud Palanga, a ajuns repede. Împreună cu Gheorghe Ciomirdea s-a apucat să evacueze cele cîteva vagoane de cărbune rămase din schimbul trecut. Între timp, brigadierul Ion Pop și minerul Gheorghe Moise au început să foreze găurile pentru pușcare. Au terminat cam în același timp. Apoi s-a apropiat de ei artificierul, unul nou, care n-a mai lucrat cu brigada lor, și, nu înainte de a-l privi lung, l-au lăsat să se apuce de meseria lui. Pe el nepreadurîndu-i capul că nu sînt artificieri. Ei s-au retras mai de-o parte și au început să scoată din trăști ce-și aduse-neră de acasă: salam, slănină, niște ceapă. Fără ceapă nimic nu alunecă. Fără să se grăbească, știînd doar că la Filipeștii de Pădure se va mai scoate cărbune și dîncolo de anul rotund 2000.

Constantin Pițurea și-a amintit că brigada lor trecuse peste plan, în primul trimestru, cu 18,5 la sută. Și nu e prea simplu să stai înaintea unui mal-dăr unsuros de cărbune și să știi ce în-seamnă sută la sută și ce înseamnă 18,5 la sută din el. Și au încercat laolaltă, pînă le-a venit și lor rîndul să lasă din schimb. Lăsîndu-le ceva și celor din schimbul de după-amiază. Nu prea mult, dar destul să priceapă și ei că viața nu e ușoară din cale afară.

Dar nu este mai puțin adevărat că viața, uneori, se complică abia la lumina zilei. Din vorbă în vorbă, cu un ins pe care nu-l cunoștea prea bine, Constantin Pițurea s-a trezit la amiază între căpeteniile minei. Ce e drept, și directorul Tudor Vasile, și secretarul de partid Mihai Comănoiu ieșiseră tot cam atunci din mină, însă, din toți, el era cel mai boit cu praf de cărbune. Neînțelegînd prea bine ce se petrece, a uitat și lanterna aprinsă. Luîndu-i seama, a stîns-o. Apoi a apărut și unul de la televiziune, a așezat un magnetofon pe o masă și i-a dat drumul, ca să audă toți ce zic despre ei cei de la Doicești, pentru că termocentra-la lor le înghite cărbunele. Unul a zis ceva. Cel de la televiziune a zis altceva, că nu va dura mult, vor fi mai și ei niște vagoncîți care se plîmbă de colo-colo și gata. Dar nu era totul în regulă cu vor-bele acelea ieșînd din magnetofon și Tu-dor Vasile, sicut, a început să umble la telefon. Cum adică, iar aruncă vina pe noi? Și a cerut la telefon niște cifre imposibil de tînut toate în cap. Așa a aflat Constantin Pițurea că el și tovarășii săi, în ianuarie, februarie și martie, au scos cu 7550 tone mai mult cărbune decît se hotărîse la început undeva. Și atunci cei de la Doicești ce vor? Dar între timp, Constantin Pițurea înghetase. Ai lui erau acasă demult, schimbul doi intrase în subteran, triajul și gurile mine-lor erau pustii. Iar astia, dacă vor să fil-meze vagonete plîmbîndu-se, precis li în-hață, așa cum e el acum, încă nedezbră-cat de jeg. E limpede că nu vor filma numai vagonete, zdruncinîndu-se printr-o mare singurătate. Și la îndemînă numai el le-a rămas. Și dă să se ridice, speriat. Insul care-l ținea de vorbă încă din zori îi face cu ochiul și se ridică și el. O fi înțeles? Magnetofonul turuia mai departe, fel de fel de prostii... E ușor să dai vina pe altul, așa, de departe, fără să-l privești în ochii lacrimînd încă de praful cărbunelui...

MIHAI PELIN

Distrație pe schimburi

La Filipeștii sînt vreo 3 mii de tineri. Majoritatea se află în producție, dar și ceilalți se află tot la datorie, fiind elevi. Care la Grupul școlar minier, care la Liceul industrial. Despre ei, ca generație, secretarul Comitetului cîhunal U.T.C., Ion Dascălu, păstrează o părere fermă și plăcută. Deși mulți fac naveta, zice, sînt la locul lor și conștienți, iar la capitolul muncă patriotică avem, pe această bază, rezultate frumoase. Așa și sînt tinerii din Filipești, i-am văzut, harnici și ambițioși, comuna se poate ajuta cu ei, și chiar se ajută, la orice oră, la bine și la greu deopotrivă. Au însă ei un necaz al lor și acest necaz se numește, ca să nu mai lungim vorba, timpul liber.

Pînă mai deunăzi, pe lîngă frecvența Clubului „Minerul”, vestit în județ și chiar mai departe prin diplomele dobin-dite, tinerii din Filipești, unii sosiți aici la școlarizare tocmai din Moldova, aveau o indeternicire preferată, plimbarea. Ion Dascălu nu pare să exagereze povestînd cam cum decurge viața în centrul comu-nei, a cărei stradă principală nu se cheamă altfel decît chiar așa, Principală. Tinerii, băieți și fete, ieșeau din uzină sau din mină și, în haine curate, se plimbau. Se plimbau, înțelegem, pînă se insurau, după care își cumpărau mobilă și, curînd, flori pentru maternitate. Acum însă, comuna fiind un vast șantier, în mijlocul ei e un praf să-l tai cu cuțitul și dorința de plimbare a tinerilor a scăzut. Așa sînd lucrurile, concret, rămîn între atracții cluburile, cel amintit mai sus în primul rînd, avînd tot felul de cercuri (pian, foto, deparanare radio-T.V., balet etc.) și o instructorie, Felicia Croitoru, energică și neobosită. Celelalte cluburi, unul la Dițești, altul la Sat Miner, sînt mai mult pe hirtie, cel dinții fiind, după cuvintele lui Ion Dascălu, fără vad din cauza poziției, găsindu-se în vecinătatea cimitirului. Al doilea are, și el, o activitate derizorie și se mai dau aici, din an în paste, dansuri, numai că sala e încăpătoare cît o sufragerie și majoritatea amatorilor de Beatles și Ottawan rămîn pe dinafară. Sigur, ne informează secretarul Comitetului cîhunal U.T.C., acțiunii mai sînt și, iată, avem în plan o excursie la Porțile de Fier II, unde muncesc 16 tineri din Filipești. Am fi făcut-o, dar s-a întîmplat ca Dumitru Tartacan, care e șef de echipă acolo, să vină tocmai acum acasă în scop de insurătoare, așa că ne-am gîndit să aminăm plecarea pînă după nunta.

Mai intră în calculul timpului liber și filmele. Ele rulează de 4 ori pe săptămînă la Filipești și o dată la Dițești. Azi, în satul de reședință e „Spectacolul spectacolelor”, iar pentru programul viitor e anunțat „Serpico”, filme a căror premieră s-a întîmplat demult, în urmă cu 2-3 ani. Baiul e, ni se plîng electricienii Viorel Apostol și Gheorghe Hangiu, nu atît că filmele răzbat tîrziu la Filipești, cît că ele ajung, de regulă, într-o stare deplorabilă. Intri la cinema, zice laborantul Constantin Liviu, și în loc să te deconectezi, îți ieși din sîrte? ! Fie că pelicula se rupe din minut în minut, fie că, la producțiile românești, mai ales, sonorul aduce cu o gîjială prelungită, de trebuie să ghicești ce se petrece pe ecran? !

Din cauza lipsei de spații adecvate, discoteca funcționează într-un fel de pivniță, iar dansurile au loc, uneori, în holul cantinei, adică pe o suprafață nu mai mare decît cea a unui autobuz? ! Cererea fiind mare, intră cine apucă, cine nu, se enervează și, neavînd altă soluție, se oprește la restaurant. Aici, în chiar centrul comunei, spirtosele sînt la mare preț și, chiar dacă jenat, responsabilul Stelian Posel, bărbat care pare mai degrabă dispus să se despartă de nevastă decît de un costum impecabil, cu cravată la culoare, recunoaște că, ieri, a vîndut de 97 de lei mîncare și de 9800 băutură? ! Discutăm despre toate astea cu primarul Ion Duțu și acceptă că da, asta e situația. La noi, oftează, și distrația e pe schimburi și mă judecă, înaintea altora, propriii copii, între care Nelio numără 21 de ani, iar Marius 18, dar n-am, decam-dată, altă soluție decît un pic de film, un pic de dans și un pic de fotbal. Apropo, comuna are o echipă de fotbal în C. Minerul. Cel mai de seamă jucător al ei înțelegem că e antrenorul, pe care-l cheamă Dima și a cărui carte de vizită pare să se lege indestructibil de faptul că, e cum îl recomandă careva, frate cu antrenorul de la Poiana Cimpina. O fi așa, n-o fi așa, greu de precizat, cert e că frații Dima sînt foarte prețuiți pe plan județean. La meciurile formației Minerul, toată suflarea e, firește, pe stadion, numai că aceste meciuri au loc, nu-i așa, o dată la două săptămîni.

Cam așa se distrează, dacă termenul cu pricina o fi cel mai corect, tinerii din Filipești. S-au făcut și se fac multe pentru ei, la cantină se mîncă pe cîntse, cîmînul de nefamiliști e curat și înțreținut cu grijă etc., dar pentru sufletul lor nu s-a întreprins destul. O casă de cultură, cît de mică, se impune la Filipești, locuitorii comunei sînt gata orîcînd să dea o mină de ajutor la ridicarea ei, a și fost prevăzută o astfel de construcție, simplă, nesimandicoasă, dar s-a re-nunțat la ea. Pînă atunci, citindu-l pe primar, un pic de film, un pic de dans și un pic de fotbal, cam puțin pentru 3 mii de tineri care, înainte de a fi una sau alta, sînt chiar asta, adică tineri.

OVIDIU IOANIȚOIA

Fotografii de ELENA GHERA

Apiterapia este o știință redescoperită. Veche de mii de ani, ea a cucerit atenția și interesul specialistului abia în ultimele două decenii. De aici și situația ei paradoxală: îmbrățișată de unii cu pasiune și recomandată drept un veritabil panaceu, terapia cu produse apicole este, în aceeași măsură, ignorată sau denigrată de reprezentanții medicinei tradiționale.

Apiterapia românească oferă și ea nu puține aspecte contradictorii. Vom aminti în primul rând cercetările din țara noastră se recomandă prin descoperiri prioritare pe plan mondial, dar în același timp ele sînt mai cunoscute în străinătate decît în cercurile de specialitate ale țării. Medicamentele pe bază de polen, propolis, păstură, lăptișor de matcă, triturat larvar și venin de albine au devenit extrem de solicitate în urma recomandărilor medicale, dar lipsesc de regulă din farmacii și magazinele „Apicola”. Paradoxal apare și faptul că majoritatea comunicărilor științifice de apiterapie apar în revistele din străinătate, deoarece în România nu există nici o publicație de profil, iar revistele medicale manifestă o ostilitate față de legătura cu cercetările de apiterapie. Mai notăm, în sfîrșit, că terapia cu produse apicole dispune de un singur așezămînt medical cu toate că asemenea tratamente nu reclamă decît investiții extrem de modeste și foarte puține cadre medicale.

Apiterapia continuă să fie, în aceste condiții, opera unui grup restrîns de medici pasionați și entuziaști. Este momentul ca ea să se bucure de un statut bine definit și să devină o ramură distinctă a medicinei naționale. Este ceea ce se demonstrează, pe baza unei bogate argumentații, în interviurile alăturate.

Prof. dr. doc. ALEXANDRU CIPLEA,
Institutul de fiziologie normală și patologică :

— Cu ani în urmă, experiența tragică a Conterganului (Thalidomida), medicament care a provocat nașterea unor monștri focomelici (fără miini și picioare), a constituit semnalul de alarmă în legătură cu utilizarea medicamentelor sintetice. Cazul nu e singular. Numeroase alte exemple negative l-au îndemnat pe cercetătorul actual să-și îndrepte privirile spre farmacia naturii și spre experiența milenară dobîndită prin folosirea ierburilor de leac și a produselor apicole. Inocuitatea și efectul lor terapeutic au fost probate în cadrul medicinei empirice, iar cercetarea actuală le-a reconfirmat valoarea prin cuantificare științifică. De notat în această ordine de idei că cercetarea românească s-a afirmat pe plan mondial prin foarte numeroase invenții și descoperiri prioritare, situație care a favorizat apariția unor produse cu un larg spectru terapeutic. Mă refer, evident, la medicamentele preparate pe bază de lăptișor de matcă, polen, propolis, păstură, triturat larvar, extrem de bogate în enzime, oligoelemente și aminoacizi și de aceea cu o dovedită eficacitate în tratarea anemiei și convalescenței postoperatorii. Personal, le-am folosit cu succes mai ales în terapia hepatopatiilor cronice și în ciroza hepatică. Și aici e locul să spun că foarte multe firme străine recomandă pentru tratamente hepatotrope preparate care conțin aceleași principii active ca și cele apicole. Dar spre deosebire de acestea, produsele de sinteză se degradează odată cu trecerea timpului, în vreme ce preparatele apicole rămîn în stare proaspătă.

NICOLAE V. ILIEȘIU, apicultor :

— Cu numai cîteva decenii în urmă, sau chiar mai curînd, nimeni nu și-ar fi închipuit că în afară de tradiționalele și cunoscutele produse ale stupului, mierea și ceara, albinele pot furniza și alte substanțe valoroase ce constituie astăzi materie primă pentru realizarea unor medicamente cu un larg spectru de acțiune. Plecînd de la fapte de observație, apicultorii pasionați și experimențați, iar în ultima vreme mai ales chimiștii, medicii și biologii au descoperit în noile substanțe și produse apicole caracteristice și pro-

prietății biologice active de excepție. Aceste observații au fost fundamentate prin mijlocirea unor experimente de laborator și prin testări clinice. Dar cercetările nu și-au spus ultimul cuvînt.

— Printre medicamentele și produsele energovitalizante de ultimă oră — ne permitem să amintim cititorilor noștri — se numără și cele al căror inventator și descoperitor sînt: **Apilarnil** și **Apilarnilprop** realizate împreună cu farmacistul Magdalena Cravenco sub formă de drajeuri pe bază de triturat larvar liofilizat și propolis pulvis. Medicamentul are proprietăți antibacteriene, antimicotice, trifice și biostimulente. Mai amintim apoi produsul **Apivitas forte**, aliment biostimulator și hepatoprotector (realizat în colaborare cu dr. Victor Daghe și chimista Nadia Nicolau) precum și produsele cosmetice **Acantha**, obținute împreună cu specialiștii de la „Miraj”. Am scris de mai multe ori despre aceste produse, publicul le așteaptă deoarece a trecut suficient timp de la omologarea lor, dar deocîndată nu le-a văzut nimeni în farmacii și magazine specializate, cu excepția **Apivitasului forte** care se mai găsește din cînd în cînd în magazinele „Plafar” din Capitală.

— Pot să vă informez că întreaga cantitate de substanță activă sub formă de apilarnil liofilizat a fost livrată Combinatului apicol pentru prepararea produsului **Apivitas**, extrem de solicitat de cumpărători, și întreprinderii „Miraj”. O

Ce este și ce ar trebui să fie apiterapia?

altă cantitate din care urmează să se fabrică 30 milioane drajeuri de **Apilarnil** și **Apilarnilprop** a fost livrată întreprinderii de medicamente București. Aceste două preparate sînt planificate pentru trimestrul II din acest an și se vor comercializa prin farmacii, spitale și centre apiterapice. Trebuie să mai arăt că Ferma apicolă din Scornicești, titulara brevetului de invenție, va asigura și în acest an, din producție proprie și achiziții, prelucrarea cantității necesare de apilarnil pulvis.

— De curînd Apilarnilul a fost prezentat la o prestigioasă confruntare internațională. Cum a fost el primit și apreciat? — Cu ocazia Salonului internațional de invenții și tehnici noi care a avut loc la Geneva la sfîrșitul anului trecut, Institutul Român de Consulting „Romconsult” a prezentat între altele și invenția Apilarnil. Produsul a stîrnit un deosebit interes și, în consecință, întreprinderea „Romconsult” a organizat o acțiune pentru valorificarea medicamentului la export sub formă de licență export de documentație și know-how, export de substanță activă și asistență tehnică. De asemenea s-au primit mai multe solicitări din străinătate (Elveția, Liban, Arabia Saudită, Italia) pentru contractarea unor produse fabricate pe bază de Apilarnil. S-au creat astfel toate condițiile pentru ca anul acesta să se valorifice la export produse pe bază de Apilarnil în valoare de circa 600 000—700 000 dolari S.U.A.

— Ce alte preparate de bază de Apilarnil sînt în curs de fabricare?

— Voi aminti în primul rînd „Nicotinstopul”, comprimate împotriva tabagismului (autori: dr. far. Ovidiu Bojor și Nicolae Ilieșiu) și „Hepatoapimelul” medicament cu acțiune hepatobiliară și hepatoprotectoare. Mai sînt apoi în curs de experimentare clinică patru produse de uz oftalmologic, precum și un biostimulator și dietoterapeutic pe bază de apiextrase și fitoextrase. Important mi se pare apoi faptul că la sectorul avicol al C.A.P. Scornicești se preconizează efectuarea unui experiment de furajare a puilor de 0—30 zile cu premixuri din triturat larvar. Experimentul va fi extins și la Centrul republican de selecție și reproducție animală.

Dr. NICOLAE DRĂGULESCU, Institutul de fiziologie normală și patologică :

— Mă număr, cred, printre pionierii apiterapiei românești. Am avut astfel ocazia de a experimenta toate produsele și preparatele apicole realizate în țară și rezultatele obținute mă îndreptățesc să afirm că ele pot concura cu succes medicamentele de import și în special drogurile de sinteză. Am folosit cu mult succes lăptișorul de matcă în tratamentul convalescențelor după hepatita virală, iar polenul s-a dovedit activ în hepatopatiile cronice și chiar în cirozele nedecompensate. În ultimul timp am utilizat cu rezultate foarte bune Apilarnilul în tratamentul hepatitei epidemice. El s-a dovedit cu nimic mai prejos decît căutatele medicamente de import „Endomal”, „Essențiale”, „Legalon” etc., dar în schimb mult mai ieftin. Ameliorările au fost constatate prin efecte clinice și de laborator și chiar prin biopsii. Cu lăptișor de matcă în miere și cu propolis am vindecat gastrite și ulcere. Am avut și cazuri în care examenul clinic și radiologic a evidențiat dispariția nișei în boala ulceroasă. Mai amintesc apoi că polenul asociat cu propolis a avut efecte salutare în ameliorarea colopatiilor, propolisul s-a dovedit de asemenea extrem de eficace în afecțiunile respiratorii, iar produsele româ-

Dr. TRAIAN GĂDOIU, Centrul de apiterapie :

— În stomatologie, produsele pe bază de propolis în special pot avea un rol de esență în rezolvarea unor afecțiuni ale cavității bucale. Mă refer la stomatite, gingivite, glosite, la anumite forme de paradontoză. Experiența mă obligă să notez rezultate salutare și în tratamentul hiperesteziei dentinare (afecțiuni dureroase ca urmare a retracțiilor gingivale). În toate acestea propolisul s-a dovedit mult mai eficace decît antibioticele care continuă să fie folosite în mod preferențial. Adevărul este că apiterapia este încă insuficient cunoscută, iar asta în ciuda rezultatelor bune demonstrate și a faptului că cercetătorii români au izbutit să descopere în acest domeniu excepționale virtuți terapeutice și au ajuns să experimenteze, totodată, numeroase medicamente fabricate pe bază de propolis, polen, lăptișor de matcă etc. Numeroși confrăți privesc cu suspiciune tratamentele și cercetările noastre, considerîndu-le opera unor diletanți. Sau ceea ce este nedrept și neadevărat. În această situație sîntem nevoiți să lucrăm într-o clădire care nu are în dotarea sa laborator de analize și serviciu de explorări funcționale. Ni s-a spus că nu se pot găsi formele legale pentru a ni se livra aparatura necesară, deoarece nu sîntem instituție de stat, ci... asociație. E adevărat, centrul de apiterapie este opera unui grup de medici și cercetători pasionați, ei fac aici tratamente în mod voluntar, dar asta nu înseamnă că aici s-au pus bazele unei întreprinderi patronale sau cooperatiste.

Ing. TRAIAN MALAI, directorul Institutului pentru cercetare și producție apicolă al Asociației crescătorilor de albine din România :

— Ca mărime și profil tematic, Institutul nostru este printre cele mai mari din lume. În Europa nu există unul similar. O declară toți specialiștii străini care ne-au vizitat. În cadrul lui, sectorul de apiterapie cuprinde patru grupe distincte: una care se ocupă cu tehnologia și condiționarea produselor apicole, alta care stabilește compoziția chimică a substanțelor, o grupă de farmacologie care elaborează formule galenice și un sector de microproducție. Stația pilot o constituie Centrul de apiterapie din strada C. A. Rosetti. Pentru testarea produselor lucrăm cu 27 de clinici universitare. Această atenție expresă acordată apiterapiei ne-a permis să elaborăm rețete pentru 48 de preparate apiterapice. Ele au fost experimentate cu succes în ginecologie, urologie, dermatologie, oftalmologie, stomatologie, ORL și în diverse afecțiuni ale sistemului nervos. Despre efectele lor v-am vorbit, desigur medicii specialiști. Datoria noastră este însă de a răspunde marelui public de ce aceste produse atît de solicitate nu se găsesc în farmacii și magazine „Apicola”. Răspunsul este scurt: nu sînt deoarece ne-a lipsit materia primă. Anul trecut a fost un an extrem de prost pentru apicultură, care însă chiar în ani buni este nevoită să lupte din răsputeri cu dușmanul ei numărul 1: chimizarea solului. Vreau să amintesc cu această ocazie că ierbicidele și pesticidele care au distrus pînă acum entomofauna folioasă, amenință din ce în ce mai mult și existența albinei. Iar odată cu dispariția albinei, vor dispărea definitiv peste 100 de specii vegetale din flora spontană, sau ceea ce înseamnă un adevărat dezastru în cadrul echilibrului ecologic.

Situația de fapt obligă cercetarea de a obține cit mai mult din multul sau puținul care există, deci de a folosi în primul rînd produsele stupului pentru sănătate. În această privință ne-am bucurat, e adevărat, de concursul Ministerului Sănătății și al Academiei de Științe Medicale, dar sînt încă multe lucruri de făcut. Apiterapia nu se poate dezvolta cu un singur așezămînt medical de profil, iar acesta lipsit de servicii pentru radiologie, explorări funcționale și analize de laborator. Ministerul Turismului ne-a propus să includem Centrul de apiterapie în turismul medical. Ar fi o acțiune extrem de rentabilă, dar cum să aducem turiști din străinătate cînd centrul nostru nu are o bază de tratament adecvată?

Apiterapia a adus suficiente dovezi în legătură cu eficiența ei curativă astfel ca, în sfîrșit, să se bucure de un statut bine definit și, deopotrivă, de atenția și sprijinul forurilor medicale.

LIVIU TIMBUS

Viitorul psihiatriei*)

Ne-a parvenit, cu o oarecare intîrziere, volumul „Viitorul psihiatriei”, tipărit la Iași cu ocazia sărbătoririi a 75 de ani de la întemeierea Spitalului clinic „Socola”. Beneficiind de redacția reputatului profesor Petre Brânzei, cartea tratează problemele la zi ale adaptării, integrării și recuperării în psihiatrie, adunînd o sumedenie de comunicări prezentate în cadrul celei de a VI-a sesiuni științifice, festive, din mai amplul ciclu intitulat „Sănătate mintală și psihiatrie socială”. În mod firesc, un prim capitol e dedicat trecutului „Socola”, la originea „asil de alienați” deschis, sub conducerea doctorului Alexandru Brătescu, la 12 octombrie 1905 pe colinele Iașului. Fără a recurge la o evocare abundentă, se cade să notăm că, din capul locului, „Socola” s-a situat printre clinicile de frunte ale Europei, medicii de aici reușind să înlocuiască sistemul străvechi de îngrijire a alienaților, implicînd o dureroasă și păgubitoare izolare, cu unul modern în epocă, în conformitate cu care bolnavii psihici trebuiau să se bucure, și ei, de o asistență medicală calificată, capabilă să contribuie, după posibilitățile timpului, la recuperarea și reintegrarea lor în viața socială.

Mai tîrziu, cînd direcția spitalului a fost încredințată profesorului Constantin Parhon, „Socola” a devenit o robustă școală

clinică, științifică și deontologică, o adevărată pepinieră de cadre de înaltă calificare, cu merite și contribuții deopotrivă pe plan național cit și internațional. Profesorul Parhon a izbutit să dezvolte legăturile psihiatriei cu restul medicinei și, îndeosebi, cu neurologia și endocrinologia, punînd bazele unor laboratoare moderne, cel de fiziologie clinică, de pildă, fiind primul din țară. Cînd, după 20 de ani, Constantin Parhon a lăsat „Socola” transferîndu-se la București, el a lăsat o instituție consolidată și o misiune pe care, în anii care au urmat, elevii săi, Ballif, Brise, Caraman ș.a., au dus-o cu aceeași nestînsă pasiune la îndeplinire. Prezentul e, și la „Socola”, la înălțimea tradiției, bătrînul „asil” de altădată însemnînd, azi, un puternic centru de asistență și cercetare medico-socială, distins pentru meritele sale, cu prilejul amintitei aniversări, cu Ordinul „Meritul Sanitar” clasa I.

„Viitorul psihiatriei”, ca să terminăm cu ce-am început, analizează de fapt toate cele 3 timpuri ale disciplinei, dînd un semn durabil despre munca și pasiunea unui așezămînt medical de elită.

OVIDIU IOANIȚOIA

*) „Viitorul psihiatriei” — Spitalul clinic „Socola” — Iași, octombrie 1980

ABONAMENTE LA REVISTA „FLĂCĂRA”

IN CONTINUARE SE POT FACE ABONAMENTE LA REVISTELE FLĂCĂRA ȘI REBUS FĂRĂ NICI UN FEL DE RESTRICTIE !
PERSOANE AUTORIZATE DIN M.T.C. NE-AU INFORMAT CĂ OFICILE POSTALE DIN ÎNTREAGA ȚĂRĂ VOR PRIMI DISPOZIȚII PENTRU A NU REFUZA NICI UN SOLICITANT CARE DOREȘTE SĂ SE ABONEZE LA ACESTE PUBLICAȚII.
AȘADAR, CEEA CE MULȚI DINTRE DUMNEAVOASTRĂ V-AȚI DORIT ÎNTOTDEAUNA FĂRĂ SUCCES, ASTĂZI SE POATE REALIZA : ABONAȚI-VĂ LA FLĂCĂRA ȘI REBUS !

Orgolii

Academicianul Ion Cristian este o somitate în lumea medicală. Curtat de televiziune, somat de edituri, Profesorul ar putea acoperi orice insinuare privind activitatea sa cu un titlu academic, cu o diplomă, cu o lucrare de prestigiu, cu o dovadă a contribuției sale la progresul științei. Un monolit de bazalt înfruntând intemperii pe cel mai tragic soclu social: probitatea morală și profesională. Ca orice rocă masivă, și viața profesorului încorporează în ea nu numai substanța pură, ci și furtuni, seisme, răsturnări, transformări. O viață adevărată, totală. Tineretea prestigiosului savant de astăzi a fost marcată de două evenimente tragice: pierderea fulgerătoare a soției, răpusă de cancer, și o samavolnicie care l-a claustrat o vreme la muncă silnică. Forțată la cea mai înaltă temperatură a suferinței, viața academicianului repus în toate drepturile continuă la înălțimea și în sferile unei importante cercetări în domeniul cancerului. Infaibilitatea științifică nu-i asigură automat și imunitatea socială. Cum se întâmplă adesea în viață, tocmai infaibilitatea profesională îl face vulnerabil în viața publică. Există în primul rând opoziția naturală la autoritatea cu sau fără voce copleșitoare. Contestația mediocrității constrinsă la o rigoare stingheritoare. Negăția tinărului aspirant la gloria de pe umerii altuia. Înainte de a fi adulate, geniile sint micșorate, defăimate, suspectate. Există de asemenea birocrația, incompetența, rușina, rigiditatea, carerismul, indiferentismul, opacitatea, dictatul. Toate, din pricina diferite, creează front comun împotriva creației, a noului neliniștitor, incomod, revoluționar. Există refuzul, nemulțumitul, circotașul care privește pe gaura cheii, ciupește din realitatea delicată și complexă și compun memorii intransigente, fals principiale. Viața în virf e subminată mereu și implacabil din toate părțile.

Acestea ar fi unele din adevărurile vieții și ale romanului cu același titlu de Augustin Buzura. Ele singure însă nu fac un film.

Și primăvara este o realitate. Și sosirea ei este adevăr. Dar altceva e cind vine cineva și strigă: „Tovarăși! A venit primăvara!” Și cu totul altceva este cind acest fapt, uneori tulburător, alteori firesc, este adus la cunoștința spectatorului cu ajutorul caracteristicilor, semnificațiilor și consecințelor primăverii. Regizorul Manole Marcus a ales prima variantă. El îl așază pe academicianul Ion Cristian în fața camerelor de luat vederi ale televiziunii și-l pune să vorbească. Îngândurat și grav, academicianul, amintind de intervențiile liderilor mișcărilor contestatate studențești din Franța, enunță gânduri și meditații, banale pentru o somitate academică, dar tocmai de aceea șocante: nu cancerul este inamicul numărul unu al omenirii, ci moartea morală, opacitatea etc., etc. Cum televiziunea noastră nu prea obișnuiește să-și expună intervievații în asemenea situații nefirești, spectatorul așteaptă să afle cauza acestei drastice, aproape tragice meditații, dar, în continuare, i se prezintă un talmeș-balmeș, o atmosferă derizorie și promiscuă care există „în natură”, dar care nu poate compromite o cercetare și o personalitate, altundeva e bubă, dar bubă nu apare și actorii continuă să enunțe adevăruri după adevăruri, idei după idei, explicații după explicații, justificări după justificări, nesufinute deloc sau aproape deloc de realitatea dramaturgică. Se enunță dragostea, ura, deznădejdea, demnitatea, dar cei care apar pe ecran nu iubesc, nu urăsc, nu deznădăjuiesc, iar protestul se mizează mai mult, ca în cazul fiului care, fără nici o motivație psihologică, își suspectează tatăl-idol de o faptă nedemnă, se revoltă, se duce adică la tubita lui colegă, care are o garsonieră și îi oferă, drept consolare, o sticlă de whisky. Cam în acest fel naiv și grăbit se rezolvă și celelalte conflicte. Se enunță până și erotismul. Frumoasa doctoriță care-l iubește pe academician, ca să se culce cu iubitul enunță o întrebare în care explică ce rost ar avea fermoarul de la fusta sa s.a.m.d., teatral, confuz și schematic, încit în loc de filmul *Orgolii* avem romanul *Orgolii*, prescurtat și destul de superficial ilustrat.

NICOLAE CRISTACHE ■

Prin expoziții

■ **BĂTRINI TINERI.** La Galeriile de artă ale Municipiului expune pictură Dem Iordache, unul din meșterii foarte apreciați în perioada interbelică, un realist cu o cultură foarte nuanțată a mijloacelor și care s-a bucurat de aprecieri deloc convenționale. Au scris despre Dem Iordache, cu adevăr și simpatie reală, și George Opreșcu, K. Zambaccian și alți critici cu autoritate în domeniu. Lucrările sale, în tradiția re-prezentării realului cu afecțiune, într-o manieră sesizantă, cu tușe clare și pline de vigoare, în cultul armoniei lucrurilor, cu o anumită exultanță a stării de bine, ce l-a interesat pe colecționari, au stat indeobște în primul plan al marilor manifestări ale obștei pictorilor, chiar și atunci cind simezele erau deținute de un Petrașu, de un Steriade, de un Ghiță. Expoziția de la Galeriile Municipiului sint proba unei bătrâneți robuste, capabile să dea pinze de o frapantă calitate, cu o privire asupra peisajului extrem de sigură, de cordială, privirea unui om ce iubește natura pentru că se simte al naturii. Despre Dem Iordache, ca și despre alți cițiva meșteri ai generației sale, se scrie arareori și cu subtilă condescendență, ca și cum ne este îngăduit să considerăm cu bunăvoință existența artiștilor ce n-au revoluționat arta. Dem Iordache, e drept, nu a săvârșit nici una din bravurile ce asigură unui artist un loc în istoria mișcării ideilor estetice, dar a construit o operă față de care nu trebuie să fim nici generoși, nici rezervați, ci doar corecți, opera aceasta fiind, prin amploare și meșteșug, prin echilibrul simfonic și prestația idealului, remarcabilă. (O. TUDOR)

■ **RISETE STUDENȚEȘTI.** Studenții caricaturiști din întreaga țară și-au dat întâlnire, în zilele de 1 și 2 aprilie a.c., la Timișoara, la cea de-a doua ediție a „Salonului studențesc de caricatură și desen satiric”.

Intr-o formulă grafică nu tocmai fericită (păcat, salonul merita mai mult!), catalogul expoziției ne face cunoștință cu peste 40 de studenți, caricaturiști, debutanți sau nume cunoscute, reprezentanți ai unor „școli” de caricatură mai vechi (Timișoara, București, Galați, Tg. Mureș, Cluj-Napoca, Iași) sau mai noi (Suceava, Craiova, Baia Mare, Ploiești, Constanța). Laureatții celei de-a II-a ediții a Salonului studențesc de caricatură sint, în ordine: Premiul întâi Dan Răducanu (București), premiul doi (ex aequo) Horia Santău (Timișoara) și Nicolae Mirodane (București), premiul trei Ticu Ciubotaru (Galați), mențiunea întâi George Ostrofi (Suceava), mențiunea a doua Victor Cilincă (Galați), mențiunea a treia Ovidiu Pascu (Timișoara). Premiul revistelor „Viața studențească” și „Amiteatru” a fost acordat Mirelei Crina Ciocoi (Iași), premiul cenaclului „Ridendo”, al Casei de cultură a sindicatelor municipiului, Marianei Șerban (Cluj-Napoca), iar premiul de popularitate, acordat de către studențimea timișoreană, a fost adjudecat de către Horia Crișan (Timișoara). (MIHAI PINZARU-PM)

A fost găsit taragotul lui Dumitru Fărcaș

Publicăm în numărul trecut al revistei noastre, sub titlul „Apel către un infractor: Taragotul pe care l-ai furat e, într-adevăr, aur curat, dar numai în mina lui Dumitru Fărcaș”, o insolită întâmplare al cărei nefericit și plin de amărăciune erou a fost celebrul taragotist Dumitru Fărcaș, căruia, în noaptea de 22 spre 23 martie, i se fura la Brașov, dintr-o mașină, taragotul cu care, de-a lungul a peste 20 de ani, a încântat inimile și simțirea tuturor marilor iubitori ai muzicii populare.

Ei bine, tristețea și amărăciunea celebrului taragotist au luat sfârșit vineri, 9 aprilie, cind, în urma investigațiilor efectuate de patru ofițeri de miliție din Brașov, Dumitru Fărcaș a reîntors în posesia taragotului său. Amănutele privind această operațiune sint următoarele: constatind furtul taragotului, Dumitru Fărcaș, în drum spre Cluj-Napoca, s-a oprit la Sibiu, unde, în data de 23 martie, a depus reclamația de rigoare. Organele de miliție din Brașov au preluat cazul și în seara zilei de 29 martie faptășii au fost arestați. Din cercetări a rezultat că taragotul a fost furat de numiții Andronic Mircea și Ripă Didel, ambii din Botoșani, răufăcători care, împreună cu alți doi indivizi certați cu legea, erau autorii unor furturi operate în Poiana Brașov și Predeal. Dar, pină-n momentul arestării lor, cei doi vinduseră taragotul, la un preț de nimic, numitului Bibescu Mielu, din București, un cîntăreț de local. Precizind că, în clipa de față, Dumitru Fărcaș se află într-un turneu peste hotare, turneu în care va cînta, desigur, chiar cu taragotul recuperat și aflat în bună stare, să transcriem numele celor patru ofițeri de miliție din Brașov: căpitan Sabin Rizecu, locotenent-major Ioan Breze, locotenent Dumitru Deheleanu și locotenent Emilian Cristian. Acestora, în semn de mulțumire, Dumitru Fărcaș, le-a promis cu autograf primul disc ce urmează să apară la Electrecord. Va fi un disc al taragotului recuperat. (Victor Niță).

Examen dificil la Piatra Neamț

Spectacolul cu piesa „Muștele” de Jean Paul Sartre, pus în scenă de Laurențiu Ulici, pare să fie — cel puțin pină în momentul de față — evenimentul nr. 1 al actualei stagiuni a Teatrului Tineretului din Piatra Neamț. Interesul în jurul acestei montări este triplu. Întii, avem de a face cu o premieră pe țară (a existat, mai de mult, o încercare a unui teatru bucureștean, nedusă la bun sfârșit, adică în fața marelui public) a piesei care inaugura, în 1943, dramaturgia sartriană, dramaturgie redescoperită se pare cu folos de teatrele noastre în ultima vreme. Apoi stîrștește curiozitate legitimă debutul în postura de director de scenă al unui expert în materie de... debuturi literare, Laurențiu Ulici, critic literar cu ambiție candidă într-o arde delicată, în care mulți profesioniști în ale rampet au cunoscut înfringeri și căderi usturătoare. Nu este nici pe departe cazul realizării de față, care oferă suficiente pretexte capabile să incite comentarii favorabile, în pofida unor stingăcii de amănunt. În sfârșit, o a treia pricină se referă la trupa atit de ades alintată cu elogii a Teatrului Tineretului, pusă acum la încercare pe un registru diferit decit cel cu care ne-a obișnuit: este deci de văzut dacă, după un destul de îndelungat stagiu în imperiul comediei, de la specia badinier-bulevardieră, la aceea ricanant-grotescă, actorii săi sint în stare să se adapteze unui regim nou (și exigent), declamativ și de trăire.

În ansamblul ei, imaginea spectacolului poartă amprenta de rigoare și de formație a unui ochi care distinge altfel stilistica teatrului decit cei ce fac studii speciale pentru așa ceva. Simbolurile sint plantate la vedere, nicidecum în maniera barocă a învăluirii sau criptizării lor, atit de frecventată de regizorii noștri. De aceea nu-i e greu spectatorului să facă pe loc decodările necesare și să gîndească odată cu interpretii sensul existențial al dramei. Spațiul scenei e organizat pe cîteva nivele distincte, respectind o coerență de adîncime. În centru se află îngrăditura, în care lumea larvară a Argosului își trăiește coșmarurile conformiste, de o sinceritate trivială; plasele acestui țarc al teroarelor ritualizante vor fi apoi demontate, spre a recom-pune un teren de tenis, dominat de scaunul liberului-arbitru și unde Oreste își va lua destinul pe cont propriu, trecind „de cealaltă parte a disperării”. Jur-impresur se întind „celule” de ocultație rezervate „muștelor”, a căror agitație continuă vrea să sugereze suprastructura de zgomote întotdeauna interpusă între afirmarea unui ideal și perceperea lui. Un alt etaj — din păcate rămas mediocru rezolvat de scenografia arh. Vladimir Popov — ne poartă în lumea eterată a zeilor, unde Jupiter se va retrage ofensat după procesul de neîncredere intențat superb de liberul Oreste. Un Budha, așezat simetric cu tronul jupiterial, vrea să puncteze istoricitatea semanticii de dogmă. O atare transparență și franchete în manevrarea „semnelor” poate fi o sabie cu două tăisuri, aflindu-se mereu pîndită de pericolul alegorizării dirijate.

Din rindul interpretilor, care fac eforturi vizibile spre a face față densei partituri, fără să o acopere omogen, i-am reținut pe: Cornelia Bloos (Electra), Paul Chiribută (Oreste) și Eugen Apostol (Egist), iar din figurație pe C. Ghenescu, Avram Birău, Romeo Tudor, Mirela Busuic, Cristian Motriuc. Condensițiile moderne ale muzicii lui Dinu Petrescu completează spetacolul, subliniindu-i altitudinile.

CRISTIAN LIVESCU ■

CAP LIMPEDE

întreg „teritoriul național”. O echipă specializată în anihilarea lor îl captуреază unul cite unul, cu concursul unui fctst nazist, „umanizat”, care lucrează în străinătate ca instructor chiar la secreta școală de spioni. Acesta e firul încordat al romanului, pasionant prin alertețe; în plus, autorii au adus încă un element prețios, de ordin psihologic, prin figura comolexă și interogativă a lui Willy Rotbacker, agent dublu, care configurează tema conversiunii morale a fostului hitlerist, „dus de istorie”. Interesul acestuia roman, care înglobează, cu o perspectivă inedită, așa-zisul „obsedant deceniu”, constă așadar și în elementele sociologice, politice și istorice, poate chiar mai mult decit în obișnuitele stereotipii ale romanului polițist. (Cătălina Moga)

COMPETITIVITATE EDITORIALĂ

Diversitatea editurilor din țara noastră își are

rațiunea nu numai în asigurarea unor profiluri specifice, ci și în crearea unei emulații în cîmpul de forțe ale culturii. Întrecere care are drept nobila finalitate cîștigarea cititorului prin cărți mereu mai substanțiale și mai frumoase. În această perspectivă, prin profilul specific. Editura „Sport Turism” pareă oarecum handicapată, iar activitatea ei, într-o perioadă mai veche, pareă să confirme acest handicap. Apăreau, desigur, ghiduri turistice foarte interesante și solicitate, apăreau lucrări metodologice deosebit de utile privind practicarea diferitelor discipline sportive. Dar rar, o carte de strălucire, o carte emblematică pentru frontispiciul unei edituri. În ultimii 2-3 ani însă, cu avansuri surprinzătoare de la an la an, Editura „Sport-Turism” s-a inseris în circuitul valorilor esențiale. În nici șase luni, de pildă, de la sfârșitul anului trecut, pină în prezent, acest

harnic și ambițios colectiv editorial ne-a oferit „Zona etnografică Buzău” de Olga Horșia, „Filatelia și Jocurile Olimpice” de Vrabie Anghel, două monografii de mare substanță, „Creatori populari contemporani din România” de Ion Vlăduțiu și „Prezențe culturale românești” de Virgil Cîndea și Constantin Simionescu, la care se adaugă două mari succese de librărie: este vorba (în ordinea apariției) de volumele „De la Bărcă la Viena și înapoi” de Adrian Păunescu și „Cuvînt despre Transilvania” de Ion Lăncrănjan. Un veritabil act de cultură este și apariția — sub egida aceleiași edituri — a lucrării „Civilizația turcă” de Elerem Ali Mehmet.

Editura „Sport-Turism” s-a impus printr-o serie de succese și în sfera calității tehnico-grafice a volumelor tipărite. Cîteva dintre cele mai frumoase cărți ale anului poartă girul acestei edituri — ca excelentul album „Mara-

mureș” al artistului fotograf Sandu Mendrea sau „Jurnalul pictural de călătorii” al pictorului C. Calafeteanu (Haralambie Lerea)

UN INTERVIU ESENȚIAL...

...publică Suplimentul literar-artistic al Senteii tineretului din 11 aprilie a.c., sub genericul — binecunoscut de acum cititorilor — Confesiuni esențiale. Sub rafața unor întrebări la obiect, Ion Lăncrănjan dezvoltă o imagine clară pină la detaliu a măsurii în care o structură birocratică, pîrtinitoare numai pentru cei ce țin cu dinții de ea, poate umbri climatul relațiilor literare. „Uniu-neea scriitorilor — precizează prozatorul — a

fost înfilnțată, se știe, într-o anumită epocă, avind drept sarcină «sprijinirea și promovarea literaturii noi», sarcină îndreptățită, care s-a confundat însă, de la început, cu sprijinirea unor persoane, nu a literaturii...” Dincolo de acest păcat originar, restul, dacă nu s-ar ilustra prin exemple revelatoare, s-ar putea pur și simplu deduce logic. Meritul lui Ion Lăncrănjan consistă în a demonta surub cu surub un mecanism, trădindu-i principiile funcționării. Subliniind, în continuare, că breasla scriitoricească nu e „formată doar din velitari, cum sint înclinății unii să creadă”, scriitorul atrage atenția, pe bună dreptate, asupra necesității conso-

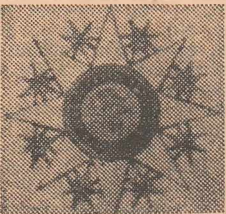
lidării unui climat literar întemeiat pe respectul și pe libera competiție a valorilor. Transcriem — din niște confesiuni de o tulburătoare sinceritate — și aceste destăinuri în legătură cu „Cuvînt despre Transilvania”, ultima carte a lui I.L.: «Cartea e un imn pe care prozatorul care am fost și sint — cu voia sau fără voia tuturor detractorilor mei, în rindurile cărora se zvircolesc tot felul de pulberii — îl înalță me-leagurilor sale natale, fără a cere voie, e adevărat, de la „Europa liberă”, fără a se consulta cu „mărunțitorii de idei și de gînduri” de aicea, de aproape...” (M. Predescu)

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Jubileele spiritului

Două publicații la

Făcînd recent drumul de la București la Cluj-Napoca, ne-am amintit fără voie că tot la o vreme precum cea de acum, de voluptuoasă capitulare a tenii, trecea și Slavici Carpații — în aprile

1884 — ca să întemeieze la Sibiu primul ziar al românilor din Transilvania: **Tribuna**. Odată cu **Tribuna**, se întemeia o tradiție a presei militante ardelenice, slujind ideea generoasă a unității culturale a tuturor românilor, urmărind focalizarea celor mai puternice talente și idealuri ale locului în jurul unei inimi tipărite acolo pentru întreaga țară. În această tradiție s-a născut, a crescut și a împlinit de curind 25 de ani **Tribuna** clujeană, replică ambițioasă și competitivă a gazetei lui Slavici. Evenimentul a prilejuit o serie de ample manifestări la Cluj-Napoca, în centrul cărora a stat Adunarea festivă din 10 aprilie a.c., în cadrul căreia, într-o atmosferă de fierbinte entuziasm, s-a dat citire Mesajului adresat revistei de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a fost înmănat Ordinul „Meritul cultural” clasa I, conferit „Tribunei” prin Decret prezidențial.

În aceste împrejurări am pornit să vedem la fața locului cum arată o zi (fie și aniversară) din viața **Tribunei**. Zia începe aici așezat, ardelenest. Redactorii sosesc pe rînd, fără grabă. Nimic din agitația electrizantă a redacțiilor bucureștene. E marți, deci e liniște, numărul tocmai se tipărește, se adună materialele pentru numărul următor. Pentru un redactor al **Flacării**, obișnuit cu aspra dar palpantă trepidăție a unei redacții mereu sub presiune, mersul calm al

celor de la **Tribuna**, mapele pline cu colaborări, răspunsurile calme date la telefon, sint elemente de-a dreptul fascinatorii. (Nu este întotdeauna așa, aflăm că și aici starea de urgență este un lucru frecvent.)

Conlocuitorii noștri aparțin tuturor generațiilor de „tribuniști”, lucrînd în domenii culturale variate, poezie, proză, teatru, istorie literară, arte plastice. Victor Felea, redactor șef-adjunct, Augustin Buzura, secretar responsabil de redacție, Ion Cocora, Ion Oarcășu, Mircea Vaida, Negoită Irimie, Constantin Zărnescu, Tudor Dumitru Savu. Grăvităm în discuție în jurul cîtorva întrebări: 1) Cunoaștem vîrsta **Tribunei**. Care sînt însă vîrstele ei? 2) Ce înseamnă la **Tribuna** „după 1970”? 3) Cine a urcat în acești 25 de ani și cine urcă în general la...tribuna **Tribunei**? 4) Este **Tribuna** la ora actuală un punct fierbinte pe harta culturală a Transilvaniei și a țării?

În discuția avută cu Victor Felea, cădem de acord că vîrsta **Tribunei** se împarte deja în funcție de un „înainte de” și un „după”: 1970 (din decembrie 1969, redactor șef este Dumitru Radu Popescu). Dacă prima etapă era una eminentamente polemică și ardelenă, după 1970 colaborările își largesc enorm aria de proveniență, paginile revistei se deschid tot mai mult scriitorilor din toate zonele țării. Redacția se înnoiește cu un grup de tineri scriitori (în majoritate prozatori) care, gravitînd în jurul prozatorilor deja prezenți în redacție (D.R. Popescu, A. Buzura) încep să formeze o „școală” de proză: Vasile Sălăjan, Dan Rebreanu, Radu Mareș, Marcel Constantin Runcanu și, mai recent, Tudor Dumitru Savu (de la care am aflat aceste amănunte) și Tudor Vlad. Două direcții iau o amploare evidentă după 1970: sectorul „artei” (mai ales teatru și plastică) și traducere. Colaborarea veche și neîntreruptă

dintre revistă și celelalte medii culturale ale Clujului (Universitatea, revista **Echinoc** etc.) a statornicit în preajma **Tribunei** o echipă de excelenți traducători: Dumitru Radulian, Tudor Ionescu, Mihai Zaharia, Dana Prelipceanu, ș.a. O atenție cu totul specială este acordată debuturilor. Vorbim despre „Poșta redacției” și despre relațiile de colaborare dintre **Tribuna** și Editura „Dacia”, despre seria de prozatori lansați în ultimii ani la această editură. Tudor Dumitru Savu este el însuși debutant aici, cu o carte foarte bine primită de critică. Întotdeauna a fost proza în centrul preocupărilor redacției?

O discuție interesantă avem în acest sens cu Ion Oarcășu, care își aduce aminte cu fervoare de anii de început, cînd un binecunoscut grup de cinci critici susțineau adevărate campanii literare, afirmînd și în acest fel spiritul revistei, nonconformist, constructiv și receptiv cultural. Nu se poate spune că proza a fost centrul preocupărilor. În egală măsură **Tribuna** și-a deschis paginile unor importante dezbateri pe coordonate ale istoriei României sau de știință românească. Prin 1972 la ordinea zilei era, de pildă, o dezbateri pe tema „Argument pentru o istorie a literaturii române contemporane”. Au fost organizate dezbateri ample asupra unor cărți, nu o dată controversate; una din rubricile de rezistență ale revistei a fost „Cronica ideilor”, deschisă în special preocupărilor de filosofie.

Preocuparea susținută pentru teatru a revistei i se datorează în bună măsură lui Ion Cocora. Este semnificativ faptul că anul aniversar 1982 a cuprins între primele manifestări și un **Festival itinerant de teatru**, care a făcut săli pline în orașele Ardealului. Aflăm despre participarea **Tribunei** la cele mai importante manifestări naționale din domeniul dramaturgiei, despre colocviile, fragmentele de piese, traduceri de teatru publicate în revistă, despre multele dificultăți organizatorice ale unui festival de dramaturgie (unele inerente, altele mai puțin), despre rolul extrem de important al criticii dramatice în impunerea și susținerea unor dramaturgi contestați tocmai pentru valoarea lor. A apărut recent un număr dedicat teatrului, după ce nu demult au fost inserate în revistă parte din comunicările de la simpozionul internațional al criticii de teatru de la Tel

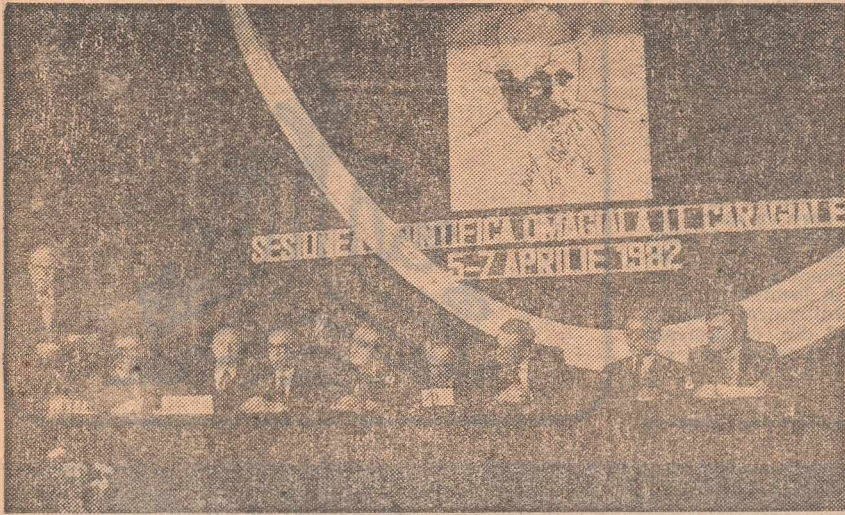
Aviv. Discutăm despre receptivitatea **Tribunei** față de celelalte zone culturale ale țării. Încă de la primul număr, în februarie 1957, se specifică în articolul program că **Tribuna** se va feri să rămînă o revistă exclusiv provincială. Au publicat aici oameni din toată țara, fără nici un fel de discriminare geografică sau „afectivă”, ba chiar au fost și numere integrale realizate de scriitorii din alte orașe (un exemplu relativ recent cu Iașul).

Cu Negoită Irimie stăm de vorbă avînd în față un pliant cu reproduceri din creația plastică a 60 de artiști, însoțite de prezentări scrise la obiect, mai sobru sau mai entuziast. „Galeriile **Tribunei**” — al căror inițiator și organizator este Negoită Irimie — constituie și ele o dovadă că revista clujeană tinde să intre în conștiința tinerei generații nu doar ca o „tribună” literară, ci și ca o „casă” a artelor. Depășind deja 100 de expoziții, „Galeriile” semnalează destul de sigur „punctele cromatice fierbinți de la harta plastică a țării”, ne spune Negoită Irimie. Revista aniversată patronează prin redactorii săi și activitatea principalelor cenacluri literare din județele învecinate (Bistrița-Năsăud, Sălaj), precum și Cenaclul Asociației scriitorilor din Cluj-Napoca, de care se ocupă în special Constantin Zărnescu, Mircea Vaida, Marcel Constantin Runcanu, Tudor Dumitru Savu.

Și pentru că aniversarea **Tribunei** este și aniversarea cenaclului, aflăm și el la finele primului pătrar de veac, în această primăvară se pregătește apariția unei **antologii de poezie a tuturor creatorilor care s-au afirmat aici de-a lungul anilor**. În acest sp. **Tribuna** — al cărei redactor șef este de acum Vasile Sălăjan — va milita „cu principialitate, fermitate și exigență”, după cum se spune în același **Mesaj**, „pentru sprijinirea și promovarea creațiilor cu adevărat valoroase, a acelor opere literare, artistice care, prin conținutul lor de idei, prin mesajul pe care îl propagă, slujesc cu adevărat cauza transformării socialiste a societății noastre”.

Venind la Cluj-Napoca să întîlnim revista **Tribuna** la aniversarea ei, am întîlnit ceva mai mult decît un spațiu tipografic — cel care vine de 25 de ani spre noi săptămîna de săptămîna. Am întîlnit un veritabil spațiu cultural, căutat de clujeni, ajutat și respectat de clujeni și dăruit țării întregi.

Caragiale la el acasă

Curosenți exegeți ai operei caragialiene și ai fenomenului teatral în genere, cadre didactice, scriitori, actori, regizori (D. R. Popescu, Mihnea Gheorghiu, Șerban Cioculescu, Radu Bețigan, Mihai Ungheanu, Valentin Silvestru, Nicolae Călinoiu, Ilieana Berlogea, Jean Georgescu, Virgil Brădăceanu, Maria Vodă Căpușan, ș.a.) precum și un numeros public au omagiat în cadrul Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”, printr-o Sesiune științifică omagială, împlinirea a 130 de ani de la nașterea marelui dramaturg și om de teatru, „patronul” instituției. Pe parcursul a 3 zile (5-7 aprilie a.c.), peste 45 de vorbitori au adus noi puncte de vedere în interpretarea operei lui Caragiale. Atmosferă de înaltă profesionalitate și emulație, autentic și fertil dialog al spiritului și al artelor, colocviul rămîne, înainte de orice, o dovadă de iubire și cînstire a părintelui dramaturgiei românești.

Spațiul și ambianța de spectacol

Sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, o seamă de instituții culturale și asociații ale artiștilor din toată țara colaborează la realizarea unei ample manifestări artistice: **Colocviul creatorilor și realizatorilor spațiului și ambianței de spectacol** (5-14 aprilie 1982). Alături de dialogul autorizat și competent ce a caracterizat sesiunea de comunicări în domeniul scenografiei, o pleiadă de alte manifestări — spectacole de teatru cu mari succese ale stagiunii în curs (**Cabala bigoșilor**, **Maestrul și Margareta**, **Diavolul și bunul Dumnezeu**), viziuneri de repetiții urmate de discuții, vernisajul unor expoziții (**Trienala de scenografie**, **Expoziția de afișe de spectacol** ș.a.) — fac din întîlnirea specialiștilor în scenografie un moment de referință în viața culturală a acestei primăveri. Iubitorii teatrului au (speră să aibă!) în recentul **Colocviu** al specialiștilor scenografi o garanție pentru calitatea spectacolelor viitoare.

Un spectacol în întîrziere:

Tărchiță, Mărăscu, Sabin Bălașa

Dramaturgul Dan Tărchiță află în preajma unei prei importante. La Teatrul Giurgiu se jucează, de cîteva luni, spectacolul „Zidarul”, după piesa la care autorul măsoară septecezece ani.

— Piesa începe de fapt, declară Dan Tărchiță, în momentul în care se încheie genda mesterului Manole. Tenția mea a fost, într-un fel, de a demitiza legenda, de a aborda problema creației și a destinului creatorului. De a pe lângă mesterul Manole, în piesa mea mai există un personaj, un personaj care se confruntă cu opera de artă și artistul ei; e vorba de votevodul Neagoe care reprezintă puține comanda opera de artă și care beneficiază de ea în etate. Neagoe nu e doar un despot luminat ci și un om frătat, care nu se mulțumește cu opera de artă; el vrea să noască resorturile intime ale procesului de creație. Desigur, afla pînă la urmă tainele care dezleagă o operă de pentru că, în fond, nici Manole nu reușește să se înțeleagă sine în acest subtil efort. În ce privește jertfa femeii — pentru ca opera să dăinuiească prin vreme, să devină eternă — o modificare de structură în mit, pentru că pînă la urmă meditănd asupra legendei, cred că obiceiul vine în cont cu concepția românească despre jertfă, care pretinde a nu critica pe altul pentru scopul tău. „Profunde, eventual, sacre” de sine.

— Ce se întîmplă cu spectacolul? Am fost informați că miera trebuia să aibă loc încă din toamna trecută. Sînt aprilie...

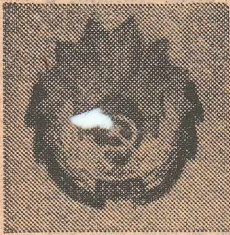
— E greu de spus. Repetițiile se prelungesc datorită faptului că unul dintre interpreții principali, actor de excepție, Cor Dumitraș, a fost împrumutat pentru o lungă perioadă de studiourilor cinematografice în vederea unor filmări.

— Sînteți mulțumit totuși de colaborarea cu Teatrul Giurgiu? — Regizorul Tudor Mărăscu a construit un spectacol tărător, un spectacol profund, care interpretează în adîncime relațiile dintre personaje, creînd o stare de tensiune și de continuitate pentru desfășurarea conflictului. Spectacolul e conceput arhitectonic, monumental, cu o investiție impresionantă de tezie, de inteligență și de bun gust. La care se adaugă decor și costumele pictate de Sabin Bălașa, decoruri și costume sînt prin ele însele operă de artă. (A. D.)

Retrospectiva filmelor studențești

Publicul bucureștean a putut viziona, în perioada 23-27 aprilie, la Cinematograful Român, o admirabilă selecție din cele mai bune de scurt metraj realizate de studenții din ultimii 30 de ani. Retrospectiva filmelor studențești I.A.T.C. (1952-1982), realizată cu Arhiva Națională de filme, reprezintă un eveniment deosebit de important, dincolo de valoarea ei didactică. Prospecțiunile formulelor regizorale, rafinamentele de imagine constituie a celor mai multe pelicule. Ucenicii celei de-a șaptea arte în această retrospectivă, ștafeta originalității, punînd cei 30 de ani ai filmului I.A.T.C. în acolada spiritului creator.

Întâlnirea cu sfertul de veac

— Stimate Nikolaus Berwanger, sinteți redactor-șef al unui cotidian de limbă germană care a împlinit — față — 25 de ani de existență. Vorbiți-ne, vă rugăm, despre acest jubileu.

— Este, firește, un moment foarte important pentru „Neue Banater Zeitung“ moment ce stă sub semnul unei profunde satisfacții, aceea de a fi primit, odată cu Mesajul adresat de secretarul general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, „Ordinul Muncii clasa I“ „pentru contribuția adusă la înlăturarea politicii Partidului Comunist Român de

construire a societății socialiste multilateral dezvoltate, la adâncirea unității frățești a tuturor oamenilor muncii din Republica Socialistă România, fără deosebire de naționalitate“. Sărbătoarea ziarului nostru se leagă astfel strâns de îndemnul cuprins în Mesajul secretarului general; ne simțim angajați pe viitor într-o activitate și mai susținută, prin care să slujim cu consecvență înaltele idealuri și aspirații de progres, să milităm pe toate căile ce ne stau la îndemână, ca oameni de presă, pentru înlăturarea politicii partidului nostru.

— Cărui public i se adresează „Neue Banater Zeitung“ ?

— „Neue Banater Zeitung“ a fost creat pentru a se adresa populației germane din județele Timiș, Arad și Caraș-Severin. Ziarul nostru și-a propus de la bun început să găsească modalitățile cele mai eficiente de abordare a problemelor multiple de care se preocupă presa noastră. Numai astfel credem că se explică audiența crescândă la cititori: tirajul ziarului a sporit de la 3.500 de exemplare, în 1979, la peste 20.000 în momentul de față. Ne străduim neconștient să fim cit mai aproape de oameni. De aceea redactăm pagini speciale pentru unele localități cu importanță economică și socială majoră ca Lugoj, Jimbolia, Sinnicolaul Mare. Ele apar alternativ cu suplimentul săptămânal pentru județul Arad („Arader Kurier“) și pagina specială pentru județul Caraș-Severin.

— După câte știm, dați o mină de ajutor chiar și micilor gazetari de limbă germană din Timișoara.

— Da, tipărim, tot ca un supliment, dar lunar, revista liceului german, intitulată „Die Lenauschule“. Și tot pentru cititorii noștri întreprindem — dacă vreți — o adevărată „activitate editorială“: am scos până în prezent cinci almanahuri populare și zece calendare de pereți ilustrate, care, având o puternică încărcătură afectivă, contribuie și ele la educarea în spirit patriotic a concetățenilor noștri germani.

— „Neue Banater Zeitung“ se bucură de fama unuia dintre cele mai „la zi“ cotidiene. Cum reușiți ?

— Putem spune că aproape nu a existat manifestare importantă în județele Banatului, mai cu seamă dintre cele refe-

ritoare direct la populația germană, la care redactorii noștri să nu fi participat fie ca oaspeți, fie ca organizatori. De bună calitate a fost și activitatea reportericească din cadrul redacției noastre. Am prezentat în reportajele noastre lucrătorii veterani ai întreprinderilor industriale, tineri care au reușit să se afirme într-un domeniu sau altul, o serie de personalități de naționalitate germană care, alături de colegii lor români și de alte naționalități, constituie exemple de împlinire profesională și umană. Este de altfel un principiu al muncii noastre acela de a fi cit mai mult în mijlocul oamenilor, de a întregi activitatea gazdărească prin munca politică directă, de la om la om.

— Ce loc ocupați în „Neue Banater Zeitung“ creației literar-artistice ?

— Destul de mare. Cred că am temeri să susțin că „Neue Banater Zeitung“ a avut un rol hotărâtor în demararea indeosebi a activității literare. Majoritatea tinerilor scriitori germani din Banat care s-au afirmat în ultimii ani au debutat în paginile speciale pentru elevi și studenți. Nu mai vorbim de faptul că șapte din colegii mei de redacție au publicat deja cărți proprii sau traduceri, iar alți doi sunt membri ai Uniunii scriitorilor. Aici, la noi, literatura este văzută ca o cale de stringere a frăției dintre bănațenii de diferite naționalități.

— Pentru că de mai mulți ani viața dumneavoastră se confundă aproape cu viața ziarului pe care-l conduceți, spuneți-ne care este punctul de incidență dintre vocația de gazetar și cea de poet ?

— Am „pierdut“ enorm de multă vreme cu gazetăria... „Pierdut“ e un fel de a spune, pentru că jurnalistică, alături de literatură, artă și istorie, face parte dintre pasiunile vieții mele. Poeziile mele — „confesiuni cotidiene“, cum le numesc într-un volum — sînt pentru mine o supapă. Scriu în condiții pe care cu greu le-ar înțelege un cetățean obișnuit. Să mă explic: cînd am o idee, scriu oriunde m-aș afla în acel moment. În ședință, în tramvai, în mașină, pe teren, într-o discuție cu tractoriști sau în orice alt loc sau moment ce poate genera o stare deosebită. Oriunde se pot naște idei, dacă te aflu printre oameni; și din aceste idei se nasc ulterior poeziile mele. Cunosc foarte bine viața, cu toate treptățile ei; îmi place, pe undeva, să trăiesc într-o anumită stare de tensiune. Nu

suport lincezeala. Sînt un poet al acestor vremuri, care ascultă la izvorul timpului și șocot că poezia este acea sinteză de care avem cu toții nevoie și care ne obligă să și medităm, nu numai să trăim.

— Ce trebuie să afirme și ce trebuie să nege poezia, Nikolaus Berwanger ?

— Viața mea a fost de așa natură încît am învățat de foarte timpuriu să-mi croiesc singur un drum. La 16 ani, cînd m-am atașat mișcării muncitorești, voiam să transform lumea. Mă consider și astăzi un revoluționar, cum spun într-o poezie, dar un revoluționar care nu a renunțat să ridice pumnul (firește, e o metaforă), fiindcă revoluția noastră nu s-a terminat și nu se va termina încă mult timp. De aici, poate, și nota aceea de duritate sau de brutalitate a poeziei mele, cum a remarcat cineva. Posibil. Dacă sinceritatea este egală cu brutalitatea, atunci poezia mea este brutală. Cred mai degrabă că este vorba de altceva. Poeziile mele au o anumită simplitate a expresiei. Sînt un poet care încearcă să înțeleagă și să redea cotidianul, care caută să fie sincer, nesofisticat, care își rezervă dreptul de a pune întrebări, pentru că nu avem — și nici nu ar fi posibil să avem — răspunsuri la toate întrebările pe care ni le punem în calitate de cetățeni sau ca oameni ai scriiturii.

— Ce înseamnă prezent și astăzi pentru un poet român de limbă germană ?

— Nu vreau să fiu înțeles greșit, sînt poet german. Însă, în momentul în care vă vorbesc ca scriitor, ca scriitor angajat, nu mă simt legat de nici o „problemă națională“ sau, mai precis, mă simt legat de toate problemele țării noastre. Poetul Berwanger scrie din întimplare în limba germană. Ar putea scrie și în limba maghiară, sau română, ori sîrbă. Tot un poet al timpului și al locului acesta aș rămîne !

— Dar ca ziarist ?

— Lucrurile rămîn neschimbate.

...La întrebarea următoare (Stimate Nikolaus Berwanger, vă conduceți în viață după o deviză ?), redactorul-șef de la „Neue Banater Zeitung“ mi-a răspuns doar cu un gest prin care-mi semnala un mic afiș pe unul din pereții biroului. Și pe el scria: „ATENȚIE ! ÎNALTĂ TENSIUNE“.

TANIA RADU

Contemporani cu mine

Antrenorul de ingeri

Pe la patruzeci de ani, toată averea sa personală era îngheșuită în trei saci de hîrtie dolidora de manuscrise. Pentru „răsfașul privirii“ ducea cu sine o colecție de monezi dacice mereu înjumătățită, mereu îmbogățită, gata s-o dăruiască primului poet dispus să-i vînză singurătatea nesomnului cînd poezia izvoră spontan din mintea și trupul său ca o transpirație celestă.

Atunci, l-am mutat la Mogoșoia, alături de camera mea, și multe nopți, „un veac de nopți“, l-am ascultat improvizațiile nocturne cu uimire și devotament absolut dezinteresat. N-a scris nimic, niciodată, despre mine !

Într-o străfulgerare de zori, cînd aburul lacului tremura destrămindu-se, și luna, neapasă, veghea în stînga Palatului Domnesc precum capul lui Brâncoveanu, mi-a bătut la ușă discret și mi-a spus cu voce pierită de emoție că adineaori, ieșit să se plimbe pe sub somnul păunilor înstelati, se întîlnise pe aleile parcului secular cu „conul Mișu“.

Cu Eminescu adică !... L-am urmat în cameră și-am ascultat un poem cutremurător, pe care nu mai știu dacă-l are sau dacă l-a publicat vreodată...

S-a mutat curînd de la Mogoșoia într-o casă, în sfîrșit a lui, care, după o vreme, devenise un fel de Mecca.

Sute de poeți imberbi și politicoși, alții nepoliticoși și bărboși, poetese cu sonete ascunse în genți de studențe chiuilind de la cursuri, pictori venind să-i dăruiască tablouri și să primească zăpisiuri de talent, ceneștiști din provincie sfișoi și tăcuti, numismați împătîmiți, doctori care scriau rețete în versuri, năvăleau în locuința sa din piața Amzei la orice oră din zi sau noapte.

Îi asculta răbdător, le dădea „certificative de naștere“, le arunca un pumn de vorbe prețioase ca odinioară Macedonski, apoi dicta pînă în zori stîrnit de „daimonul personal“ unei așa-zise secretare, spre uimirea și năuceala asistentei, zeci de poeme.

A doua zi totul se „relua de la capăt, acest „antrenor de ingeri“ a învățat pe mulți copii ai poeziei taina cuvîntului sublimat în metafore, ajutîndu-i prin transfuzie benevolă să se pună pe picioare sprijiniți de certitudinea, uneori amăgitoare, a primelor cărți blindate, pe ultima copertă, de girul prestigios al celui care semnează: Nichița Stănescu.

Mulți au cantonat, un timp, în plasa teribilă a fascinației sale.

De bronz fiind, se aureau printr-o misterioasă cataliză, devenind auriferi. Sau, mai bine zis, poleiți cu aur...

Multă vreme n-am putut avea o clipă de singurătate în doi. L-am reproșat în termeni amicali risipa zilelor și nopților sale. N-a protestat, dar nici n-a renunțat.

Mi-a spus doar, privindu-mă cu ochii lui albaștri și bilbiindu-se voluntar:

— Bă-bă-trine, ce să fac, eu sînt un antrenor de ingeri !

Am tresărit șocat. Alăturarea cuvîntelor mi s-a părut sublimă.

Cunoscîndu-mă, mi-a zis spontan: Se cedează ! Apoi, s-a ridicat căutînd într-un maldăr de hîrtii, a scos poezia cu același titlu și, fără să mi-o citească, a rupt-o în bucăți mici.

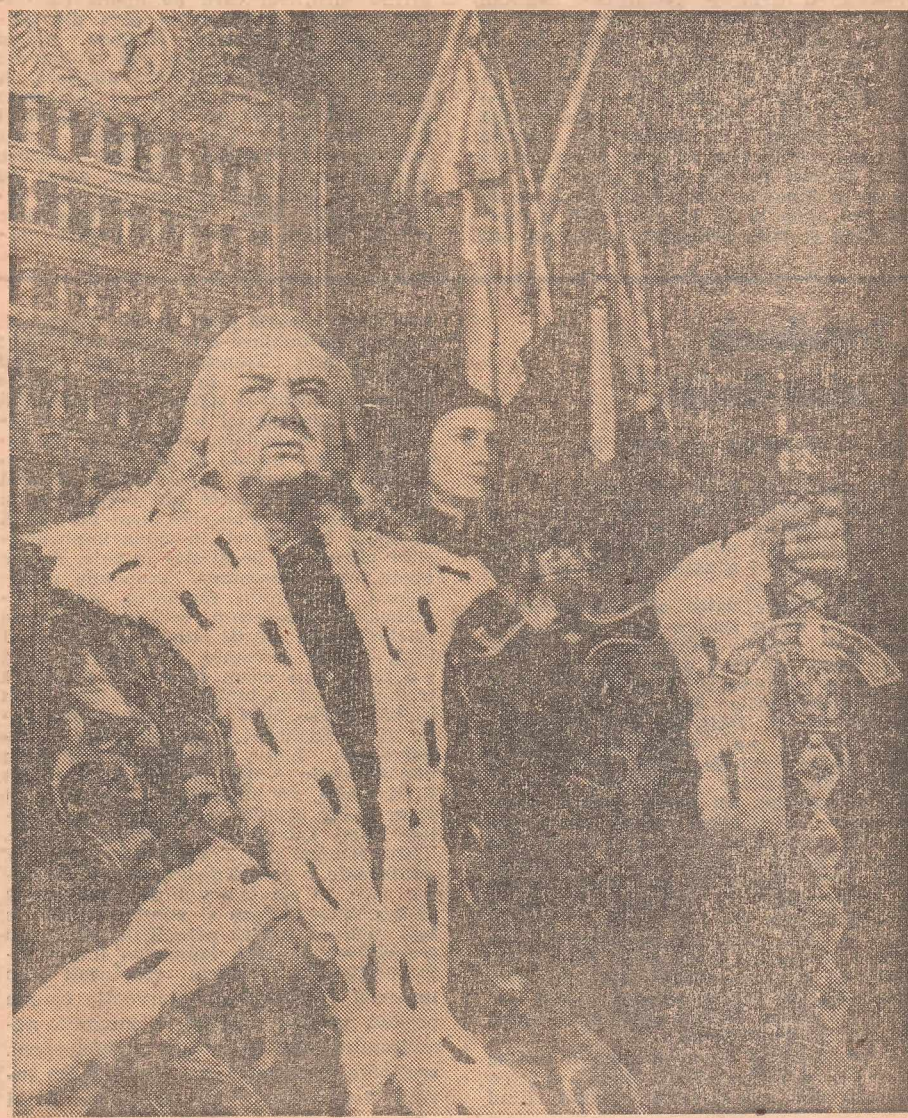
Nichița și-a scris cărțile cu dîra singelui său, literă cu literă, rînd cu rînd. Nopțile și le-a spulberat lăsîndu-și monada să călătorească stingheră în armonia astrală.

Mă gîndesc, uneori, că el nu este altceva decît Gordian al doilea, cel purtat pe brațe de oșteni, prin văzduh lunecînd, din palmă în palmă, dus spre înscăunare. Imperator ales de mulțime spre tronul de aur al Poezicii române...

MIRCEA MICU

CHIPUL LUI ȘTEFAN CEL MARE

Pentru mulți dintre noi, Ștefan cel Mare are chipul și glasul maestrului George Calboreanu. Acel Apus de soare al său — fie-ne îngăduit să-l numim astfel — se însinuează tenace în locul oricărei alte imagini a voievodului de la Putna, fie ea cit de veridică și de conformă cu adevărul istoric. Pentru noi, Ștefan are un chip. Cum arată el însă în ochii copiilor noștri, cărora nu le putem oferi altceva decît... fotografii de arhivă ? Camenii de teatru, dați tinerilor spectatori (și, desigur, nu numai lor) un nou Apus de soare și vă iertăm că la aniversarea a 525 de ani de la urcarea marelui voievod pe tronul Moldovei, pe scenele țării n-a urecat... nici un Ștefan !

„A fost odată un moș și-o babă“. Regia: Doina Maximilian; „Înainte de moarte“. Regia: Șerban Marinescu.

...artie—11 aprilie a.c., izbutite filme artistice ani ai I.A.T.C.-ului. realizată în colaborare rezonanță în viața nea ideilor, noutatea nota caracteristică își predau, în timp, de ani de... studen-

Mondo umano ?

Despre anumite sentinele

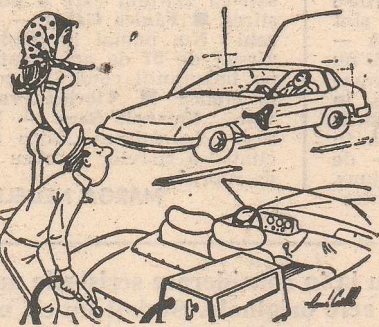
Mă bucur, ca oricine, aflind sau citind lucruri interesante despre viața lumii noastre. De fapt, cind in urmă cu exact cinci ani, am inaugurat rubrica de față, datorită unui gir de mare conștiință și inconfundabilă generozitate, n-am conceput-o altfel decit o variantă — după puteri și evenimente! — a unui manifest pentru sănătatea pămîntului. Vreau să spun că dacă scriu despre o mare victimă a terorismului sau numeroasele răpiri, flagelul foamei și secetei sau disperarea toxicomanilor, despre neo-zmeii „nopti lungi și negre” sau marii scriitori (v. Shakespeare, M. Twain) interziși in multe scoli din cauza unor personaje de culoare, ca și despre atitea altele de acest fel, nu înseamnă că egalez lumea numai cu aceste fapte. Sint, evident, semnale de alarmă mai mici sau mai mari, dar serioase.

Și, ca să propun o imagine, alta decit cea pusă mereu sub semnul întrebării rubricii, mă gîndeam să trec in revistă și spectaculoasele evenimente bune ale acestui interval de timp. Sedus încă de noul zbor (deși cu citeva peripeții ce-i dau și mai multă personalitate) al navei spațiale „Columbia” și îndemnat chiar de Ziua mondială a aviației și astronauticii, voiam să zăbovesc in cuvinte alese asupra acestui eveniment. O performanță spațială intr-o lume ce-și caută interlocutori printre aștri și, desigur, de evidentiat. Numai atita vreme cit nu-i cunoaștem și fața nevăzută. Despre navele spațiale știm azi că lansările și zborurile sale (experimentale) arată că este posibil să se construiască un vehicul spațial reutilizabil. Iată însă că, sub semnificativul titlu „A imagina inimaginabilul” un comentator militar al unui cotidian american se întreabă dacă nu cumva se va construi de către Ministerul american al Apărării o flotă de navele pur militare sau acesta le va „închiria”. Tot el, continuindu-și argumentele, amintește de posibilitatea unor stații orbitale dotate cu lasere de luptă ceea ce implică noi perfecționări navei actuale. Specialistul citat susține că așa ceva presupune crearea unor noi ramuri ale serviciilor secrete pentru războiul spațial și chiar un Comandament spațial care, după ziaristul american, necesită propria lui politică fundamentală privind scopul și rolul său. Urmează noul pas: in etapa viitoare, armele cu laser „ar fi, de asemenea, puternice arme de apărare tactice”.

Gînditorii tin pasul cu timpul sau chiar îl devansează dar eu, poate lucid, poate romantic, mă întreb aici de ce este nevoie ca pînă și spațiul să fie mereu amenințat; de ce este necesar ca laserele, ca arme tactice, să poată fi „sentinelile spațiale” care să păzească bunuri din spațiu. Iată un nou termen — sentinele spațiale — și o nouă dilemă — bunuri din spațiu. Acestea din urmă ce înseamnă: o navetă in călătoria de agrement, dacă va exista așa ceva; un satelit meteorologic sau unul militar? Apoi, pentru ca lista noutăților să nu se încheie, ni se vorbește de „războiul spațial, ceva complet inimaginabil dar tehnic posibil...”. Iar eu imi amintesc de distanța lungă dintre gîndurile produse de prezența unei gînganii intruse la bordul ultimei nave spațiale și de adevărata posibilă fatetă a unei sentinele spațiale. Și astfel, mă întorc pe Pămînt care, cum spunea Saint-Exupéry „ne învață mai mult despre noi inșine decit oricare altă carte — fiindcă ne rezistă”.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După Paris Match — Franța

„Raza morții”, „Camionul apocalipsului” și altele...

Lumea in care trăim

Omenirea privește ipoteza războiului nuclear ca un coșmar. Ca una din acele amenințări care ar putea să arunce planeta întreagă in abisul distrugerilor ireparabile. Ca o tragedie fără precedent. Un coșmar care trebuie evitat.

Există, însă, nu numai oameni care se gîndesc cu groază la ceea ce ar însemna apăsarea pe butoanele conflagrației nucleare, ci și specialiști in pregătirea acestei conflagrații, experți ai apocalipsului. Li găsim, pe unii, in birourile unor ministere de război, iar pe alții in ceea ce ne-am obișnuit să denumim „laboratoarele morții”. Impreună pun la punct războiul cu arma atomică in diferitele lui variante, reeditarea Hiroshimei la proporții nebănuibile.

Desigur, ei nu vor mărturisii niciodată adevăratele lor intenții. Pregătesc arme ucigătoare, cum n-a mai cunoscut umanitatea, dar fac cu insistență declarații de bune intenții. Planurile lor au ajuns departe și s-ar părea că nu numai Pămîntul, ci și Luna a intrat in calculul lor diabolic. Luna, blindul astru al visărilor noastre, riscă să devină și ea o rampă de lansare, un fel de bază militară. „The Daily Telegraph” semnală un „plan secret” elaborat la Pentagon de construire a unei stații de luptă, cu echipaj uman, care să fie instalată — unde credeți? — ...sub scoarta Lunii.

Nu, nu este un proiect științifico-fantastic, o idee extrasă dintr-un roman in care imaginația autorului zburdă neconținut, ci un proiect incredințat viitorului apropiat. Ziarul britanic ne asigură că această stație — „Raza morții” — ar putea fi construită chiar pînă la sfîrșitul acestui deceniu. Ea ar urma să folosească raze laser de o forță și precizie „la care nu s-a ajuns încă”. Victimele ar urma să fie sateliții și rachetele intercontinentale ale adversarului.

Specialiștii in armament spațial din Huntsville (Alabama) și de la Comandamentul Strategic Aerian (S.A.C.) din Omaha (Nebraska) pretind că, chiar dacă baza de pe Lună ar fi descoperită, acolo, printre craterele și prăpăștiile existente, ea nu ar putea fi distrusă decit cu ajutorul unei rachete nucleare, care ar fi însă vulnerabilă in fața laserului.

Culmea este că gazeta londoneză încearcă să-și convingă cititorii că „o armă cu raze laser amplasată pe Lună ar fi un element formidabil de propagandă pentru pace”. Ca și cind tragedia de la Hiroshima ar fi reprezentat o contribuție la fericirea umană, iar eventuala pulverizare a unui întreg continent de pe planeta noastră ar mări siguranța și fericirea popoarelor.

Nu este cazul să mai insistăm. Planeta se poate lipsi oricînd bucuroasă de o asemenea propagandă pentru pace, propagandă care riscă să o transforme intr-un teatru de război devastator.

Dar „razele morții” de pe Lună nu sint singurul proiect vehiculat in prezent. S-ar părea că există și altele multe, numeroase, pentru că inșiși experții Casei Albe se dovedesc

ingrijorați de implicațiile unei operațiuni nucleare. Grav este că strategii de dincolo de Ocean, după cum constată corespondentul Agenției France Presse la Washington, Didier Fauqueux, „nu mai exclud posibilitatea unui conflict nuclear”. Așa încit, numeroși specialiști se pare că nu mai sint in mod deosebit preocupați de efectele distructive ale exploziei nucleare, ci de... praful nuclear provocat de explozia focoarelor nucleare.

„Agenția nucleară pentru apărare” (D.N.A.) — dezvoltă ziaristul de la A.F.P. — efectuează in contul Pentagonului o analiză pe această temă — efectul unui nor de praful nuclear asupra armamentului american și in special asupra avioanelor. Căci in momentul giganticei erupții a vulcanului St. Helens din mai 1980, s-a constatat că reactoarele mai multor avioane care se găseau in zonă s-au defectat. Experiența s-a repetat și la a doua erupție a vulcanului, cind un nor de praful defectat două din cele patru motoare ale unui „Lockheed L-100”. Or, in caz de război atomic, planurile Casei Albe prevăd ca președintele să conducă operațiunile de la bordul unuia din cele patru aparate „Boeing 747” transformate in posturi aeriene de comandă. Aparatele acestea sint gata oricînd să decoleze de la o bază din apropierea Washingtonului.

Intîmplarea cu norii de praful vulcanic a corectat însă acest proiect. Pulberea nucleară ar putea să scoată din funcțiune faimoasele posturi aeriene de comandă. S-a ajuns, astfel, la ideea de a înlocui avionul cu un... camion. Un camion care, desigur, nu ar fi din cele banale care aleargă cu mîile pe șoselele americane, ci unul pregătit in mod special — „Camionul apocalipsului”. Proiectul, și el ultra-secret, ceea ce nu a împiedicat însă să se vorbească și să se scrie despre el. Vehiculul, prevăzut a fi realizat pe baza celor mai noi cuceriri ale tehnicii și științei militare, rezistent la orice efecte ale exploziei nucleare, ar urma să fie utilizabil încă in 1984.

Camioane, avioane, raze, toate sub semnul apocalipsului, proiectate pentru o catastrofă pe care omenirea nu dorește să o trăiască. Proiectele acestea demonstrează, chiar prin conținutul lor, dimensiunea reală a riscurilor la care este supusă omenirea. Riscul morții nucleare. Ceea ce explică, de altfel, refuzul opiniei publice mondiale de a accepta o asemenea perspectivă sumbră.

Să lăsăm Luna să suridă îndrăgostiților.

Să lăsăm Pămîntul să rodească spre binelul tuturor locuitorilor săi.

Să lăsăm umanitatea să trăiască eliberată de coșmarul nuclear.

AL. PINTEA

Jaful la prezentul continuu...

Intr-o continuă și rapidă adăncire, decalajele economice contemporane aruncă o umbră tot mai idiosoașă asupra condiției umane. Mizeria capturează mase imense de oameni, le menține intr-o drastică preistorie și această deingroladă materială, spirituală, morală nu este altceva decit rezultatul direct a două jafuri: unul care ține de istorie — jaful colonialist, celălalt ține de stricta actualitate: jaful neocolonialist.

Din combinația acestor două mecanisme de spoliere s-a născut sărăcia crasă și ultramodernă a sute de milioane de oameni care infometăți, insetăți, bolnavi, analfabeți și cu demnitatea călcată asiduu in picioare sint comprimați intr-o geografie a disperării in timp ce pe alte meridiane opulența bătaioasă, trufașă și iresponsabilă compune un galop al consumului fără precedent in istorie.

Neocolonialismul industrial, bancar, comercial, alimentar, cultural, sanitar desparte lumea in două, despica, sec și fără scrupule, condiția umană, polarizează șansa și neșansa la viață, îngrămădește la un pol paradisul agresiv și la celălalt infernul devitalizării.

Unul dintre faimoasele (in ultima vreme) mijloace de a ține in mină festinul permanent al unei minorități pe seama infometării majorității covârșitoare îl constituie nu băncile obișnuite, nu băncile de date, ci băncile care acumulează in seifuri monumentale... semințele, structurile soțiilor superioare. Alături de acumulările

golgotice de bani și inteligență, de aur galben și aur „cenușiu”, se aliniază, bătaios și rece, muntii de aur alimentari in forma sintetică a recoltelor viitorului.

Pentru companiile transnaționale semințele constituie o activitate ultrarentabilă, acest domeniu cunoscînd expansiunea cea mai rapidă din întregul lanț agroalimentar. Astfel, două treimi din stocul mondial de plasmă germinativă bananieră se află in posesia unei singure societăți, United Brand, fosta societate de tristă faimă United Fruit, care mai are interese de mari dimensiuni și in ce privește materialul fitogenetic din domeniul producției de cacao. O altă multinațională stăpînește fondul genetic al multor tipuri de legume, și posedă una din cele mai mari bănci cunoscute de gene de roșii. Transnaționalele din domeniile petrolului, chimiei și industriei farmaceutice au răscurpărat de-a valma, aproape peste tot, întreprinderile producătoare de semințe. In genetica plantelor se infinesc nume cunoscute de monopoluri supranaționale: Ciba-Geigy, Monsanto, Sandoz, Union Carbide, Occidental Petroleum, Shell etc. Ele dețin toate pirghile in ce privește producerea și comercializarea resurselor genetice vegetale. „Coaliția Internațională de Acțiune pentru Dezvoltare”, o organizație neguvernamentală care și-a propus să avertizeze asupra pericolului acaparării fondului genetic al plantelor de cultură de către marile monopoluri, consideră că s-a ajuns la o situație paradoxală și, totodată, profund imorală. Cele mai multe țări din „lumea a treia” — subliniază respectiva organizație — depind încă de pe acum de Statele Unite pentru a-și procura semințele din propriul lor grîu indigen, selecționate însă de laboratoarele americane. Programul

Națiunilor Unite pentru Mediul Inconjurător constată cu tristețe că producătorii de semințe dețin un monopol atât de important încit cer indemnizații speciale pentru folosirea unui anumit tip de semințe ce își au originea in țările care acum... cumpără.

Alți specialiști trag semnalul de alarmă cu privire la viitor. Ei precizează că dacă nu se va frîna actuala tendință pînă in anul 2000 citeva mari societăți transnaționale vor controla ansamblul resurselor genetice, vor asigura valorificarea și exploatarea comercială a unui mic număr de varietăți ameliorate. Această perspectivă este desigur neliniștitoare. Concentrarea in mîinile unui grup de firme și de bănci a sectorului resurselor fitogenetice vegetale înseamnă un control inadmisibil asupra strategiei alimentației mondiale. Iată de ce țările in curs de dezvoltare au avansat ideea creării unui sistem de bănci genetice avînd un caracter internațional la care să aibă acces toate statele fără nici un fel de discriminări, bănci care să furnizeze in condiții avantajoase, in special „lumii a treia”, varietăți de plante productive și totodată rezistente. In același timp, un asemenea sistem ar avea obligația să ia măsuri de conservare in colaborare cu țările interesate a tuturor speciilor de plante, mai ales a bogatului fond botanic din regiunile tropicale. Înălțurarea monopolului transnaționalelor ar crea condiții pentru instituirea unui ordinii economice internaționale in domeniul alimentației.

Acesta este doar un sector al mecanismului general al noii ordini, un sector însă indispensabil, vital, de a cărui existență depinde soarta de mîine a foamei de azi...

RADU BUDEANU

Popas la Istanbul

Sigur, Istanbulul de azi nu mai este cel de pe vremea lui Pierre Loti. Mă indoiesc că Panait Istrati ar mai recunoaște orașul in care descinsese de atitea ori in tinerețea sa aventuroasă. S-a construit enorm, impresia este de stup gigantic care interzice orice perspectivă, circulația automobilistică ia forme paroxistice, labirintul străduțelor in pantă pune probleme din cele mai dificile șoferilor, ambuteiajele sint frecvente, paralizînd și perturbînd grav traficul.

Trebuie să cobori spre port, spre Cornul de Aur și Bosfor, pentru a descoperi perspectiva orașului și a-l înțelege oarecum. Cafenele se tin lanț, se stă la taifas in cel mai pur stil oriental ore și ore, pescarii descarcă la cheiuri bogățiile Mării Marmara și ale Bosforului, lufari, scrumbii, chefali, caracatițe, calcani; alături, munți de fructe și legume, de forme, parfumuri și gusturi ce desfid orice concurență, soțul sărat și clima priindu-le de minune. Sute de vaporase fac naveta, aducînd de pe tărîmul asiatic al Stanbulului o multime pestriță, agitată și colorată. Descoperi turbanul, șalvării, fizionomia tradițională otomană, negustori ambulanzii se amestecă peste tot, se vociferează, se țipă, in bazar, cunoscuta frenezie și inghesuală in fața

bijuteriilor din aur și argint, a covoarelor orientale, a obiectelor de artă din aramă bătută ori din piele. Și din nou, surprinzătoare liniște din jurul vreunei moschei unde bărbați execută cu gravitate abluțiunile prescrie de Coran, siluetele singuratic și meditative ce privesc întinderea de azur a mării.

Aici, in Karaköy și Galata poți surprinde ceva din sufletul popular al Stanbulului. Cel aristocrat, distant, discret și oarecum melancolic, își este sugerat de contemplarea palatelor și vilelor ce se înșiră de-a lungul Bosforului.

De citeva decenii, Turcia cunoaște o adevărată explozie demografică. Acest fenomen, combinat cu cel al migrării populației rurale spre marile orașe, a provocat congestiunea și hipertrofierea acestora. Istanbulul ar număra azi circa 4 milioane locuitori, Ankara, 3 milioane. Urbanizării, mai ales in metropola de pe malurile Bosforului, se lovesc de probleme aproape insolubile. S-a construit enorm, dar mai ales la periferie, s-au deschis magistrale care însă sint departe de a rezolva o circulație automobilistică excesivă și haotică. Să nu uităm că orașul s-a înălțat pe colinele domoale ce domină Bosforul și Cornul de Aur, in perimetrul central, concentrația clădirilor este extraordinară, blocul modern, ușor, suplu, cu mari terase orientate spre mare, nu prea înalt (cutremurele de pămînt in zonă sint frecvente), se poate învecina cu moscheea, clădirea stil „belle époque” sau cu zidul înnegrit

de vreme al unei construcții seculare. Străzile sint aici in general strîmte, sinuoase, toate curg spre mare, Istanbulul mi se pare o termifără, un șvaier in care s-a forat neincetat de vro mie șase sute de ani. De-aceia, sistematizarea și modernizarea centrului său ridică probleme deosebit de complexe, de delicate, in care arbitriul, voluntarismul, dată fiind bogăția de vestigii istorice, se exclud dintr-un început.

Dintotdeauna, orașul s-a confruntat cu probleme complexe. Lipsa de apă potabilă, bunăoară, se face simțită încă din primele sale secole de existență. S-au construit apeducte grandioase, in vremurile noastre lucrările de sistematizare și urbanizare au făcut progrese importante, dar apa este, in continuare, insuficientă.

In micile restaurante sau cafenele o cumperi sau pentru a-ți potoli setea, procedezi ca omul de pe stradă, mestecînd la tarabe castraveți cruzi, proaspeți și bînd limonade, ceaiuri, sucuri de fructe care, din fericire, abundă.

Pentru Arnold Toyenbee, podul Galata și cartierul învecinat, in orele de maximă aglomerare, sint o prefigurare a posibilului megalopolis de mîine, orașul gigantic, tentacular ce-și varsă milioanele de indivizi anonimi pentru a-i resorbi din nou spre ceasurile serii.

MIHAI HETCO

Nicu Sbucnea din Hațeg ne informează că un colectiv de lucrători, în frunte cu lăcătușul mecanic Aurel Nopcea, din secția de mobilă Hațeg a întreprinderii de prelucrare a lemnului Deva, a conceput și realizat, prin autodotare, un strung special, semiautomat, de mare eficiență, cu ajutorul căruia se înlocuiește efortul fizic, iar productivitatea muncii crește de câteva ori.

Ana Butoianu, București, str. Emil Bodnăraș nr. 27: Din farmacia își poartă de mai multă vreme și nu se găsește de vinzare, decât rareori și foarte greu, produsul denumit Sulfacilin, absolut necesar în tratamentul celor care suferă de Zona Zoster și de alte viruși. Pe pielea mea am constatat efectul spectaculos al acestui medicament care alină durerile în grozitoare, adesea aproape insuportabile pentru cei ce nu-l posedă și nu-l pot procura.

La spitalul nostru se află fetița Lidia în vârstă de 3 ani, abandonată de părinții ei necunoscuți încă de cind avea două luni. O familie onorabilă din Focșani dorește neapărat s-o înființe, însă nu poate face acest lucru deoarece fetița n-are certificat de naștere și nu i s-a stabilit încă paternitatea de către cei în drept a face aceasta. Singurul indiciu cert este numele mamei ei: Serbănică, născută Silica Irimia, în com. Guguști, jud. Vrancea, cu domiciliul actual necunoscut. (Dr. Dănuț Ceamburu, Spitalul unificat comunal Dumbrăveni-Vrancea)

Primim de la IJRVMR Dimbovița: Obiectul principal al scrisorii cetățeanului Nițu I. Nicolae din comuna Cringuri, județul Dimbovița, nu era înșelăciunea, ci citeva lămuriri de valorificare mai completă a nutrienților; în ce privește presupusa înșelăciune nu s-a constatat nimic deoarece cel care sesizează n-a fost personal pentru predarea pielilor.

Am plătit, în ziua de 27.I. 1982, două tone de cărbuni la Depozitul de combustibil nr. 611 din București și, pe data de 4.III.1982, mașina cu nr. 229906 a venit și mi-a descărcat în fața casei aproape o tonă de pietre. Am reclamat cazul chiar a doua zi, a venit aceeași mașină și, recitând cărbunii în fața șefei de depozit, a recunoscut că mi se dăduse cu 130 kg cărbune mai puțin. Am acceptat și așa, ce era să fac?, însă diferența aceasta de cărbune nu mi-a mai fost adusă nici astăzi. Ba, în plus, mi s-a pretins să plătesc din nou transportul. Ce vină am eu că dumnealor, cei cu mașina, cei de la depozit, n-au procedat corect? (Stefania Riza, București, str. Dantelei nr. 42, sector 5)

Spicium din răspunsul Inspectoratului comercial de stat al județului Timiș: Pentru faptele comise, distribuitorul de butelii aragaz Pinteza Vasile, de la I.L.P.P. „Peco” Timișoara, a fost sancționat convențional cu o amendă de 1.600 lei. Intrucât a primit bani de la cetățeni pentru serviciul prestat, începând cu data de 20 martie 1982, a fost înlocuit de către conducerea întreprinderii.

Scrindu-ne în numele unui de muncitoare, Veronica din comuna Voineasa, județul Vilcea, ne sesizează că la farmacia din localitate o serie de produse, precum vata, serul fiziologic, biseptolul sunt vindute de farmacist-gestionar în mod preferențial sau, pur și simplu, refuză să le vîndă, pretextând că... le procură cu foarte mare greutate. Nu rareori, farmacistul nu-și respectă programul de lucru.

Cetățeanul Ioan Rad din Cluj-Napoca ne scrie în numele colocatarilor săi din blocul 2 E, str. Bartok Bela nr. 5: Sintem 60 de familii care am fi dorit să amenajăm ca grădina de legume teren nefolosit din preajma blocului nostru însă, adresându-ne G.I.G.C.L. pentru aprobare, aceasta ne-a răspuns negativ, pe motiv că terenul ar fi fost închiriat anterior altor persoane. Cu regret trebuie să spunem că am fost induși în eroare întrucât noi am solicitat în ziua de 12.08.1981 iar alte persoane, care locuiesc în alt cartier al orașului, l-au închiriat pe ziua de 2.X.1981, ceea ce credem că nu-i corect și așteptăm măsuri în consecință.

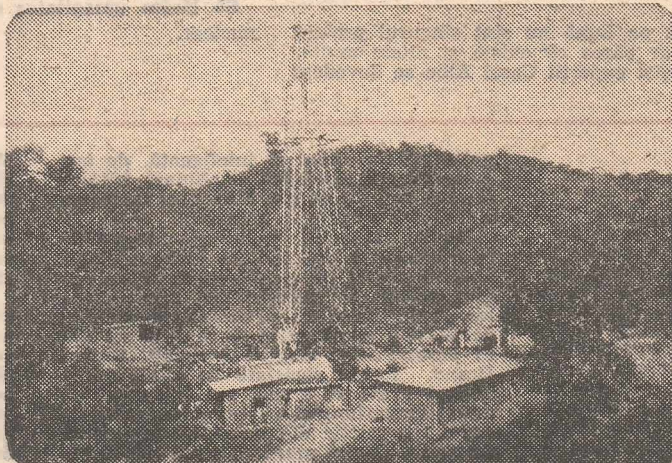
Consiliul popular al sectorului 1 București: În urma analizei deficiențelor semnalate de un grup de locatari al blocului 6 C din str. Jiului, referitoare la zgomotele pe care le produce la fabrica de piene din preajmă

descărcarea fânii din autocisterne, s-a stabilit cu conducerea întreprinderii vizate ca descărcarea să fie supravegheată în schimburile II și III de ofițerul de serviciu.

Corina Varvar, stafiștician medical la Spitalul clinic Colentina, ne sesizează că traversarea de către pietoni a Șoselei Ștefan cel Mare, pe porțiunea cuprinsă între intersecțiile cu str. Lizeanu și str. Tunari, se face extrem de anevoios datorită lipsei semafoarelor și altor indicatoare. Lărgind și modernizând această principală arteră de circulație a Capitalei, constructorii au desființat și refugiile pietonale.

Mă numesc Mirzoi Ion, am vârsta de 36 de ani și domiciliul în comuna Berislăvești, județul Vilcea. Datorită unei boli necruțătoare de care sufer de foarte mult timp, am rămas infirm de gradul I pentru tot restul vieții. Trăiesc în singurătate, lipsit de prieteni, de posibilitatea de a cunoaște lumea. Ar fi o mare bucurie pentru mine un cuvânt sincer de încurajare din partea unor oameni de omenie, care știu ce înscamnă suferința și singurătatea.

La Botoșani, în organizarea comitetului județean de cultură și educație socialistă și a comitetului județean U.T.C., se desfășoară un amplu concurs de recitare a poeziei eminesciene și de creație literară, intitulat „Porni Lucafărul”, la care sînt invitați să participe tineri amatori din toată țara. Integrat manifestărilor anuale dedicate omagierii celui mai mare poet român, el se va încheia în zilele de 15 și 16 iunie 1982, cu prilejul „Zilelor Eminescu”. (Gh. Janca, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă Botoșani)

Compatriotul nostru, tehnicianul Costache G. Liviu, ne trimite tocmai din R.P. Bangladesh această sugestivă ilustrată însoțită de următoarele rânduri: „Trimit alăturat fotografia de ansamblu a sondei F-400 fabricată la noi. După o adevărată performanță tehnică, am finalizat montarea ei în noua lăcașie — districtul Sitacund, Republica Populară Bangladesh.” Bănuim că este cea mai îndepărtată sondă românească ce ființează pe continentul asiatic. Îi urăm succes!

Pînă în anul 1975 — ne scrie Ionel Cenușer din Sibiu, str. Nouă nr. 20 — toate mașinile de mare tonaj care veneau la I.C.R.T.I. nu intrau în str. Brutarilor pentru descărcare, deoarece nu puteau fi pilotate într-un loc așa de strîmt și provocau stricăciuni mari caselor din stradă, îndeosebi celor de pe colțurile intersecției cu str. Nouă. Începînd cu anul 1976, conducerea întreprinderii îi obligă pe șoferi să intre pe str. Brutarilor cu mașinile lor de mare capacitate, ceea ce ne provoacă serioase nemulțumiri prin pericolul permanent ce-l reprezintă.

În ziua de 13 ianuarie 1982, la orele 14, avînd mașinile la cap de linie și stînd prea mult acolo fără taxatoare, am vorbit la stația de emisie-recepție și am zis: Iar sint planificate taxatoare de la Petroșani și asta întotdeauna ajung tirzi și nervoase. Atît le este de greu să vină de parcă ar veni la spînzurătoare, fir-ar a dracului de treabă! Pentru că am spus aceste cuvinte prin stație am fost sancționată cu reducerea retribuției pe două luni. Oare e dreaptă această sancțiune? (Focnăcă Lucica, dispecer I.T.C., Lupeni)

Cu cîva timp în urmă — ne scrie Ion Flori din Uricani, str. Muncii, bl. 19, sc. 2, ap. 5, jud. Hunedoara — s-a prezentat în orașul nostru un oarecare ing. Marius Varga de la întreprinderea de tablouri București, tel. 60 25 06, CP 1669, pretinzînd că execută tablouri după fotografii. Avea la el și un model foarte reușit. Ne-a luat pe loc, mie și soție, un aconto de 150

lei, cum făcuse și cu mulți alți amatori naivi, ne-a eliberat o chitanță, parafată în regulă cu numele lui și al întreprinderii, și ne-a spus că va reveni personal să ne aducă tabloul. După aproape două luni, mi-a trimis prin poștă un aviz pe care scria „Ridicați tabloul f. reușit”. Fericit, am achitat și restul de 150 de lei, dar cînd am desfăcut acasă tabloul, am rămas năuc: nu ne-am recunoscut pur și simplu. I-am scris, dar n-am primit nici azi răspuns. N.r.: ...Afacerea miroase a escrocherie. Mai întîi că o astfel de întreprindere nici nu există. Apoi, inginerul o fi fost el chiar inginer? !...

Inspectoratul general de stat pentru investiții-construcții: În legătură cu calitatea lucrărilor de construcții din județul Olt, vă informăm că la verificările efectuate în 1978 și 1980 s-au constatat importante deficiențe de execuție la unele blocuri de locuințe; ca urmare, inspecția a dispus măsuri de remediere a elementelor de construcții cu defecte și de sancționare și tragere la răspundere a celor vinovați.

Consiliul popular al municipiului București, Direcția domeniului public: Ca răsuflare la sesizarea tov. Mihai Constantinescu, prin care solicită reparația trotuarului din str. Valea Lungă, deteriorat și impracticabil pentru circulația pietonilor, vă informăm că, datorită slabei tensiuni a curentului electric, se vor executa de către Grupul de șantier Electromontaj București operațiuni de injectarea tensiunii din stația Militari în posturile din zonă prin mansonări ce se fac și pe trotuarul menționat, în baza unui program aprobat de I.D.E.B. Repararea și lărgirea trotuarului se vor executa pînă la 25.04.1982.

județean care trece prin comuna Călărași, în sudul județului Botoșani, este impracticabil pe porțiunea cuprinsă între respectiva localitate și intersecția cu drumul național ce duce spre Iași, datorită proastei sale întrețineri, fapt ce face aproape imposibil accesul autovehiculelor și chiar al pietonilor.

Ministerul Minelor, Direcția de organizare, control, personal, învățămînt: Vă facem cunoscut că, avînd în vedere motivele familiale ale tov. Moroșanu Costică, absolvent al Facultății de matematică, secția informatică, promoția 1981, conducerea ministerului a aprobat încadrarea sa la Oficiul de calcul al Combinatului minier Suceava, pentru a-și efectua studiul în producție prevăzut de legislația în vigoare.

M-am prezentat la un magazin de specialitate cu citeva becuri arse. Lucrătorul m-a privit mirat și mi-a replicat: Crezi dumneata că noi sintem coșul de gunoi al cuiu? Consternat, am plecat cu becurile arse și le-am aruncat. Așa procedez de la o vreme și cu ziarele și revistele citite. Îmi veți reproșa că nu procedez bine, că există niște centre de colectare a unor astfel de materiale, că există indicații în acest sens. De acord însă, sincer să fiu, nu-mi convine să merg cu citeva kilograme de asemenea materiale la centrele din Piatra Neamț, de pildă, care mai totdeauna sînt închise, iar dacă am totuși norocul să găsesc vreunul deschis, dialogul ironic al colectorului îmi taie orice poftă de a mai repeta încercarea. (Cezar Popescu, electrician, Unitatea cu autogestione radio-tv. Săvinești-Neamț)

Ministerul Industriei Ușoare, Centrala industriei lîni: Referitor la scrisoarea lui Dincă Marian Dan vă comunicăm că I.F.L.P. Miercurea Ciuc i-a aprobat transferul în interesul serviciului, începînd cu 1 martie 1982, la Institutul Național de Motoare Termice București.

Întreprinderea de distribuție a energiei electrice București: În urma verificării cazului sesizat de Năstase Constantin, s-a constatat justetea celor reclamate de abonat și s-a procedat la restituirea costului celor 517 kWh încasați în plus. Încadrata noastră Petre Leonora, care nu și-a exercitat atribuțiile de serviciu în mod corespunzător, a fost sancționată cu diminuarea cu 10 la sută a retribuției pe luna martie 1982, conform prevederilor legale.

Procuratura Municipiului București ne anunță că în urma apariției în revistă a articolului „Strada Laboratorului, unitatea 14...”, s-a stabilit că, într-adevăr, Ivan Dumitru, șeful unității alimentare de pe strada Laboratorului 14, a încălcat diferite norme legale, săvîrșind mai multe infracțiuni. În prezent el este cercetat pentru fals, uz de fals, crearea de plusuri în gestiune prin mijloace frauduloase ș.a.

„Intervenția dv. a fost salutară! S-a reparat o nedreptate. Organele D.G.D.A.L., verificînd sesizarea trimisă de mine revistei „Flacăra”, au dispus ca ICRAL Vitan să-mi restituie suma de 732 lei încasată nelegal”. (Ovidiu Săndulescu, București)

„Ce facem cu ambalajele de la produsele din import? În majoritatea cazurilor nu se ține nici o evidență a lor, după ce se vinde marfa fiind aruncate, ca fără valoare. Portocalele, de exemplu, vin în lădițe din lemn. Să nu se găsească o cale de refolosire a lor pentru produsele indigene?” (Dragalina Gheorghe, Reșița)

Consiliul popular al sectorului 6 al Capitalei răspunde incomplet sesizării cetățenilor ce locuiesc în imobilele rămase nedemolate de pe strada Zboina Neagră. Se menționează că imobilele în cauză sînt și ele prinse pentru demolare, însă nu sînt prevăzute în prima urgență — plan fizic 1982—1983. Oamenii nu erau străini de această informație. Durerea lor este legată, în special, de starea jalnică a străzii — parte din ea intrată în startul noilor construcții — de lipsa de igienă la care a ajuns, periclitîndu-le sănătatea. Între-

băm, la rîndul nostru, ce măsuri se vor lua sub aspectul reintrării în normal a restului de stradă, pînă la intrarea ei în „primă” urgență? E vorba de următorii doi ani, deci.

Consiliul popular municipal Galați ne comunică, privitor la sesizarea făcută de Patrîchi Mihai revistei, că responsabilul magazinului alimentar nr. 114 Ceacu Anghelina, pentru abaterile săvîrșite, a fost scoasă din funcție începînd cu 15 martie a.c.

„De foarte mult timp locatarii străzii Crivățului suportă neajunsurile trecerii prin zonă a constructorilor, care au adus în stare gravă de impracticabilitate strada respectivă. Pentru edificare, rugăm edilii Consiliului popular al sectorului 3 să încerce să parcurgă, pe jos sau cu mașina, această stradă frumoasă altădată”. (Alexandrescu Gheorghe, București)

Consiliul popular al județului Harghita ne anunță despre soluționarea favorabilă a plîngerii lui Rotariu Csilla. Contestanța sa, privitoare la nelegalitatea și netemeinicia hotărîrii comisiei de judecată prin care i se imputa suma de 150 lei, c/v lampă cu braț, lipsă la inventar, s-a dovedit întemeiată, cercetările reliefînd că obiectul în cauză nu se afla în inventarul său. S-au luat măsuri de intrare în legalitate.

Consiliul popular municipal Galați: „Cererea fîvărășului Savin Seba a fost rezolvată favorabil prin atribuirea apartamentului 137 din blocul L1, micro-raion 19 pe data de 27.03.1982”.

„Mă numesc Iorga Ștefan și locuiesc în Tirgoviște, strada Belșugului, bloc 36 C, apartament 8, Micro-XI și vă scriu în numele locatarilor de pe această scară. De peste o jumătate de an nu avem lumină pe scară deoarece este scos un fir din contoar. Cei de la asociația de locatari spun că nu se pot băga, fiind vorba de un contoar care aparține de I.D.E.B.; aceștia din urmă spun că respectivul contoar aparține asociației. Noi sintem plîmbați de colo-colo, apelînd pe cont propriu la lanterne, cînd ne întoarcem de la schimbul II”.

Pagină realizată de MIHAI STĂNESCU

Poșta redacției

M. Constantinescu — București: Transferarea personalului didactic de la o unitate de învățămînt la alta se face numai prin concurs pe posturi publicate vacante și în perioada stabilită de M.E.I. Floarea Bălăceanu — Constanța: Nu se poate Dorin Andrieș — Arad: În termen de 30 de zile de la comunicarea sau de la data cînd ați luat cunoștință de măsura luată, vă puteți adresa organelor de jurisdicție a muncii Cecilia Vlăduțescu — Gușoeni (Vilcea): Nu se mai poate, s-a depășit termenul de un an Constantin Podaru — București: Nu aveți Rudolf Șibinschi — Pitești: Dacă altfel nu se poate, acționați-le în judecată Dumitru Gilcă — Slatina: Îndrăzniți Florian Grigorescu — Craiova: Am primit un plic gol și bine închis; așteptăm și scrisoarea Săndica Pătrana — Roșiori de Vede: Prin hotărîrea judecătorească Nicolae Moraru — Galați: La O.S.I.M., cu documentația respectivă Iboyla Kohoviez — Timișoara: Numai conducerea colectivă a întreprinderii vă poate sprijini Floare Retezan — Timișoara: În carnetul de muncă se pot efectua eventuale rectificări de către unitatea unde sintei încadrată numai pe bază de acte oficiale care atestă alte situații decît cele înscrise în carnet Mersina Modiga — Birlad: La împlinirea vârstei de 55 de ani, dacă aveți 25 de ani de muncă, puteți cere pensioanarea. Alteceva, nu Dezideriu Laszlo — Cluj-Napoca: Adresați-vă ziarului care a publicat stirea Fănică Gabor — Fălticeni: Nu, numai la împlinirea vârstei de 57 de ani, pentru că nu îndepliniți condiția vechimii în muncă Viorica Procopovici, Emanoil Secu — București: La rubrica „Mica publicitate” a ziarelor care au astfel de rubrici.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscați. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Legea ne apără, s-o cunoaștem, s-o respectăm

Certificatul de suflet

DE-AFARĂ

1. Bebe Gh. Macsim are 11 ani. La vârsta de 5 ani a asistat neputincios la moartea (sinuciderea) tatălui. Frațele său Gabi — celălalt martor ocular — avea atunci numai 2 ani. Pe Gabi îl cheamă tot Macsim. Următorii doi frați, o fetiță de doi ani și jumătate și un băiețel de șase luni, se numesc, după numele noului tată, Negrescu.

Toți șase s-au mutat de curind într-o locuință nouă. Un apartament de două camere. Într-o încăpere, cea mare, se află un dulap cu două uși și un scaun. În cealaltă dorm toți. Bucătăria dispune de o masă și un reșou.

Bebe Gh. Macsim este (a devenit) un copil-problemă. Fetița de doi ani și jumătate este și ea tot un copil-problemă: vede cu un singur ochi. Problemele, cum este lesne de dedus, sînt ale părinților, soții Negrescu. Calina Negrescu — acum casnică — și Petre Negrescu — fierar betonist categoria a II-a.

2. Într-una din diminețile lunii noiembrie 1981, la Școala generală 113 din București s-au prezentat Bebe Gh. Macsim și Calina Negrescu mama. Mama ar fi spus: „Trebuie bătut, să știți. Altfel n-o să-l puteți stăpîni și fiți atentă, vă poate lovi și pe dumneavoastră”. Bebe Gh. Macsim, relatează învățătoarea, ascultă discuția ca și cum n-ar fi fost vorba despre el și, cuminte, o ținea pe mamă de mină. Băiatul n-avea palton, venea uneori la școală cu picioarele goale în cizmele de cauciuc.

A venit vacanța și apoi trimestrul al doilea. După prima absență, Bebe Gh. Macsim a dat următoarea explicație: Sora lui de doi ani și jumătate a căzut cu spatele pe reșoul incins și el a rămas acasă cu fratele de șase luni. Intrigată de acest accident bizar, învățătoarea întreprinde o investigație în urma căreia află că părinții lui Bebe beau seară de seară și ziua, mama închide copiii în casă în timp ce ea pleacă cine știe unde. Din locuința soților Negrescu se aud frecvent țipete, copiii sînt bătuti la ore incredibile, chinuți, victima fiind în primul rînd Bebe Gh. Macsim, băiatul cel mare, un copil singuratic, încăpăținat și agresiv. Copilul are pe corp urme de arsuri cu țigara, urme de bici. Informațiile culese în vecini sînt confirmate de Institutul medico-legal și certificate într-un act oficial. Forțe reunite ale miliției sectorului, Comisiei de ocrotire a minorului, comitetului de părinți și școlii largesc investigația. Soluția este consemnată în actul de înscriserie a lui Bebe Gh. Macsim la Casa copilului nr. 7, Calina Negrescu, mama, încalcă însă consimțământul dat inițial și prin Spitalul nr. 9 reușește să-l trimită pe Bebe Gh. Macsim la Lugoj, acolo unde mulți din cei internați nu sînt recuperabili.

TATĂL VITREG

1. Dintr-o scrisoare: „După un timp, a început să apară în clasă soțul mamei, Negrescu Petre, care se interesa de Bebe. Aparițiile lui se petreceau înaintea primei ore de curs, 7.30, cînd intra pe ușă clătîndu-se, cu hainele murdare și mototolite, nebarbierit. Mirosul proaspăt de ceapă nu putea ascunde faptul că de curînd consumase alcool. La început, m-am prefăcut a nu observa starea lui și îi recomandam cum să aibă grijă de copil, dar el declanșea un val de injurii la adresa acestuia și mă îndemna și pe mine să-l bat, că și el face la fel, și era dispus să-mi arate și urmele ce i le lasă”.

2. Un vecin: „Un om de nimic, pe cuvîntul meu. Seară de seară vine beat. Ce să-i spui? Măi, frate, nu mai bea? Problema e că-i un pericol pentru tot blocul. Inundă baia, bucătăria, la el nimic nu merge, toate curg... N-are un prieten. Și nu poți discuta nimic cu el. Tu zici, tu auzi. Păi, măi frate, dacă ești om întreg, ieși și tu la muncă patriotică, fii ca toți oamenii, drege ici-colea, el se închide în casă și ce-o face acolo numai el știe. Noi n-aurim decît țipete, bufnituri...”

— E violent?

— Da de unde. Îl suflă vîntul. Îi plînge de milă... Odată, să fi fost 11 noaptea, după ce l-am somat mereu să iasă și el la muncă în fața blocului, ce făcea? Făcuse rost de o lopată și dădea pămîntul

din fața ușii de la intrare. Am ris și eu și nevastă-mea fiindcă afară ploua cu găleată. Un om sucit...”

3. Inginer, trustul 3: „Pur și simplu nu-l înțeleg. L-am chemat de mai multe ori la mine să-i indic drumul drept. Așa și așa. Nimic. Omule, vino la lucru, șeful de echipă nu vrea să te mai țină, vino la program măcar, asta face impresie, e disciplină... Două zile venea normal, apoi iar întîrziea. Ba că a fost după lapte la copii, el mereu cumpără lapte la copii, ba că un copil e bolnav, ba că după altul a venit miștia, ba că are greutăți cu cel mic... Toți avem greutăți, omule, dar uite colegii duminică nu întîrzie... Două zile și iarăși începea, ba că fetița a căzut cu spatele pe reșou, ba că a rămas cu cel mic fiindcă nevastă-sa umblă pe la doctori cu cel mare...”

— Be a?

— Nu l-am văzut beat niciodată. Vine tirziu, dar nu e niciodată beat. Și nici nu e unul dintr-ăia care cînd vin caută un colț unde să se culce: ce-i dai, face. Se pune pe lucru și face. Dar fiindcă întîrzie nu poate cîștiga probabil mai mult de o mie de lei lunar. Am impresia că ascunde ceva în el, un chin ceva. Ca să-și bată joc de el, cîțiva lucrători i-au aruncat pantofii în foc și venea apoi în fiecare zi, vara, în cizme. Ce faci, omule, unde ti-s pantofii? Cînd a fost însă să i se dea casă două luni a tot umblat pe la centrală... E... un tip ciudat. Are ceva... Și chiar dacă bea, bea tot așa, fără rost”.

4. Un alt vecin: „Cînd mă trezesc eu la șase, el vine cu sacosele cu sticle de lapte. Am impresia că face o problemă din laptele ăsa. Pentru noi care avem program de șantier, asta e viața noastră. Ne mai sculam și la patru ca să facem aprovizionarea. Uneori reușim în timp, alteori, nu. Cu el e ceva, dar parcă poți ști ce... Noi, mulți care să avem patru copii cu probleme, nu prea sîntem...”

5. Soția: „La trei zile după ce l-am cunoscut, m-a condus acasă. Bebe era la geam și bunicul lui, tatăl meu, ca să zică și el ceva, i-a spus, uite-l pe tătucul tău nou! și Bebe a început să strige „Ești tătucul meu nou?” Vă dați seama ce rușine mi-era: ne cunoscusem doar de trei zile! L-am invitat în casă, ba nu, el a zis că vrea să-mi cunoască băteii și Bebe nu i-a mai dat drumul. L-am culcat împreună și Bebe se trezea mereu și-l strîngea la piept. Știu eu, zicea, aștepti s-adorm și să plec... M-a luat cu doi copii, om la 27 de ani. Fetița, primul nostru copil împreună, s-a născut însă cu o infirmitate, vede cu un singur ochi. Pe unde n-a alergat cu ea, la cîți doctori n-a fost? Eu cu Bebe, el cu fetița. Apoi a venit și băiatul cel mic, am fost nevoită să renunț la serviciu...”

MAMA

...Încît tovarăsa procuror a intervenit și a spus, nu, acest om (fostul meu soț adică) trebuie judecat și condamnat după faptele sale. A abandonat această femeie (pe mine adică) și pe copii și i-a lăsat fără nici un mijloc de existență, muritori de foame, poate nu știți cite datorii are (și aveam într-adevăr, nu mai pridi-deam...) cum o să le plătească, priviți-o cum arată, femeie tină, uitai-vă ce vîlăguită e... bătută, hărțuită, a distrus-o sufleteste, a adus-o în pragul disperării, pe-deapsă să fie pe măsura faptei, dar el, seara, a venit la noi. Bebe îl iubea nebunește și el știa sau, știu eu? — așa era firea lui, acum te lua la bătaie și pe urmă nu știa ce să-ți mai facă să te impace și Bebe, cum spuneam, era nebun după el, i-a sărit de gît și tata vîzîndu-i cum plîngea unul în brațele altuia s-a înduplecat și mi-a zis, fato, ți l-ai ales, spală-te pe cap cu el, e tatăl copiilor, du-te după el, retrage-ți plîngerea și îndură-ți ce ți-e scris, fato, cum știi, și am plecat după el în Moldova și el iar ne-a părăsit, munceam cu ziua, munceam cu noaptea, spălăm, frecam, unde mă primea, datorile creșteau și eu nu mai puteam de obosală, frîntă eram, nu-mi mai simteam mijlocul și în ziua cînd l-am auzit pe Bebe strigînd: A murit! A murit! mi s-au înmuiat picioarele, mușcam pămîntul în patru labe fiindcă eu la Gabi mă gîndeam și cine mi-o fi dat forță să mă reped pînă la Bebe care tocmai se pregătea să sară în groapa în care căzuse taică-său, l-am prins de cordonul șortulețului, iar el urla și urla... Zile întregi n-a pus nimic în gură. Dacă tata nu mîncîcă, făcea, nu mîncîcă nici eu. Bine, mamă, dar tata e mort, e acoperit cu pămînt, cum vrei să iasă de-acolo?... A început să bată copiii pe stradă și cînd îl întreba vreunul de taică-său, cum se obișnuiește, o zbughea și plîngea și se tăvălea pe jos și cu copiii nu s-a mai jucat, eu plecam dimineața și mă întorceam noaptea, i-am dat pe amîndoi la creșă săptămînală, dar după o săptămîină educatoarea mi-a zis că pe Bebe nu-l mai pot ține, plînge toată ziua și din cauza plînsului face febră, copilul trebuie dus la doctori și l-am dus, a luat și medicamente, dar de schimbat nu se schimba pînă mi-a spus cineva să mă duc la un doctor particular, ăștia sînt mai sinceri, adică îți spun în față ce are copilul, doar îi plătești pentru asta și l-am dus undeva pe la Obor, un medic bătrîn, adică în vîrstă, nu era chiar foarte bătrîn, mi-a spus că el, și nu numai el, nimeni n-are doctorii contra dorului de tată, ce era să fac? Îi închideam în casă, dar el fugea pe fereastră, fac ce vreau eu, striga, Bine, mamă, dar tu te gîndești puțin și la mine și la fratele tău, noroc

cu bărbatul ăsta de-al doilea, dar Bebe parcă era proscris și în clasa întii fiindcă nu băgase la timp cărbuni în sobă, învățătoarea l-a pedepsit și el s-a opus, că de ce numai el să bage cărbuni în sobă, ceilalți copii nu se încălzesc, obraznic adică și profesoara l-a luat de urechi și atunci Bebe al meu a lovit-o cu piciorul în fluierul piciorului, tare pesemne, pentru că directoarea cînd a văzut ditamai vinătaia l-a chemat și l-a pus cu capul în jos și-l bătea la fund și peste spate cu o riglă de i-a lăsat copilului numai dire albastre, iar Bebe al meu iar a lovit încît a fost chemată miliția și el s-a ascuns în curtea fostei lui grădinițe, la școala de corecție cu el! strigau. Ba la școala de corecție să vă dați copiii voștri, nu băiatul meu, pe care numai eu știu cum l-am crescut și ce-a pătimit, eu o să vă reclam și le-aș fi reclamat dacă cineva nu m-ar fi sfătuit să-l duc din nou pe Bebe la un psihiatru, sigur că e nebun, făceau directoarea și învățătoarea, e nebun de-a binelea și doctorul după ce-a ascultat ce i-am povestit eu mi-a spus la fel că băiatul trebuie să fie bolnav și să-l internez, eram însărcinată, aveam să nasc un copil fără un ochi, căutam casă, bărbatu-meu avea necazuri la slujbă tot întotîndu-mă peste tot, Bebe, mamă, tu ești nebun, nu vezi ce spune lumea, de ce nu vrei tu să te îndrepti? vrei să ne nenorocеști pe toți, mamă, spune tu, Bebe, de ce nu-ți vezi tu de ale tale, dar el parcă era absent și așa am ajuns de l-am internat prima oară la Lugoj, sfătuită și de sora mea, și acum a doua oară, era să mi-l dea la o casă a copilului; spuneam de prima oară. Un an a stat la Lugoj și apoi l-am dat la o altă școală în București, dar Bebe era „nebulă” și orice se întimpla Bebe era de vină și la școala asta la fel am ajuns, să aud, luați-l și luați-l! Luați-l de aici și luați-l de aici! Numai asta auzeam...

La ultima școală unde l-am dus n-auzeam decît vorbe bune încît taică-său ăsta nou înainte de a merge la serviciu dădea și pe la școală, numai că el nu se pricepea să povestească nimic din cite îi spunea tovarășă, copil, zice, lasă-l că merge, adică mai zicea ceva învățătoarea dar nu e bine să bagi la cap, pînă-ntr-o zi cînd a venit și a zis că el la școală nu mai merge, că iar s-a stricat treaba...

2. Dintr-o altă scrisoare: „Îi dădusem o primă doză de medicamente, următoarea urmînd s-o ia la orele 23, l-am pus-o copilului în penar și i-am spus s-o ia la ora potrivită. A doua zi am fost în școală pentru a continua tratamentul cu antibiotice. Copilul era prezent și mi-a spus că mama l-a prins cînd vroia să înghită pastilele și le-a aruncat strigînd că ea vrea să-l vadă mort, iar „aia” îi strică socotelle. Dealtfel, explicația conform căreia arsurile de pe față se datorează uleiului de la cartofii prăjiți nu este adevărată, copilul mărturisindu-mi că mama lui l-a atras într-o cursă punîndu-l să dea foc într-un bidon unde în prealabil ea turnase benzină...”

BEBE GH. MACSIM

— De ce spui tu de-aicișea?
— Fiindcă eu sînt din Moldova, de la țară, și n-am avut timp să învăț corect...
— Tătucul tău bun era din Moldova. Îi mai ții minte?
— Tătuc' bun era rău, o bătea pe mama și n-adecea bani în casă.
— Dar tu l-ai iubit?
— Nu l-am iubit pentru că o bătea pe mămica...
— Și mămica te bate pe tine și totuși o iubești, nu?
— Mămica nu mă bate...
— Arsurile astea de unde le ai?
— Tătucul cel nou fuma și eu am vrut să trec pe lingă el și atunci m-am atîns de țigara lui...
— N-ar fi lăsat urme.
— Eu așa mă ard mereu.
— Și pe față?
— Și pe față.
— Eu știu că ești destul de îndemînat.
— La trîntă...
— Pe cine trîntești tu?
— Pe toți. Dacă unul e rău cu mine, îl pocnesc. Cîteodată îmi vine să-i omor, dar nu-i omor fiindcă mă ia la miliție.
— Tu n-ai nici un prieten?
— Nu!
— Și cu cine te joci?
— ?
— Cu cine te joci tu?
— Nu mă joc.
— După școală ce faci?
— Am grijă de cei mici.
— Tot bătîndu-i?
— Cînd sînt răi, îi bat.
— Și sînt?
— Gabi. Lumea mă urăște fiindcă el e rău și eu îl apăr...
— Deci ții la el?
— Nu. Doar îl apăr și pe urmă îl bat.
— Măi, băiatule, o să credem despre tine că ești un bătauș.
— Sint.
— De aceea nu te-au iubit învățătorii tăi?
— Pe o învățătoare am bătut-o.
— Și-acum îți pare rău, nu-i așa?
— Nu.
— Tu ești un cavalier, cum să dai într-o femeie?
— Am dat în tovarăsa învățătoare fiindcă m-a bătut de față cu copiii care m-au pîrit că n-am băgat cărbuni în foc, dar numai eu băgam cărbuni în foc și nu mă ajută nimeni și o dată ei mi-au lipit cizmele cu pernează una de alta...
— S-au jucat.

— Eu nu mă joc cu ei.
— Am auzit că tătucul tău nou te bate.
— Nu mă bate.
— Și urmele de pe corpul tău?
— ?
— Și urmele de pe corpul tău?
— Uneori mă bate mama, cînd sînt rău.
— Tu ești rău?
— Sînt foarte rău. Colegul meu de bancă, mai demult, era bătut și tovarăsa învățătoare a zic că l-am bătut eu, dar nu-l bătusem eu. Abia după aceea l-am bătut...
— Îți dai tu seama, Bebe? Dacă scriu la ziar tot ce-mi spui, n-o să te mai primească la Casa copilului, tocmai acum cînd toți sînt de acord. E cea mai bună casă din țară. Ai noroc, bătrîne, de tine s-au ocupat toate institutiile legale și competente și toate au fost de aceeași părere: casa copilului...
— Nu mă duc la casa copilului.
— De ce?
— Nu-mi dă voie mama.
— Fii fără grijă, se aranjează...
— Nu-mi dă voie. Mama vrea să stau acasă.

— Și totuși ea te-a adus aici... Bebe, lasă scornele astea cu care ai umplut țigul, băiatule, și hai să punem noi amîndoi țara la cale, cum e mai bine pentru tine, ce putem face. Sîntem singuri. Am un băiat de vîrstă ta și știu că putem discuta serios, cînd vrem. Ia spune, ce s-a întimplat? Ce necazuri ai?

— ?
— Începutul e bun, dragul meu. Mergem mai departe. Crezi că n-o să te acomodezi printre ceilalți copii? Acolo ai tot ce-ți dorești. Mama vine simbăta și te ia acasă...
— ?
— Nu crezi?
— ?
— Bebe, la uită-te la mine. Nu crezi?
— ?
— Doamne, cum te-ai schimbat la f!

Bebe, ești un om matur. Extraordinar cum te-ai putut transforma într-o clipă! Acum cred că putem discuta în sfîrșit ca doi oameni mari. Ce-i cu tine, băiatule?
— ?
— Dragul meu, s-a întimplat ceva?
— ?
— Bebe, trebuie să aflui ce-i cu tine. Spune! S-a întimplat ceva rău?
— ?
— Ai încredere în mine?
— ?
— Vrei să plec?
— ?
— Nu poți vorbi acum. Nu e nimic grav. Ne întîlnim mai tirziu. Sau deloc. Cum vrei. Cum vrei tu, Bebe?

— ?
— Dragul meu, ce se întimplă cu tine? Plîngi? Ia uită-te la el! Ți-aș da o ogîndă, Bebe, să afli cit ești de frumos și de pur, tu, bătaușul, tu, răul, de cînd sînt n-am văzut un copil plîngînd atît de liniștit, atît de curat... Hai, spune, ce-i cu tine?
— ?
— Măi, băiatule! Ce greutate suportă inima asta mică a ta? Cum poți plînge atît de liniștit, cum de faci ce faci, cînd poți plînge astfel?
— ?
— Măi, tu înnebunesti omul! Uite cum facem: rămînem așa, te plîngînd și eu fierbînd, și după ce te liniștești mergem la masă. Pe urmă dacă mai ai chef, numai dacă mai ai chef, te aștept la tovarășul director în birou.

— ?
— Ți-a trecut?... Cum a fost masa?
— ?
— La ce te uii? La iepurașul ăla?
— E ursuleț.
— Ai jucării acasă?
— Nu.
— Te-ai juca cu ursulețul?
— Cu toate.
— Ia-le!
— Pot să iau și mașinuțele?
— Pe toate... Toate... Așa. Te joci și-mi știi ce-a fost cu tine.
— Mi-a fost dor de mama!
— ?!
— Ce-o să spună tovarășul de director?
— De jucării? E cel mai de treabă director și unul dintre cei mai minunați doctori din cîți știu eu.

— Copiii ziceau c-o să mă luați la film și să-i luăm și pe ei.
— Spuneai că nu-ți plac copiii?
— Cei care sînt răi.
— Și oamenii mari?
— Odată mă jucam lingă o mașină. A venit unul și m-a luat la bătaie fiindcă i-am zgîriat mașina. Mașina era zgîriată dar nu i-o zgîriasem eu.
— Știam că ai vecini buni?
— Ei cred că fur și se feresc de mine...
— Tu te poți juca oricît așa? Nu te plîntisești?
— Dacă trebuie le pun la loc...
— Nu despre asta e vorba. S-ar putea să ațipească, n-am prea dormit în tren...
— Nene! Plec...
— Gata?
— S-au trezit copiii și vreau s-o rog ceva pe tovarăsa educatoare.
— Ce anume?
— Aș vrea să stau întins în pat și să citesc o carte...

Ațipisem, totuși... Și el... Îată un drept la care nu m-am gîndit niciodată ca la un drept: să stai întins în pat și să citești o carte. Iartă-mă, dragul meu. Frumos ar fi fost să mergem amîndoi la film, așa cum m-ai rugat, tu și colegii tăi inadapabili, un film educativ cu copii în suferință și un reporter care vine să-i salveze și-i ia cu el la film — între el legîndu-se o prietenie care va dura și le va influența viața lor ulterioară... Dar eu n-am dormit aproape deloc două nopți și diseară din nou pe tren și nici nu știu dacă voi găsi loc pe scaun. Sîntem, vezi bine, foarte ocupați. Foarte ocupați, bătrîne, și foarte oboșiți.

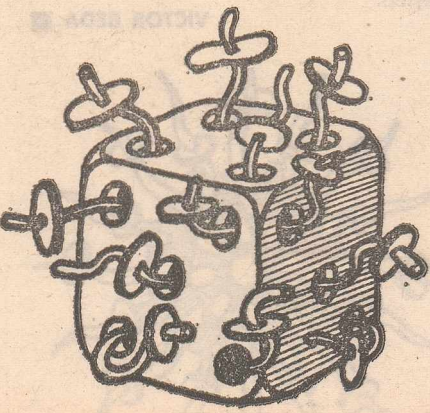
— ?
— Măi, băiatule, o să credem despre tine că ești un bătauș.
— Sint.
— De aceea nu te-au iubit învățătorii tăi?
— Pe o învățătoare am bătut-o.
— Și-acum îți pare rău, nu-i așa?
— Nu.
— Tu ești un cavalier, cum să dai într-o femeie?
— Am dat în tovarăsa învățătoare fiindcă m-a bătut de față cu copiii care m-au pîrit că n-am băgat cărbuni în foc, dar numai eu băgam cărbuni în foc și nu mă ajută nimeni și o dată ei mi-au lipit cizmele cu pernează una de alta...
— S-au jucat.

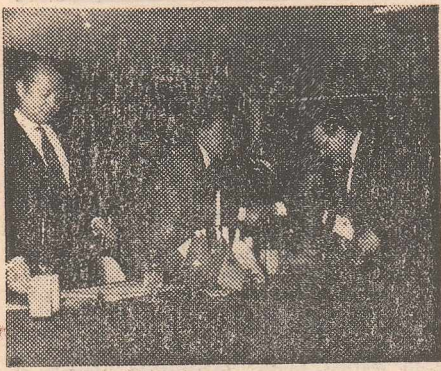
— ?
— Măi, băiatule, o să credem despre tine că ești un bătauș.
— Sint.
— De aceea nu te-au iubit învățătorii tăi?
— Pe o învățătoare am bătut-o.
— Și-acum îți pare rău, nu-i așa?
— Nu.
— Tu ești un cavalier, cum să dai într-o femeie?
— Am dat în tovarăsa învățătoare fiindcă m-a bătut de față cu copiii care m-au pîrit că n-am băgat cărbuni în foc, dar numai eu băgam cărbuni în foc și nu mă ajută nimeni și o dată ei mi-au lipit cizmele cu pernează una de alta...
— S-au jucat.

— ?
— Măi, băiatule, o să credem despre tine că ești un bătauș.
— Sint.
— De aceea nu te-au iubit învățătorii tăi?
— Pe o învățătoare am bătut-o.
— Și-acum îți pare rău, nu-i așa?
— Nu.
— Tu ești un cavalier, cum să dai într-o femeie?
— Am dat în tovarăsa învățătoare fiindcă m-a bătut de față cu copiii care m-au pîrit că n-am băgat cărbuni în foc, dar numai eu băgam cărbuni în foc și nu mă ajută nimeni și o dată ei mi-au lipit cizmele cu pernează una de alta...
— S-au jucat.

— ?
— Măi, băiatule, o să credem despre tine că ești un bătauș.
— Sint.
— De aceea nu te-au iubit învățătorii tăi?
— Pe o învățătoare am bătut-o.
— Și-acum îți pare rău, nu-i așa?
— Nu.
— Tu ești un cavalier, cum să dai într-o femeie?
— Am dat în tovarăsa învățătoare fiindcă m-a bătut de față cu copiii care m-au pîrit că n-am băgat cărbuni în foc, dar numai eu băgam cărbuni în foc și nu mă ajută nimeni și o dată ei mi-au lipit cizmele cu pernează una de alta...
— S-au jucat.

NICOLAE CRISTACHE

Premiul „Oscar Mondiale del Turismo” la București!

Complexul hotelier „Athenée Palace” din București i s-a decernat, la 29 martie, Premiul „Oscar Mondiale del Turismo”, conferit de Centrul Italian pentru cooperare economică (C.I.P.E.M.) pentru „impulsul dat dezvoltării turismului național și internațional”. Festivitatea s-a desfășurat la Roma, în saloanele hotelului „Parco dei Principi”, iar decizia juriului de experți a avut în vedere, din cite am înțeles, o îndelungată activitate promoțională susținută nu doar în capitala Italiei, ci și la Napoli, Bologna, Terni și Caserta, ba încă mai departe, la Londra, Viena, München, Paris, Tel Aviv etc. Înființat în 1914, „Athenée Palace” a devenit — „Oscar Mondiale” e încă o dovadă — o firmă cunoscută și apreciată în lume, contribuind la deplina afirmare peste hotare a ospitalității gastronomice și folclorului românesc, făcând astfel o bună propagandă țării.

Cu riscul unei paranteze, să notăm că, și la București, „casa” din strada Episcopiei 1-3 și-a oferit inaltele servicii unor personalități de seamă din diverse domenii. Leopold Sedar Senghor și Yves Montand, Kurt Waldheim și Couve de Murville, Constantin Karamanlis și Peter Gilmore, Andrei Lukarev și Robert McNamara, Husni Mubarak și Jean Paul Belmondo, Christian Bernard și Mario Soares, George Emil Palade și David Rockefeller, Gaston Thorn și Bjorn Borg ș.a. au locuit sau au luat masa la „Athenée Palace” și au adus, în cartea de

onoare, elogii dintre cele mai alese modului ospitalier, atent, în care au fost tratați.

Recenta distincție a fost înmănată directorului Complexului, Iulian Vintilă, promotor energetic al tradiției românești, membru al Asociației profesionale „Prieteni vinului” din Austria, al Signoriei delle terre di Roma e del Lazio, al lui National Geographic Society din Statele Unite. L-am întâlnit, mai deunăzi, găsindu-l, firește, bucuros de trofeul primit. Îl considera cu modestie, adresat unui colectiv mai larg, alcătuit, între alții, din maeștrii în arta culinară Constantin Tutilă, Viorel Paraschiv, Florea Dușcă și Ioan Constantin, ca și din șefii de orchestră Titi Niculescu, Tudor Pană, Armand Săchelarie și Horia Ropcea, care n-a făcut altceva, după vorbele sale, decât să păstreze tradiția, refuzând orice imprumut. Spre deosebire de alții, ne-a mărturisit, noi am continuat să privim masa ca pe un eveniment important din viața omului, iar bucătăria și folclorul românesc și-au câștigat, în scurt timp, adepți pretutindeni. Acțiunile promoționale au întărit prestigiul țării și, totodată, s-au dovedit eficiente din punct de vedere economic. Nu vom renunța la ele, iar deschiderea în străinătate a citorva restaurante cu specific românesc, aflată în perspectivă, va da, socotim, un nou impuls acestei activități.

Felicînd colectivul de la „Athenée Palace” pentru premiul dobîndit, cu atât mai prețios cu cît recunoaște o contribuție de excepție în condițiile unei serioase concurențe internaționale, nu ne rămîne decît să-i urăm spor la muncă și, firește, cît mai multe trofee.

OVIDIU IOANIȚOIA

Muncă și răsplată

Insemn astăzi aici numele unui om modest al unui om al datoriei de muncă fără preget și de conștiință profesională rară — numele lui Iulian Vintilă, directorul ansamblului comercial „Athenée Palace” (hotel, restaurant, braserie, cofetărie, bar de zi și de noapte) și care devenind complex, înglobează și responsabilitățile de exemplară funcționare a hotelului „Bulevard” și a restaurantului „Pescaruș”. Nu e un lucru simplu — vă asigur — și nici ușor de realizat.

Îl știu pe Iulian Vintilă din adolescența lui, urcînd toate treptele acestei

indeletniciri cu sîrguință și talent, cu un desăvîrșit tact și cu neoboseli îndrîjite, în hățurile și în obstacolele fiecărei zile — egal cu sine însuși în vremi de abundență, ca și în acelea confruntate de sporadice crize — cunoscîndu-și meseria în toată anatomia și majora ei utilitate și străduindu-se s-o păstreze la altitudinea pe care i-o porunceau tradiția și vâdul, ca să illustreze strălucit adagiul „om potrivit la loc potrivit”. Vreau de asemeni, să mai notez că în afară de dragostea fanatică pe care o are pentru profesiunea sa — fără de care nu se poate împlini nimic temeinic în nici un domeniu — Iulian Vintilă cu experiența cumulată sau cu darul înăscut cu care va fi fost hărăzit, descoperă vocația și însușirile, alcătuiindu-și un colectiv — de la cei mai mărungi pînă la cei mai însemnați — care-l ajută cu abnegație în toate năzuințele și gîndurile lui. Și iată cum, punînd inimă și pasiune, cuget curat și onestitate în munca ta, vine și răsplata.

Zilele trecute Iulian Vintilă s-a întors de la Roma, unde în cadrul unei reuniuni sărbătorești i s-au decernat Complexului „Athenée Palace” însemnele Premiului Oscar, pentru impulsurile date și contribuțiile aduse dezvoltării turismului național și internațional. E o cînstire cu totul deosebită și, mărturisesc, și-o mîndrie, pe care am ținut să le consemnez și adaug pentru cei ce nu sînt în măsură să știe, că Oscarul nu se acordă oricui și oricui, pe protecții, pe complezențe sau pe abile jocuri și interese de culise, ci exclusiv pe merite unanim recunoscute, incununînd întotdeauna o realitate palpabilă, o trudă constantă și, în final, o reușită a tuturor strădanilor tale.

Iulian Vintilă avea dreptul la această satisfacție morală. Și îi fac urarea încheind puținele mele cuvinte, să se perpetueze cît mai mult acolo unde-și desfășoară lucrul său iar cînd va veni inevitabila scadență a retragerii de vîrstă, care — vai! — nu crută și nu iartă pe nimeni, să-și aleagă urmașul cu intuiția care l-a călăuzit toată viața și să treacă prestigiosul fanion de la „Athenée Palace” în miinile celui mai bun și mai dotat dintre învățăcei — fiindcă Iulian Vintilă e o școală și o pildă ratificate azi pe plan mondial — ca să avem certitudinea că va continua rivnele învățătorului, cu aceeași capacitate de dăruire și de probitate, în același spirit și stil și cu aceeași înfăptuire.

L. KALUSTIAN

Ghici, cine era cărașul spărgătorilor?

De la Miliția municipiului Craiova ne-a parvenit o știre, ce păstrează nealterată și transmite mai departe senzația de uimire și indignare simțită de cei care au descoperit și cercetat un caz ieșit din comun. Ceea ce doream să aflu ofițerii care au prins și cercetat grupul de spărgători compus din Ion Botea — recidivist — Nicolae Stanuc și Alexandru Dina — autori ai unui număr de 14 spargeri de magazine de pe raza județelor Dolj și Mehedinți, depășea așteptările. Se puneau, în mod logic și în interesul cercetărilor, întrebările: cu ce s-au deplasat infractorii în localitățile în care au comis spargerile, uneori în județul limitrof și

unde se află o parte din bunurile furate și negăsite la autorii spărgerilor? Răspunsul a părut, inițial, fie derutant, fie calomnios: „Ne-a transportat, cu autoturismul personal, Cornelii Polircă, maistrul de la Trustul de construcții Dolj, Șantie-rul 6 Craiova. O parte din bunurile furate se află la el” — au afirmat infractorii. Cui să-i vină a crede că un om cu o asemenea poziție socială, investit cu răspundere, privit cu respect de atîția constructori și beneficiari ai activității ce se desfășoară pe șantier — s-ar putea preta la o astfel de josnicie? Ofițerii de miliție care se ocupau de „caz” au încercat să explice invinuiților că nu-și ușurează situația aruncînd vorbe grele asupra altei persoane, ba, dimpotrivă. „Verificați și vă veți convinge”, au susținut aceștia. Și, spre stupefacția celor care au verificat, la domiciliul maistrului Polircă s-au găsit nu numai bunuri pro-

venite din furturi — între care îmbrăcăminte, încălțăminte, trei butelii de aragaz etc. — primite de la cei trei spărgători pentru cărașie — dus-întors — la locul faptei și domiciliul acestora, ci și materiale de construcție în valoare de peste 12.000 lei sustrate de acesta de la locul de muncă. Cercetările aveau să stabilească faptul că cei trei spărgători — în citeva cazuri Botea acționînd singur, în cele mai multe în grup și nu de puține ori fiind transportați cu autoturismul de Cornelii Polircă — au săvîrșit 14 furturi din magazine, producînd un prejudiciu avutului obșteic în valoare de cca. 140.000 lei, prejudiciu recuperat în întregime atît prin descoperirea unora dintre bunurile respective cît și prin aplicarea sechestrului asigurator.

MIHAI GROZAVU

Cuibul copilăriei mele

Glorios teatru Naționalul craiovean! Am făcut ochi în umbra lui. Copil descereierat, încercat de toate și deopotrivă infricoșat de severitatea gravului părinte, rebeșat pe la porțile lui cînd iarna nu-și încăpea în șapte cojoace... Nîngea pe mine ca în Islanda. Bătea vîntul, venit de la Pol, neînduplecat și hain. În atitudinea mea nici o mărturie de cumințenie. Mă căram de-acasă luîndu-mi complice întunericul. Nu da ziua în biruință școlară și eu mă recompensam, să-l revăd pe Hamlet, cu care începusem, de care-mi simțeam legată soarta. Admonestările, chelănelile, ca să nu zic bătăile sadea, au mers mină-n mină cu atormisele indoliatului prinț, din care nu înțelegeam mare lucru. Decît că voia să se răzbune... Aș zice că această piesă unică și acest actor nemaipomenit, Al. Demetrescu-Dan, pentru care n-am măiestrite cuvinte să-l slăvesc, aveau să-mi determine destinul. De puști, legătura cu viitorul. Corifeul, înfășurat în umbra de fum a cîtorului, Theodorini, continua pe Anestin, care se dusese ca și Millo — „ca un cîntec bătrînesc” — în maiul înflorit al lui 1919... Pe-atunci, era o mîndrie pentru orice actor român să apuce să înceapă în acest templu. Toți cei mari trecuseră pe-aici. Suflatul oltenesc le deschisese arinile. Spre soare răsare... Era o nobilă tradiție, de superbă catedrală, în care se oficia cu gîndul la eroismul începuturilor...

Clădirea teatrului, proporționată și armonioasă, era situată lângă Prefectura, între Banca Comerțului și cinematograful Lux, unde făcea ravagii, în „Casa mistereleor”, cel mai mare artist de cinema al timpului, Ivan Mosjukin. (Unul din roluri era deținut de Charles Vanel, actualul nonagenar al cinematografului francez.) Centrul fațadei — intrarea principală — îl străjuiau două colonade, care încadrau un

balcon și în înaltul lui susțineau emblema: TEATRU NAȚIONAL. Suspendat de balcon, deasupra trotuarului, un masiv lamadar. Se aprindea odată cu stelele și, la sfîrșitul reprezentației, lumina-i difuză ștergea paloarea pe fețele spectatorilor, ca ieșiți de la masă. Iarna, îl clătina crivățul — erau serile cînd rămîneau afară și nu reușeam să mă strecur la galerie —, îl orbeau fulgii, căzuți în devalmășie...

Sala era micuță, intimă — budoar de curtezană. Avea benoare, loji. Suna ca o violină și-n caldul intimității ei povestile visate acolo sus de copilăria mea căpătau un inexplicabil relief infricoșător, care, odată spectacolul sfîrșit, se transformau în fericiere. Scena era destul de corespunzătoare și montările pe care mi le amintesc nu mi le-au șters din minte nici chiar cele ale teatrelor străinătății, prin care mi-a fost dat să trec. Un teatru după toate regulile. Cortina splendidă, degajată de la scenă, magazine de decoruri — dădea spre grădina palatului de case Dinu Mihail, actualul muzeu de artă. Intrarea la galerie se făcea ca și la vechiul glorios Național, care a fost strivit de bombe naziste, printr-o parte și din locurile pitavului mărunt nu puteai cobori în parter. Rămîneau suspendat între cer și pămînt, iluzie-realitate, splendorile poeziei dramatice cotrobăind în tine ca primii ghiocel pămîntul reavînt, să scape la lumină... Mai știi, poate, steaua polară își lumina desti-nul...

Lateral, în dreapta, făcea un tot cu edificiul grădinița prin care se ajungea la scenă. Cîțiva plopi înalți își tremurau în vînt frunzișul — știau pe de rost atîtea replici celebre... Pe bănci, sub marea su-nătoare a acestor logofeți din codrii Moldovei, își pufăiau țigara și viața corifeii, în taclale interminabile, dispute bătaioase, înainte de repetiții. Mă uitam din stradă... Lipit de grilaj și mut de emoție, i-am descoperit „în civil”. Vrajit, amefit, fără să știu să le pipăi mesianismul. Și pe Mihaila Ionescu, cuprînzător Harpagon; și pe Coco Demetrescu, savuros Dandin; și pe turburătorul Olăreanu în Ion Nebunul; și pe Al. Demetrescu-Dan, gigant, magnific în Hamlet...

Creșteam cu arta lor, și din clasă în clasă, țîrîș-gudîș...

O după-amiază de august din acel îndepărtat trecut. Un cer limpede, fără nici o scamă de nor. Craiova răstîgnită pe lumină și huzur. De citeva zile, profesorul meu de geografie, scriitorul Ion Dongorozi, își dăduse demisia de la conducerea teatrului, unde împlinise o splendidă stagiune. Nu-l vedeam pe cel venit, Ștefan Boțoiu, să-i continue competența. În drum spre centru, cu ochii plini de lumină, îmi numărăm lipsa de bani, să-mi pot procura de la librăria Zanft o carte a lui Maxim Gorki, care tocmai apăruse. Cînd, pe la Corpul de Armată, alarma strigătelor mă trezește din reverie: „Arde teatrul!... Arde teatrul!...”

Am luat-o la fugă într-acolo. Lumea, masată, privea neputincioasă cum focul mistuie clădirea. Un amar de insipient vînd și frigă un biet ciortan, într-o cabină de scînduri dotată în podul scenii, răsturnase primulul peste un balot de hirtie. Vîlvățile prindeau aripi și, pînă la sosirea pompierilor, rudimentar organizați, protestul logofeților Moldovei, plopii, se dovedea în vînt... Cleștarul cerului absorbea, senin, limbile flăcărilor ce purtau tremurat în înalt scrumul trecutului legendar, de care eram atîta de rob. Atunci, descereierat, aventurier din născare — eram în ultima clasă a liceului — profitînd de scara pompierilor propiță în fațadă, am năvălit pe ea și, prin focul care-și creștea intensitatea beneficiînd de vechimea așezămîntului, am aruncat în stradă, din balcon, tot ce mai putea fi salvat. Întreaga bibliotecă (piese, manuscrise, texte), tablouri, vestigii impregnate de trecut și de colbul uitării... Piriua grinzile destrămindu-se peste mine: mă ineca fumul; îmi pirjolea focul miinile și fața; mă împrôscau jeturile pompierilor, ce se chinuiau să mă facă ceva; în timp ce eu, ud pînă la piele, căutam să-mi dau slabul obol pentru tot ce însemnase pierdutul cuib al copilăriei mele.

Cînd s-a potolit pirjolul și m-am implectit în drumul meu, nu mă rămăsese din templu Theodorinul decît niște jalinice ziduri calcinate, peste care inserarea calmă aștepta să apară Steaua-Cioabăului, să bată gongul și să se înalte cortina...

GABY MICHAILESCU

Cronica șosefei

O intimplare pe drumul de centură

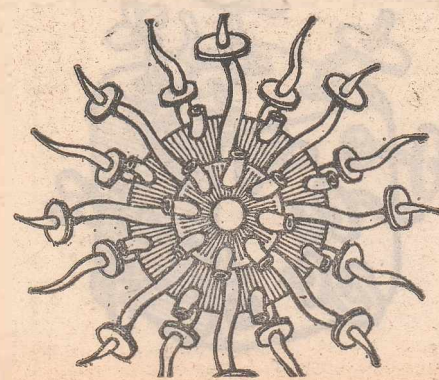
Nu știu cum se făcea, că pe măsură ce Paulică învăța tot mai rău și colecția lui de note sub 5 se mărea vîzînd cu ochii, absentele de la cursuri se înmulțeau, iar în palmaresul de năzdrăvănie se inscriau noi episoade, de natură să îngrijoreze serios conducerea liceului, părinții săi și în special tatăl, erau tot mai puțin preocupăți de situația școlară și de comportamentul fiului. Nu e din păcate nici primul, nici ultimul caz, cînd unii părinți adoptă astfel de atitudini. Paradoxal, în cazul ce-l înfățișez cititorilor, e altceva: onorabilitatea și seriozitatea părinților, acestor doi oameni cu părul alb, și o considerabilă experiență de viață.

„Cu cuțitul la os”, conducerea școlii dă alarma părinților: „Vă rugăm insistent, veniți la școală să discutăm situația fiului dv. și să stabilim ce-i de făcut”. Apelurile repetate rămîn însă fără răspuns. Tatăl, în schimb, se face că nu vede cînd băiatul șterpelește cheile mașinii și face turul marelui oraș (conducînd fără permis) în timpul orelor de curs, ba mai mult, luînd pe post de pasageri admiratori și alți elevi care trag și ei chiulul, cot la cot cu Paulică. Cînd se vîd, seara, tînărul pilot clandestin, se laudă cu succesele obținute în timpul zilei. „Să vezi, babacule, ce viraje fac. Exact precum cascadorii. Cu depășirile n-am treabă. Deunăzi l-am depășit pe unul cu lămîia pe geam. Am trecut pe lângă el la cîțiva centimetri. S-a speriat și a intrat apoi pe acostament să-și revină. Cred că-l apucase inima”.

Fiindcă feciorul învăța la un liceu cu profil auto, s-ar lăsa să se înțeleagă că elevul făcea acrobație pe mașinile grele ale școlii. Tatăl zîmbește însă satisfăcut pe sub mustață, el știe care e mașina maltrată, dar nu zice nimic. Doar prietenilor le-a spus, este cînd se întîlesc la o bere. „Mă, fraților, am colindat pe «Tiruri» toate drumurile Europene, ba și pe ale Asiei și Africii, am la volan citeva bune milioane de kilometri, cu mașina mică mă joc, știți foarte bine, dar pe fiu-meu, mă, nu-l întrec deși n-are încă permis. Vreau să fac din el un as al volanului, chiar dacă mai neglijează el cu școala!” „Fii atent, Costică, că minji aiștia au toți impresia că-s cei mai grozavi șoferi și oricînd pot să facă vreo prostie”. „Cu al meu e altceva, Florine, ăsta are șoferia în sine, e plin de talent și foarte sigur pe volan”. Colegul tace și dă din umeri gîndind: „Dacă mai spun ceva are impresia că-s invidios că băiatul meu nu face încă pregătire pentru «B»”. După două săptămîni de la această discuție, tatăl îmbătrînit cu 10 ani, în haine cernite, își primește prietenii, care, cu cuvinte simple, pornite din suflet, încearcă să-l mîngieie și să-l încurajeze după pierderea suferită. Neadresîndu-se cuiva anume, privind spre geam — în gol, repetă aceleași cuvinte cu o voce care abia se aude: „Eu l-am omorît pe Paulică, eu și nimeni altul”. Băiatul a încercat să repete figura cu începătorul. Subtilizase dublura cheilor, căci pe cele originale le luase în ziua aceea taică-său, s-a urcat în Dacia și a pornit-o spre școală. În fața liceului îl așteptau cei trei colegi, cărora le promisese o cursă pe șoseaua de centură. Doi dintre băieții nu cunoșteau performanțele lui Paulică. Erau curioși să-l vadă ce poate. Paul se descurcă bine prin aglomerație, respectă stopurile, trecerile de pietoni. „Trebuie mă, să circui în oraș, ca pe ouă. Dacă dau ocazia să fiu oprit și întrebat de acte, m-am ras. Fiți și voi cît mai serioși, încetați cu banurile și cu hlizeala”. Băieții ajung în sfîrșit pe șoseaua de centură. „Aici pot să mă desfășor în voie” — zicea Paul. „Din spatele nostru a țîșnit unul cu o Dacie galbenă. Cred că mergea cu peste sută. Ce, mașina mea nu știe ce-i 130 pe oră? Paul a demarat puternic după mașina galbenă. Era greu să-l ajungă. Totuși s-a apropiat mult de ea. Cînd mai avea circa 100 de metri pînă la mașină, i-a apărut în față o denivelare. Paul a încercat s-o ocolească. Apoi nu știu ce s-a mai întîmplat. M-am trezit pe iarbă. Eram toți trei doar zgîriați. Mare noroc am avut. Am fugit repede spre mașina răsturnată lângă linia ferată. L-am scos pe Paulică de la volan. Era însă mort”. Este relatarea lui Mircea, băiatul care ocupa locul din dreapta șoferului și care a văzut cel mai bine filmul accidentului.

Completăm noi secvența care n-a putut-o sesiza Mircea. Pilotul nu i-a reușit încercarea de a ocoli groapa. A pierdut controlul mașinii, ajungînd cu ea pe cîmp, trecînd apoi peste hîrtoape, mușuroaie, șanțuri, i-a proiectat pe pasageri din mașină, iar apoi nimerind în niște traverse, autoturismul a făcut un fel de triplu salt, ajungînd cu roțile în sus. Urmarea o cunoașteți.

VICTOR BEDA

CINCI PENTRU CAMPIONAT

Ne-am propus, pentru azi, să ne ocupăm de fruntea clasamentului, mai exact de cele 5 echipe antrenate în lupta pentru obținerea titlului și, în această idee, vom da imediat cuvântul antrenorilor lor. Până atunci să reamintim situația în „clasamentul adevăratului”, calculat pe baza diferenței dintre punctele pierdute acasă și cele câștigate în deplasare, cel mai în măsură să exprime, cu fidelitate, posibilitățile uneia sau alteia dintre candidate de a cuceri titlul.

După 25 de etape, „clasamentul adevăratului” arată astfel, în paranteză fiind trecut locul ocupat în clasamentul general, iar pe coloana din dreapta situația golaverajului:

1. Dinamo	(1)	+10	+23
2. Corvinul	(3)	+ 8	+25
3. Universitatea	(2)	+ 7	+34
4. F.C. Olt	(4)	+ 6	+12
5. Steaua	(5)	+ 5	+ 8

Înainte de a da cuvântul tehnicienilor, să notăm că, exceptând „schimbul de locuri” dintre Corvinul și Universitatea, „clasamentul adevăratului” e, în partea lui superioară, asemănător cu ierarhia la zi.

VALENTIN STĂNESCU

„Dacă trecem de meciul cu Steaua”

— Tovarășe Stănescu, să nu mai lungim vorba, cine va ieși campioană?
— Mă aștept să răspund, Dinamo! Sigur, ne așteaptă partide grele, dar ele trebuie, nu-i așa, câștigate. Dacă trecem de meciul cu Steaua, adică dacă nu pierdem, cred că nu ne mai ajunge nimeni.
— Dacă nu pierdeți?
— Da, în condițiile în care, cel puțin teoretic, programul ne avantajează, și un meci nu ne-ar fi suficient.
— Să înțelegem că vă temeți de Steaua?
— E, ca să nu vă jignesc, un fel de a întreba?! Nu ne temem, dar ținem cont de faptul că, în retur, Steaua a scos câteva rezultate extraordinare. Și ea, și Corvinul. Nu știu chiar bine ce-au jucat, nici ce-au dres, dar rezultatele sînt și ele plidează pentru un puternic reviriment.
— Dar F.C. Olt?
— La fel. Cu noi, nu că ne-a bătut eu 3-0, nu că băteții mei au evoluat sub orice critică, dar au jucat bine. Oltul e o echipă care știe exact ce vrea. Halagian e, zău așa, omul dracului.
— A reîntrat Dudu Georgescu, dar alți cițiva dinamoviști sînt încă în curs de refacere. Cînd veți putea conta pe ei?
— Atît Dragnea cît și Vlad și Moldovan sînt pe punctul de a relua antrenamentele. În mod normal, vor juca după intreruperea de campionat din luna mai.
— Alțeva, tovarășe Stănescu?
— Sănătate. Vreau să iau campionatul în niștii, să ies la pensie. Deși, ca să fiu sincer, încă nu m-am decis sută la sută.

MIRCEA LUCESCU

„Credem în șansa noastră”

— Tovarășe Lucescu...
— Bănuiesc ce întrebare urmează, cine va câștiga campionatul, nu?
— Exact. Cine?
— Nu știu. S-ar părea că Dinamo are culoarul cel mai favorabil, dar nici asta nu spune tot. Iată, Steaua vine puternic din urmă, iar Oltul rămîne, și ea, o echipă redutabilă. Să mai vedem.
— Nimic despre Corvinul?

— Ei, dacă nu pierdeam la Jiul și nu ne egala Bacăul, de fiecare dată în ultimul minut, vorbeam, altfel?! Oricum, credem în șansa noastră și, ca să zic așa, ne-o jucăm pînă la capăt. Dacă ieșim cu fața curată simbătă, mergem la F.C. Olt, parcă încep să sper că se poate mai mult decît un loc pe podium.
— Adică?
— Corvinul e o echipă tină, dotată și ambițioasă. Ea mai are, firește, de învățat, dar șocotesc că una peste alta își justifică un eventual loc în cupele europene. Acesta e obiectivul nostru și considerăm că ne stă în putință să-l îndeplinim. De va fi mai mult, cu atît mai bine.

ION OBLEMENCO

„N-am renunțat la titlu”

— Nu prea aveți chef de vorbă, da?
— E de mirare? Meciul cu Steaua m-a îmbătrînit cu 10 ani. Băteții traversează o perioadă mai grea, dar n-am renunțat la titlu. Se simțe, la Craiova, o oarecare uzură psihică, firească aș zice, șocotind că de 3 ani, fiecare partidă e mai importantă de aceea care a trecut. Au mai cedat și nervii, concentrarea în joc a scăzut, dar sper că pînă la urmă valoarea să-și spună cuvîntul. Echipa, sînt sigur, își va reveni.
— Să nu fie prea tirziu.
— Și asta e posibil. Mai rău e că aceia care, altădată, aplaudau de li se înroșeau palmele, acum caută noduri în papură?! Toți dau sfaturi, dar de ajutor, concret, nu prea ajută nimeni.
— Care e atmosfera în echipă?
— Bună, nimic de zis. Numai că unii, Ștefănescu înții și înții, joacă mult sub așteptări. Cămătaru mai mult a stat, iar Crișan...
— Ce-i eu ei?
— N-a mai venit la pregătiri și, din cîte am înțeles, vroia să plece. Am încercat cu el în fel și chip, nimic! I-am dat un termen de 4 zile și tot nu s-a prezentat. Atunci am hotărît să-l suspendăm pe 2 ani. N-a procedat corect, dar eu, o spun deschis, îl regret. Am fost mulțumit de el, și ca jucător, și ca om.
— Balaci?
— Vrea multe în teren și face puține. A mai obosit și el.
— Pe cine vedeți campion?
— Noi, repet, n-am renunțat, deși ne așteaptă deplasări extrem de dificile, vom juca și la Scornicești, și la București cu Dinamo, și la Hunedoara. Dinamo rămîne principala candidată, iar Corvinul e pe aproape. Dacă bate simbătă, Steaua poate emite, și ea, pretenții. Oricum, va fi un final foarte incins.

FLORIN HALAGIAN

„Parcă tot Dinamo e mai aproape”

— Dinamo deci, tovarășe Halagian?
— Da, parcă tot Dinamo e mai aproape de titlu. Asta pentru că o are pe Craiova acasă și pentru că, în general, o avantajează programul. Nu-s de ignorat însă nici șansele Craiovei. Campioana se află, evident, în criză, dar poate renaște oricînd. Steaua mi se pare că s-a trezit cam tirziu.
— Dar Corvinul?
— Îi mai trebuie timp.
— Dar F.C. Olt?
— Ne-am propus un loc în primele 4 și vom lupta din răsputeri pentru el. Pentru noi, etapele care urmează sînt decisive, îi avem ca oaspeți și pe hunedoreni,

și pe craioveni. Dacă luăm maximum de puncte, vom rămîne, cred, în primii 4, ceea ce ne-ar putea aduce un loc în Cupa U.E.F.A.

— Ce ziceți de ascensiunea Stelei?
— În numele fotbalului românesc, mă bucură revenirea ei. Dar nu pot uita că, de fapt, Oltul i-a pus pe steliști pe picioare, pierzînd meciul direct în minutul 90. Fără punctul acela poate că Steaua s-ar fi dezumflat și ar fi jucat altfel la Craiova. Numai că, vedeți, fotbalul are și el polițele lui, la rîndul ei, Steaua a ratat victoria, la Craiova, tot în ultimul minut?!

— Din echipa pe care o aliniați în ultimele etape lipsește, dacă nu greșim, Iovănescu. E accidentat?
— Mai rău, am renunțat la el. Nu era, ca să nu zic altfel, om de echipă.

CONSTANTIN CERNĂIANU

„E greu dar nu e imposibil”

— Cum explicați această teribilă ascensiune a Stelei?
— Am muncit, în iarnă, zdravăn, iar jucătorii au fost foarte receptivi. Deși tineri, Mureșan, Ralea, Minea, Balint, Măjaru, ceilalți, n-au decît 20-21 de ani, s-au încadrat perfect și n-am făcut altceva decît, echilibrînd echipa pe posturi, să le însuflețesc încrederea în posibilitățile lor. Cel mai mulțumit sînt de Mureșan, cel mai dezamăgit de Adrian Iovănescu, cam leneși și cam superficiali. Atmosfera, excelentă din toate punctele de vedere, a contribuit, și ea, la renașterea Stelei, iar programul de lucru pe care l-am impus, de dimineață pînă seara la teren, da, iată, cele dintii roade. Dintr-o echipă care se multumea să facă marcaj, propunîndu-și să nu piardă, Steaua a ieșit la atac și, oriunde joacă, marchează goluri, are curaj.
— Vă gîndiți cumva și la titlu?
— După Craiova, da. E, firește, greu, dar nu imposibil. Dacă batem Dinamo, intrăm în calcule.
— Pînă simbătă n-ați îndrăznit să vă săți la campionat?
— Pe ce temeți?! Cînd am venit în Ghencea, eu și Ion Alexandrescu, Steaua n-avea decît 13 puncte, iar Craiova și Dinamo cîte 25?
— Să nu uităm, ce-i cu Iordănescu?
— Acuză o întindere și reîntrirea lui e, în continuare, problematică. Îl înțeleg pe deplin, la vîrsta lui te mai ferești, te mai menajezi.
— Alte probleme?
— Parcă prea mulți jucători de la Steaua au fost convocați la loturi? Sînt, cu toții, 9, din care unii, dacă am înțeles bine, ar urma să plece în America de Sud. Vom avea, probabil, unele dificultăți, dar situația e care e și mergem mai departe.

Astca ar fi, stimați cititori, opiniile antrenorilor celor 5 grupări angajate în cursa pentru cîștigarea campionatului. Nu vom face, pe marginea scurteilor declarații de mai sus, cine știe ce comentarii, lăsîndu-vă dumneavoastră această atît de plăcută sarcină. Vom sublinia însă că, față sau voalat, majoritatea sufragiilor se îndreaptă spre Dinamo, cu o singură condiție, ca echipa lui Dinu să învingă simbătă pe Steaua. În cazul unei victorii dinamoviste, Steaua ar ieși, practic, din luptă, iar Dinamo ar lua o serioasă opțiune. Oarecum similară e și situația de la Scornicești, unde se vor confrunta, tot în etapa următoare, F.C. Olt și Corvinul, partida avînd o importanță deosebită. Dacă programul pare să fie favorabil actualului lider, în schimb, pe Craiova o așteaptă cîteva deplasări foarte dificile, ea fiind singura dintre candidatele la titlu căreia „ștîntarul” i-a rezervat în acest final de campionat meciuri pe terenul tuturor adversarelor directe?! Moneda are însă, desigur, și o altă față, căci orice punct luat de Balaci la Scornicești, București sau Hunedoara ar atrage dublu în balanță.

IOVIDIU IOANIȚOIA

OMUL CARE JOACA

Griechenlandul fotbalului

Actualmente, tăcerea de aur a „F.R.F.” (fi pun ghilimele și pentru a o enunța ca existență) este cel puțin descurcătoare. Aud din ce în ce mai des că singurul personaj veritabil al ei, de la care poți afla ceva, este șeful hîrtiilor și al singurei mașini de scris, venerabilul „nea Spiru” care, spre cinstea lui, deși se confruntă de multe ori cu „Salariul groazii”, are tăria și perspicacitatea de a poale toate întrebările care i se pun cu liniști filozofice în a se pronunța asupra oricărui dileme.

Nu putem decît să-i acordăm — deocamdată — un din inimă *Bravo* descurcătorului mediator în atîtea obligații neomorate la timp ale vechilor și noilor fotolii pe care le simte cu marele său fler și, iată, este nevoie tot de simțul său elen ca să ne scoată ciutura goală din fîntînă.

Totuși, să nu credeți că „fedeția lui nea Spiru” trăiește și se hrănește cu vise. Are și ea un regulament. Și l-a făcut în timp, s-a muncit pentru a-l realiza acceptabil prin întâmplările cu care s-a confruntat și, fie între noi, cite „neprevăzături” n-a avut, încercîndu-i cu o imensă povară posibilul cuget cu care a creat niște cutume, destul de legale, neoperabile, dar care merg tocmai pentru că pînă în călcăre mulțumesc pe oricine are nevoie. Ați mai auzit cumva în ultimul timp de vreo hotărîre (ce termen l, e prea desuet ca să-i mai simțim sensul), mîi grea luată cînd trebuie și care să semene a justete, a împăcare și rezompensare a adevărului și care, ceea ce este înfinit mai greu, să mulțumescă toate căile de acces ce distrug prin influența lor renumele de gînditor adevărat al străzii în care sălășluiesc sportul și fotbalul românesc? Dacă aș fi de la soțul local, i-aș muta precis. E adevărat, na pot muta și eu... Dar să privim și la stînga respectivă. Este îngustă, se trece și se parchează greu pe ea, trebuie să-l cîntărim cu înofensivă noastră armă și pe „celtorul Bucur”, în schimb, dacă ai prins un loc, greu te mai mută cineva. Cîta vigilență... Marele atu al existenței în acest „turn de fildeș” este, desigur, izolarea prin tăcere. Tăc toți, enigmatic, parcă despre altceva... Atacatul este „nea Spiru”. Săracul, și-a dorit poate o insulă, o simte albă, cu undițele întinse și cu un mic vaporaj ce o atinge numai din cînd în cînd (și ce bine e) de lume. El, unul din ultimii căutători ai „linii de aur”, nu poate explica de ce nu s-a făcut încă lumină adevărată în atîtea întimplări litigioase care au sfidat ordinele în vigoare. E singur și nu poate răspunde atitor întrebări care cereau mai demult ca cei care au promovat și au existat prin fraudă să fie excluși conform normelor în vigoare ale fotbalului. Erau persoane, acțiuni, chiar instituții.

Ne dăm oare seama cît de penibili sîntem aminînd decizia din cupă Minerul Certej — „U” Craiova, spre calendele grecești?... Și cît de plină este arhiva fotbalului de nerezoalvări. Dar lumea, o infimă parte din ea, regenerează mai bine și fără Gerovital în fotbal. La ultima conferință de presă a „F.R.F.” (persist în a o intitula serios pe respectiva așezare), cițiva ziariști și-au exprimat ategamentul firesc față de cauza echipei naționale. Este normal. Mă simt dator să le reamintesc — poate că au uitat — acestor buni ofițieri că au fost cam aceiași care după „Mexic '70” l-au descoperit cu „punguța cu doi bani și ceva vizon nedecontabil” pe actualul responsabil — pensionat — al problemelor externe ale existenței „instituției F.R.F.”.

Mă-ntreb, întrebîndu-vă: Sîntem liberi spre vină, sau vîna-i fertător de liberă?

CORNEL DINU

Primum la redacție:

Pasionați în muncă ca și în sport, urmărim cu interes comentariile presei în legătură cu comportarea componenților echipei noastre, cît și al naționalei. Ne interesează cum și în ce fel sînt apreciate tactica de joc a unei echipe sau a alteia, comportarea unor jucători sau alte diverse aspecte legate de fotbal.

Răsfoind presa, sîntem însă din ce în ce mai nedumeriți. Intr-un ziar, cîtim despre meciul dintre echipele Progresul-Vulcan și Corvinul Hunedoara, care a avut loc la 3 aprilie a.c., că „a învins valoarea”. Pentru ea, în alte ziare, aceleiași formații să i se spună că „a început să-și subțieze papai-noagele și din această pricină să calce strîmb”.

Ca oameni al muncii ce trîdim la incandescența cuptoarelor de pe platforma Combinatului hunedorean, ne-am obișnuit să spunem lucrurilor pe nume. De aceea, am înțeles să criticăm deschis orice neregulă, dar, totodată, să primim reproșuri dacă am greșit sau dacă, din cauza noastră, au avut de suferit alte persoane sau colective. Educați și formați în acest spirit, am acceptat orice critică și la adresa echipei de fotbal. Am analizat de fiecare dată cu răspundere aspectele sesizate, stabilind măsuri organizatorice corespunzătoare, iar cînd a fost ne-

cesar, am aplicat sancțiuni disciplinare dintr-eele mai aspre.

Cît de eficiente au fost aceste măsuri, la care trebuie adăugat atît simțul pedagogic cît și competența profesională a antrenorului-jucător Mircea Lucescu, se poate constata și din rezultatele de pînă acum ale echipei.

Locul 3 în clasamentul diviziei A nu poate fi pus pe seama hazardului sau a întâmplării nici de către cel mai inverșunat adversar al acestei echipe. Ocupat de acești „băleți”, Rednic (fără valoare), fie vorba între noi, multe echipe l-ar dori chiar și așa, Dubinciu, nu știm ce vrea să însinueze Marcel Popescu, autorul articolului „Zornăit degeaba”, articol ce face parte din seria inaugurată de trei numere în urmă de revista culturală a Capitalei „Săptămîna”, sub semnătura lui Dan Claudiu Tănăsescu. Andone (un fundaș de duzină ajuns tam-nesam la națională)? Oare, Marcel Popescu știe vreun jucător care și-a început activitatea în națională, avînd la activ deja cîteva jocuri în națională? Noi am crezut că și cel mai celebru jucător, chiar de talia lui Pele, au avut cîndva primul lor joc în națională. Klein (din ce în ce mai stîns), cum adică? Gabor, (răsfițatul rare a învățat ceva: să injure ca la ușa cortului și cu restul formației etc., etc.), cu acești „băleți” am ajuns să ne măsurăm puterile în confruntările cu cele mai bune

echipe de fotbal din țară și chiar de peste hotare.

Am trăit un sentiment de mare satisfacție atunci cînd am aflat că din cei trei jucători hunedoreni ai lotului național de juniori, care ne-au reprezentat cu cinste în campionatul mondial din Australia, Gabor a fost apreciat de „mai marii fotbalului mondial” ca cel mai bun, pentru ca acum să descopere Marcel Popescu, că „nu face doi bani”? Nu sîntem adepții unor laude ieftine, exagerate și fără de sfîrșit, mai ales cînd este vorba de jucători tineri. Dar în nici un caz, nu subscriem sistemului de ironizare și batjocorire, de promovare a unor metode de descurajare sistematică a unor jucători și chiar echipe de fotbal.

Sîntem de-a dreptul uimiți cînd despre Mircea Lucescu, în același serial, că nu este bun de antrenor al naționalei, că, de fapt, „cu el riscăm să vindem bilete de papagal prin pustul stadiouanelor ziua-n amiaza mare”. Nedumerirea noastră, probabil și a altor cititori pasionați al fotbalului, este și mai mare dacă ne gîndim că, cu pușin timp în urmă, tot din presa am aflat că Mircea Lucescu este nu numai un excelent jucător, ci și un antrenor care a introdus un nou suflu în echipa din depresivitatea munților Ruscăi și, de ce n-am spune, chiar în fotbalul românesc, pentru ca acum să reprezinte un adevărat pericol. Dar, lăsînd la o parte aceste lucruri, cine se poate încumeta

să afirme, numai după cîteva săptămîni, că Mircea Lucescu sau oricare alt tehnician, nu este bun a fi antrenor al naționalei de fotbal, cînd, în alte cazuri, nici măcar după 3-10 ani nu s-a știut exact ce poate unul sau altul dintre antrenori?

Se poate pune în mod legitim întrebarea: ce cîștigă fotbalul nostru dacă acești jucători sau antrenori sînt făcuți cu ou și cu otet? Ce se urmărește, de fapt, prin defăimarea intenționată a lor? Iată cîteva întrebări la care căutăm răspuns. Poate redacția sau alți specialiști vor reuși să ne explice problemele pe care de atîta vreme încercăm să le înțelegem.

În interesul sportului, al fotbalului, să rămînem cît mai obiectivi și mai cumpătați în aprecieri și în acordarea unor epitețe sau invective, care nu fac altceva decît să învenelze atmosfera și așa destul de încercată în lumea fotbalului nostru.

Semnează: Clorgaru Mihai — șef echipă Iam. Bluming, Mărcuș Gligor — tehnician principal OCPM, Bărbuș George — specialist oțelar OSM II, Rusu Cornel — șef echipă la oțelăria OSM II, vicepreședinte al COM-CSH, Mărculescu Nicolae — maistru furnalist, Erou al Muncii Socialiste, Mar Bomulus — furnalist secția II-a furnale, Grăcescu Traian — tehnician principal Grupa Specială, Mihăilescu Mircea — economist principal I, Sturza Samoș — inginer oțelar.

GALA FLĂCĂRA 500 ÎN MOLDOVA

„Găzduitori și făcători de genii, să ne chemați aici și vom veni“

Afară, printre mii și mii de urmași ai lui Ștefan

A 526-a manifestare de poezie și muzică a Cenuclului Flacăra a avut loc afară, unde la un moment dat a nins, dar erau luminoși toți cei ce veniseră ca să nu se facă pină la urmă senin. Bătrini cu crengi înflorite și parcă rămași așa, incremenți, încă de pe vremea voievodului, și tineri din armonioasa Bucovină și oameni din foarte multe locuri din țară au umplut împrejurimile pentru celelalte două ore și jumătate de Cenuclu Flacăra și sărbătoresc și firesc.

Un spectacol pentru toate vîrstele

Cum în ultima vreme sălile de sport au devenit neîncăpătoare pentru publicul dornic să fie prezent la întîmplările de poezie și muzică ale cenuclului, e potrivit să spunem că aici, la Birlad, la casa de cultură a orașului, au umplut pină la refuz toate spațiile sălilor numai cei norocoși în procurarea biletelor.

Spectacolul debutează direct cu „Jurămînt la Putna“, o emoționantă și frumoasă compoziție a lui Gil Ioniță, pe versurile poetului Adrian Păunescu. E vorba de un succes de ultimă oră al cenuclului, versurile și compoziția respectivă fiind realizate la începutul actualului turneu, pe drumul dintre București și Călărași.

Deși n-am fost de multă vreme la Birlad, prin reacțiile calde și prin participare, publicul de aici ne-a surprins, vedindu-se un public obișnuit al cenuclului. Și asta pentru că emisiunile de muzică tină, realizate la radio de Adrian Păunescu, au făcut cunoscută o mare parte a actualului repertoriu muzical din cenuclu unui auditoriu care, pe zi ce trece, își amplifică interesul față de muzică, indiferent de vîrstă.

În programul oferit publicului nu există nici o diferență între sălile mari și cele mici; de multe ori, în orașele mici prin care trecem se nasc spectacole inedite și pline de noutăți, bogăția programului depinzînd în multe cazuri de calitatea receptivității publicului și de temperatura la care el reușește să existe ca un catalizator al reacțiilor spontane și profunde, astfel că durata spectacolului este determinată în esență de spectatori și nu de o hotărîre inițială.

Ioan Alexandru recitînd Testamentul lui Ștefan cel Mare

O surpriză oferită atît celor din sală cît și membrilor cenuclului a fost și apariția la microfon a excepționalului chitarist pop care este Alexandru Zărnescu în calitate de compozitor și cîntăreț folk, avînd suportul de inspirație și emotivitate în versurile poeziei „*Dor de Eminescu*“ de Adrian Păunescu. Compoziția lui Zărnescu, realizată în după-amiaza zilei în care am plecat din Galați, pe drumul dintre comuna Independența și Birlad, s-a dovedit a fi un cîntec adevărat, de mare succes, în premieră absolută la Birlad. Pe același drum a început pregătirea unei alte noutăți care a fost desăvîrșită și lansată în timpul spectacolului din Birlad aducînd amatorilor satisfacția unei munci artistice ce și-a primit de la public hotezul de mare succes. Este vorba de versurile lui Adrian Păunescu intitulate „*Zelța zizaniei*“, versuri pe care actrița Rosina Cambos le-a tradus într-o inspirată compoziție, fiind susținută în emoționanta ei evoluție vocală de aranjamentul și acompaniamentul muzical al formației „Continental“.

Mircea Vintilă, avînd, prin mama sa, legături vechi cu orașul Birlad, a susținut aici un recital de excepție, amintindu-și

compoziții mai rar cîntate, dar care, odată aduse în fața spectatorilor, i-au asigurat obișnuitul succes.

Pe scena cenuclului au evoluat și două tinere din Birlad, surorile Narcis și Daniela Perca.

Cînd ultimii spectatori au ajuns la casele lor își vor fi stins lumina, cînd gîndul poate și la spectacolul nostru, în cîteva camere ale hotelului din Birlad au rămas cîteva geamuri luminate pînă spre dimineață, în spatele cărora vibrația în surdina a corzilor de chitară va plămădi aluatul unui cîntec nou ce va deveni o piine proaspătă și caldă pentru spectatori din orașele viitoare ale turneului nostru. Se pare că nici o oboseală nu e prea mare atunci cînd, prin ea, poți oferi un bun care va deveni al tuturor.

MIHAIL STAN

„Simt că renașc“

Pentru a doua oară în existența sa, Cenuclu Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C., condus de poetul Adrian Păunescu, s-a oprit la Vaslui, capitala unui județ din care s-au ridicat personalități de seamă ale vieții sociale, politice și culturale din România, spătarul Nicolae Milescu, Dimitrie Cantemir, Alexandru Ioan Cuza, Alexandru Vlahuță, Vasile Părvan, Victor Ion Popa, Constantin Tănase, Gheorghe Gheorghiu-Dej sînt doar cîteva nume.

La Vaslui, ca în întreaga Moldovă de azi, pregătită să-și sărbătorească Marele ei Voievod, membrii Cenuclului Flacăra au adus prinosul lor de suflet și credință lui Ștefan cel Mare intonînd „*Jurămînt la Putna*“ compus de Gil Ioniță pe versuri de Adrian Păunescu, cîntec devenit generic al acestui turneu în Moldova. Spectacolul urmîrit într-o sală arhiplină de circa 3000 de oameni de toate vîrstele s-a ridicat începînd cu a doua parte a ceea ce ne place să numim întimplare de muzică și poezie.

Mereu deschisa scenă a cenuclului a fost și în seara de la Vaslui martora a două debuturi: primul este cel al poetului Ion Enache, maistrul în comuna Ivănești-Vaslui, care prezentîndu-se cu mai multe versuri la Adrian Păunescu, a fost trimis în scenă să recite un excepțional poem intitulat „*Invocație*“ pe care cu bucurie îl alăturăm cronicii noastre :

*La zvonul de buciom indoit după dealuri
Rugile în drum spre Alah se lovesc
Ca niște păsări de pradă închise
De geamul cerului aburit de săgeți
Copacul mai mare decît mine cu 500
de ani
E un oștean din vremea lui Ștefan
cel Mare
Și pe care frunza ce pică la rădăcina lui
Pentru urmașii urmașilor e o palmă de lut
Pe care pana Măriei Sale depărtîndu-se
de noi
A săpat cuvinte drepte în formă de scut.*

*Măria Ta odihnești aici cu albastrul
Voroneșului tras peste pleoape
Lăcașul acesta de cuvintele mele a fost
primescit
Pentru toate ranele tale nevindecate
De pretutindeni se aude răzeșul venînd...
În dușmanii semînînd și săgeți și semințe
Iartă și crede Măria Ta că am scris
între libertate și piine împărțit aceste
cuvinte*

*Cu un colț răcorit în pămînt și cu altul
fierbinte de sînge
Tăranii își schimbă unelte în arme
Cojoacele lor întoarse pe dos
Deveniseră cămașă de zale
Fierul plugului adăugit unui vîrf de
prăjină
Se preschimbă în lance și în formă de
maluri încălțat în opinci
Ei iarăși veneau să-și astupe dușmanii*

*Aprilie și Mai din potirele florilor
Și-au bătut utopiile
Cu aripi de seceri prin nădejdele coapte
Au zburat ciocîrliile, ne-a mai rămas un
august de mere mușcate
Și e timpul să-ntrub greierii cerului
Ce amintiri vor zăbovi cu noi pînă la
capăt*

*Ce arbori de tisă își amintesc de Carpați
Voievozii cu nume de trecători.
Cu siguranță ne vom întîlni ca pe o altă
planetă*

*Tu pentru iubită ta vei ochi cu săgeata
ta un cerb
Eu voi străbate coada unei comete cu o
navă*

*Pentru iubită mea din alt ev.
Și lipindu-mi urechile de vîietul
pămîntului*

*Eu voi singera amintindu-mi
Iar tu vei voi să privești încă o dată
Moldova printre coamele plugului*

*Plimbările mele sînt ventilatorul orașului
Dragostea mea e un deșert străbătut
de cocoșa mașinilor*

*Palmele mele bătătorite de entuziasm
Aplaudă cărămizile niște roți pătrate
Care fac să meargă pe verticala unui zid
Și să nu se năruiască, cînd pe tencuiala lui
îmi voi publica versurile
Eu proprietarul lumii, Ion Enache
pe str. Ștefan cel Mare pierdut
Ca un nasture.*

Al doilea debut este cel al tînrului turdean de nici 18 ani Liviu Pojală, după care cenuclu trimisese de mult vorbă în județul Cluj, laureat al Festivalului „Baladele Dunării“ de la Galați cu premiul special al juriului și premiul revistei Flacăra. Temperament rockman, bine înfipt în scenă, Liviu Pojală s-a impus chiar de la prima sa apariție pe scena cenuclului prin stilul său percutant. El are o alură de posibilă vedetă! La Vaslui a prins caravana cenuclului și Mihaela Popescu care a cîntat tulburător „*N-ai văzut, n-ai auzit*“ pe versurile minunate ale poetului sucevean Nicolae Damian, piesă în care Mihaela își pune pe deplin în valoare marea sa voce dar și deosebitele ei calități componistice.

Această cronică nu se poate încheia înainte de a adresa mulțumirile și recunoștința noastră gazdelor care au asigurat un cadru optim de desfășurare a manifestărilor Cenuclului Flacăra în județul Vaslui.

VICTOR SOCACIU

Iașul, capitală a muzicii și poeziei

Iașul, în ziua de 9 aprilie, a primit Cenuclu Flacăra al Tineretului Revoluționar ca pe o sărbătoare. Cererile au fost de zeci de mii. În sală 6-7 mii. Sala sporturilor s-a dovedit a fi neîncăpătoare. Nu puteam concepe noi drumul la Putna, de unde Ștefan cel Mare veghează întregul său neam, fără a trece și prin Iași. Conducătorul cenuclului, poetul Adrian Păunescu, spunea chiar la începutul spectacolului, în adevărate poeme în proză: „*La Iași ne-a adus dorul de istorie și dorul de Eminescu*“. Fiindcă, acum, la sărbătoarea a 525 de ani de la urcarea pe scaun a omului care nu s-a lăsat înfrînt, marele domnitor al Moldovei, cel sfînt și drept, și drag, a spus în continuare conducătorul cenuclului, nu-l putem uita pe domnitorul limbii române, pe marele Eminescu. Noi, generația noastră, gîndim în limba lui Eminescu. El a fost acela care a purificat limba românească, i-a dat înțelesuri și seninătate. Și sintetizînd toate aceste lucruri, aici, la Iași, un moment emoționant a fost lansarea cîntecului: „*Dor de Eminescu*“, interpretat magistral de Alexandru Zărnescu.

Și cînd s-a cîntat „*Jurămînt la Putna*“ (Gil Ioniță) parcă ni se sopteau testamentele, de peste veacuri, de către fiecare ostaș al domnitorului. Testamente de pe temeiul faptelor de astăzi. S-au adresat, de la Iași, cîntece pentru oamenii României de astăzi, pentru cîtorul ei, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Și, spunea cineva: „*Parcă trăiesc un vis blind. Trăiesc clipele trecutului într-un prezent bine armat*“. Fără exagerare, fără să folosim cuvinte mari, la Iași, în sala sporturilor, de multe ori cînd se cînta parcă vibrau toate clopotele Moldovei și ale Bucovinei, ale întregii țări. Au susținut recitaluri toți membrii cenuclului. S-a cîntat și s-a dansat. O altă surpriză pentru spectatori a fost reîntîlnirea inginerului Dinu Ștefan venit cu un tren de noapte din Dobrogea (unde lucrează) cu fostul său coleg din formația „Opinia“, ieșeanul Valentin Neniță. Cei doi au prezentat cîntecul „*Ori eu, ori tu, ori el, ori noi...*“, care, în urmă cu cîteva ani, devenise slagăr al muzicii tinere. Și întîlnirile de acest gen, pe care le declanșează cenuclu, sînt emoționante pînă la lacrimi.

Cenuclu Flacăra este fără discuție un mare laborator de creație, fără prejudecăți, în care nu domină interesele măruntă. Este și o mare platformă de afirmare a talentelor — lucru recunoscut, în timp, și de cei care multă vreme s-au îndoit de acest fapt. Este (am greși dacă am spune?) o tribună a democrației artistice și culturale, fără sabloane și stasuri. Cine are talent și dorește să se afirme este binevenit. Așa s-a întîmplat și la Iași. S-au primit din sală cîteva bilete, semnate de studenți, în care se cerea să apară pe scenă alături de membrii cenuclului și doi tineri umoriști, Dan Bacinschi și Anton Grecu. Și ce părea, pentru majoritatea aproape imposibil, Cenuclu Flacăra a rezolvat în cîteva clipe. Cei doi au debutat în fața unei săli imense, în fața a mii de spectatori. Momentele prezentate au fost pline de umor, de nerv, ancorate în realitate. Sîntem convinși că la Iași, în ziua de 9 aprilie, au fost lansată doi viitori mari născători de umor de bună calitate, din păcate încă mult absent în

paginile unor ziare și reviste și din spectacole. Mai mult decît atît: pentru convingerea tuturor, textele excepționale lui Anton Grecu au fost trimise să apară într-unul din numerele viitoare ale revistei „Flacăra“.

După peste 7 ore de spectacol, în care Iașul a fost o capitală a muzicii și poeziei, s-a mai demonstrat încă un lucru: în ciuda faptului că aici Cenuclu Flacăra n-a mai fost de cîteva ani, uitarea nu a apărut.

Una din cele mai frumoase nopți ale cenuclului s-a petrecut la Iași, unde acum 3 ani și jumătate conducătorul cenuclului făgăduise că nu vom mai veni trei ani, ca pedeapsă — la adresa sălilor dar și a cenuclului — pentru că, atunci, cîteva spectatori nu au respectat liniștea și demnitatea celorlalți.

Dar după acești ani, la expirarea suspendării, Cenuclu Flacăra a făcut cerere de înfiere către incomparabilul Iași. Cererea a fost aprobată frenetic ca și la Craiova, Brăila, Galați, Ploiești, Constanța, Timișoara, Cenuclu Flacăra va reveni la Iași ca la noi acasă. Da, exact, ca la noi acasă.

SORIN POSTOLACHE

Ion Horea la Putna

De „dor de absolut“!

În drumul spre Putna, Cenuclu Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista „Flacăra“, condus de poetul Adrian Păunescu, a mai poposit într-o oază de lumină, regăsind după trei ani poarta inimilor mereu deschisă spre cultură, la Botoșani, vatra din care s-au ridicat spre cerul culturii românești: Eminescu al Poeziei, Enescu al Muzicii, Iorga al Istoriei și Luchian al Culoarelor.

Fiind un popas al Cenuclului Flacăra pe drumul Putnei — locul sacru unde a apus „Soarele Moldovei“, Ștefan cel Mare, Lumina lui însă vie rămînd în amintirea urmașilor săi — întimplarea de poezie și muzică a început cu compoziția „*Jurămînt la Putna*“.

La Botoșani, locul unde riul și ramul murmură „Eminescu“, avem datoria de a mai pune o floare pe pragul peste care poezia românească a pășit hotărîtor în literatura universală! Floarea noastră este o floare de „*Dor de Eminescu*“, crescută în grădina sufletului întregului nostru popor, printr-o emoționantă interpretare a lui Al. Zărnescu, omul care poate renunța atît de ușor la chitara electrică, pentru a-și lăsa glasul să vibreze odată cu corzile chitarei reci.

Intimplarea de poezie și muzică a Cenuclului Flacăra a continuat, reușind să aducă prin modul de exprimare al interpretelor: Liviu Pojală, Domokoș Arpad, Ionel și Gelu Chiriac, Marian Corjos, Alex. Bertzi, grupul folk „Ecol“, Vasile Mircă, grupul satiric „Mesaj“, ceva din flacăra sufletelor lor pe chipurile la început ușor crispate ale spectatorilor.

Ca peste tot în țară, cu deosebit interes au fost așteptați și urmăriți cei mai buni dintre noi, cei care, prin talentul lor, prin munca lor și prin dăruirea lor totală în tot ce fac, reușesc de fiecare dată să ne emoționeze: Mircea Vintilă, Ștefan Hrușcă, Vasile Seicaru, Victor Socaciu și George Nicolescu.

Actrița Rosina Cambos și cîntărețul Gil Dobrică, cu formația „Continental“, alcătuită din Nicolae Enache, Teodor Mazilu, Al. Zărnescu și Romeo Beianu au susținut recitaluri primite fierbinte de public.

Iată-l pe Gil Dobrică ocupînd locul toboșarului împreună cu Domokoș Arpad la chitară bas și Victor Socaciu la chitară solo la piesa „*Colour of the country*“!

Iată-o pe Rosina Cambos cîntînd în premieră în limba română piesa din repertoriul formației „*Simphony*“! Recitalul ei a cuprins cîntece de muzică populară și ușoară în limba română și în limba ebraică.

Tensiunea înaltă a întimplării de poezie și muzică a fost susținută pe parcursul celor șase ore de spectacol, de participarea mereu plină de energie, mereu scilpitoare a poetului Adrian Păunescu. Noi toți îi sîntem recunoscători pen-

tru șansa pe care o dă tinerilor și celor ce întinereșc participând la ședințele ceneclului, de-a concursa direct la actul de creație, pentru șansa de-a participa direct la artă, cultură ca viață.

.... cind adolescenta își uită hainele pe malul riului în care curg anii candorii, atunci în acea viltitoare ce n-o poate ostoi nimeni, se naște tinerețea, această virstă care și-n astă seară trăiește clipe mărețe prin prezența dumneavoastră în mijlocul nostru, o tinerețe pe care o recunoști prin explozia cîntecului și versului... ne scriu Didina Voitovic și Lăcrimioara Bălici, două admiratoare ale Ceneclului Flacăra, într-un bilețel adresat membrilor ceneclului.

Sintem fericiți că am deschis și în Botoșani o fereastră spre primăvară.

„Ați venit împreună cu ea. Sinteți toți intruchiparea ei. A primăverii. A revenirii la viață. Vă mulțumim din suflet!”, ne scriu un grup de tineri din sală.

Mulțumim și noi gazdelor noastre pentru ospitalitatea lor, mulțumim județenei de partid și municipiului de partid, mulțumim reprezentanților organizației de tineret, mulțumim Botoșani!

SORINA FEIER

La Putna

Un sentiment de recunoștință și o vorbă de laudă Ceneclului Flacăra și comornicului său Adrian Păunescu, pentru felul cum au știut să închine gîndurile lor Domnului Ștefan cel Mare, la aniversarea ridicării 'ui pe tronul Moldovei, la mormintul din biserica Minăstirii Putna.

Deprins cu ideea spectacolelor, spun că a fost, poate, după cunoștințele mele, unicul spectacol al acestor împătimiti ai muzicii și poeziei, de un ceas, numai de un ceas, și numai în surdina, în absoluta disciplină liberă a spiritului, a fost singurul lor spectacol neaplaudat, ascultat numai de cei cîți au încăput în pronaosul bisericii, a fost singura lor manifestare fără miile de spectatori și fără nesfârșitele ceasuri ale dialogului și ale ritmurilor din lungul itinerariu cunoscut și așteptat, al sincerității, tinereții și entuziasmului.

Eram acolo în inima țării și nu la marginea ei, omagînd, peste jumătatea de mileniu, viața și luptele marelui Domn, viața și luptele neamului nostru pentru independență și unitate națională, pînă în ceasurile acestei primăveri și ale acestei Duminici din bătaia de clopote și din limpezimile cerești întoarse peste pădurile Bucovinei.

ION HOREA

La Suceava, în Cetatea de Scoun

După amiază sărbătorească în Țara Fagilor, cu soare cernut prin sita alb-albastră a cerului, cu alternanțe de negru și verde crud pe vîlnița pămîntului, cu dor de ramuri în floare, cu oameni îmbrăcați în strai de sărbătoare, cu miei blinzi pascînd virful fraged al ierbii răsarite pe șanțurile șoselei, sosea pe luciul de asfalt pe care lunecă dinspre Putna către Suceava, în sir nesfîrșit, ca pe o „Valea soarelui” bucovineană, într-o cursă contracronometru, gingăni de tablă purtînd numere cu soț și participanți la fala de la Putna. Se grăbesc să prindă, mulți dintre ei, un loc în frumoasa sală a Casei de cultură a sindicatelor din Suceava, la spectacolul omagial închinat de către Ceneclul Flacăra aniversării a 525 de ani de la urcarea pe tronul Moldovei a marelui domn Ștefan. Cum s-ar spune, este o pauză, scurtă, între două spectacole...

„Gheața” (sau doar pojghița) o sparge George Nicolescu, pentru că de ce să nu o spunem, a existat o oarecare răceală la debutul spectacolului, răceală prin care publicul sucevean, prospectează de fapt spectacolul. Intuind această stare, poetul Adrian Păunescu declanșează un dialog viu cu sala; încep, în consecință să curgă, din mină în mină, către scenă, tradiționalele bilețele.

Evoluează emoționant, în fața microfoanelor, frații Chiriac care fac să plutească în aer spiritul mereu viu al lui Labiș, apoi Domokos Arpad care demonstrează și în limba română și în limba sa maternă, limba maghiară, că este mestrel și fiu al acestei patrii demne și iubitoare de libertate. Gil Ioniță și Vasile Șeicaru fac să vibreze inimile celor prezenți, interpretînd piese de evocare istorică („Jurmint la Putna”, „Ceahlăul”).

Timpul se scurge pe nesimțite, atmosfera se încălzește, participarea sălii fiind mai pregnantă.

Alexandru Zărnescu interpretează „Dor de Eminescu” făcînd ca lirismul să domine ființa noastră, vociile de excepție ale grupului feminin „Ecolul” întretin această stare și vin să o completeze timbrele calde și minunate ale lui Ștefan

Hrușcă și ale Mihaelei Popescu. Virtuțile melosului popular din cîntecule acestora sînt subliniate de ropotele aplauzelor celor din sală care participă direct, alături și de Duce Bertzi la interpretarea unor cunoscute piese folclorice maramureșene.

Liviu Pojală la începuturile sale și mai ales îndrăgitul Gil Dobrică electrizează sala, acompaniat frenetic de grupul „Continental” într-un recital de muzică „rock”. Se dansează în sală, pe scenă, în culise, dansează poezi, folkșiți, studenți, elevi, muncitori, cooperatori, funcționari, copii, părinții, nepoții și bunicii...

Momente de maximă tensiune emoțională la impactul cu lirica a doi reprezentanți de marcă ai poeziei românești contemporane: poezii Ioan Alexandru („Testamentul lui Ștefan cel Mare”) și Ion Horea („Parcă vin femeile”, „Încă nu știm”, „Într-un amurg”, „Mi-e dor de țara transilvană”), poezi care au ținut să omagieze prin prezența lor figura legendarului domn Ștefan și nevoia de istorie a omului de azi. Dragostea și setea de poezie sînt dacă mai era nevoie de a se demonstra acest lucru, la Suceava, componente ale dragostei de țară.

Dialogul poetului Adrian Păunescu cu sala este o stare firească în desfășurarea întîmplării literar-artistice. Conducătorul ceneclului propune spectatorilor să scrie chiar și cronica spectacolului, prin intervențiile lor, lucru ce este primit cu o cascadă de aplauze!

Sînt omagiați, la cererea publicului Beatles, cei „patru lorzi ai revoltei” prin piesele „Beatles” (Vasile Șeicaru), „Michelle” (George Nicolescu) și „O șansă păcii”. Cîntă tot ceneclul, împreună cu Vasile Șeicaru și sala în totalitatea ei, care au ținut să glorifice pacea, acest deziderat al contemporaneității, deziderat subliniat permanent cu atîta pregnanță prin glasul suprem al conducătorului statului și partidului nostru, președintele Nicolae Ceaușescu, conștiință activă de referință în concertul mondial al partizanilor păcii. A fost momentul de culme emoțională al serii, a fost momentul în care, metaforic vorbind, gheața de la început s-a transformat în flacăra. A fost momentul în care poetul Adrian Păunescu îi gratula pe suceveni cu vorbele:

„Acum sinteți și buni și civilizați și inspirați”...

Victor Socaciu în microrecitalul său rătăcește de puțin piesa „Suflarea ta” (versuri Constanța Buzea) în schimb impune „Iubire fără acte” (versuri Adrian Păunescu), o pledoarie împotriva ipocriziei. Poetul Adrian Păunescu recită din Constanța Buzea și Mihai Beniuc...

Membrii ceneclului (între care se disting Ioana și Andrei Păunescu, îmbrăcați în frumoase tricouri cu însemnul „Ceneclul Flacăra” — tricouri special executate „pentru gala 500 de la Suceava” la întreprinderea de confecții „Zimbrul” din localitate, întreprindere de renume internațional, mindrie a Sucevei contemporane) interpretează, împreună cu sala, piesele de puternică vibrație patriotică „Așa-i românul” și „Nu uita că ești român”!

La orele 0,35 (decu pe data de 12 aprilie) debutează în ceneclu, absolut remarcabil (A.P.), frații suceveni Doina și Cornel Angelescu cu piesa „Lume de vis”, după care grupul „Continental” interpretează piesa aflată pe locul I în topul revistei „Săptămîna”, „După amiază fierbinte” (muzica Gh. Enache, versuri Marcel Mihalas).

Mircea Vintilă încheie, printr-un microrecital (după ce pe parcursul său a avut o mică dispută pe tema „mimarea tehnicii” cu sunetistul Tană, care, cu ochii pe jumătate închiși de oboseală perora pe tema „tehnica nimănui”) călduros aplaudat de sală, un spectacol care a durat exact șapte ore, din care se scade o mică pauză de cincisprezece minute.

Citindu-l pe poetul Ion Horea, la Suceava, „a fost o seară faină”!

MIHAI PINZARU

Extraordinarul Fălticeni

Vechi tîrguri de provincie, locuri unde nu se întîmpla nimic, v-am văzut transformate, pulsînd și arzînd la flacăra cea mai înaltă a spiritului, prin oamenii voștri aparent liniștiți, dar pregătiți să devină mare agitată de puterea binelui, frumosului, a artei adevărate. Luni, 12 aprilie 1982, sintem la Fălticeni. Pentru prima oară în istoria ceneclului are loc înfîlnirea dintre ceneclu și locuitorii bătrînilui tîrg. Emoțiile sînt puternice de ambele părți, așa cum se întîmplă totdeauna la prima înfîlnire. Cele trei bătaii de gong care pregătesc intrarea membrilor ceneclului pe scenă au avut loc, și pe melodia Om bun ei apar unul cite unul, reluînd cu vorbe acest emoționant cîntec. Poetul Adrian Păunescu face prezentarea membrilor ceneclului, o prezentare destinată, ce cuprinde parca o trăsătură a celui prezentat. Aflăm că „sprinceana ușor coborîtă a Brașovului” este Victor Socaciu, că „prințul de Cotroceni” se numește Mircea Vintilă, că „vinul negru de Dăbuiceni” nu e altul decît Gil Dobrică, iar „ultimul mesteacăn al Maramureșului” este Ștefan Hrușcă. Adrian Păunescu propune încercarea de reconstituire a atmosferei înălțătoare de la Putna unde membrii ceneclului, împreună cu miile de oameni, îl sărbătoreau pe cel care la 12 aprilie 1457 devenea domn a toată Moldova — Ștefan cel Mare. Acolo, momentele de emoție au fost așa de puternice încît mai tîrziu ne-am dat seama că ele parcă au fost spornite de însăși natura, care participa, care

ne influența, căci ea s-a zbuțuit cu ploaie, cu vînt, cu soare și ninsoare, aidoma sufletului zbuțuit al celui ce se odihnește în mormintul pe care și-l pregătește. Cînd ultimile cuvinte au fost rostite și lumea a început să se împrăstie în pîlcuiri, încet-încet, ca un semn de mulțumire și de pace a sufletului, natura se liniștise, o liniște incrementată ca de la început de lume sau de amiază fierbinte de vară. Deci această atmosferă trebuia reconstituită. Gil Ioniță cîntă, împreună cu toți membrii ceneclului, Jurmint la Putna. Privesc sala. Ochi strălucitori de emoție, buze care se deschid și murmure ușor. Un alt cîntec al lui Gil Ioniță este Lăsați-mă să merg pe bicicletă. Acum sala cîntă. Mă întreb dacă se va realiza și în sala aceasta acea legătură nemaiomenită între sală și public. Așa fi greșit doar momentul spunînd că reacția sălii va avea loc nu cu cinci minute mai tîrziu, ci cu un cîntec mai tîrziu. Mihail Stan recită Tot mai des visez pămîntul de Ion Gheorghe, poet exemplar, cum spune Adrian Păunescu, Ion Gheorghe, poetul care a pătimit în viața lui așa de mult, încît se apropie de 50 de ani tot cu o patimă, recenta calomnie a Europei libere la adresa lui. Cuvintele lui Ion Gheorghe sînt ca niște săpături în piatră. Acesta este unul dintre marii noștri poeți, unul dintre marii noștri poeți de caracter, poetul care descria acum 14 ani o stare a viitorului. Acel viitor a venit. Recitiți Scrisorile esențiale ale lui Ion Gheorghe! „Avem nevoie de țărani, spune în continuare Adrian Păunescu, fiindcă n-o să ne mincăm strungurile”. Debutează în ceneclu Toiașu Șutu, elevă din Suceava. Cînta dintre

Ion Marinescu și Gheorghe Cocorea - conducătorii (auto) ai ceneclului

membrii ceneclului sînt solicitați să-și spună părerea în legătură cu piesele interpretate. Este apreciată melodia, mai puțin calitatea vocii. Gil Dobrică spune: „Merge, merge... (Ride). Față de alți soliști care umple programele la Radio și Televiziune...”. Adrian Păunescu concluzionează: „Doina Șutu are ceva peste medie”. Ne emoționează în seara aceasta Alexandru Zărnescu, cu cîntecul său Dor de Eminescu, cîntec al cărui refren este un „u” lung, tînguitor, vocală ce încheie numele lui Eminescu. Evoluează formația Continental, cea care a ocupat săptămîna trecută locul întâi în Topul revistei Săptămîna. Membrii formației interpretează compoziția Amiază fierbinte a lui Nicu Enache, pe versurile lui Marcel Mihalas, apoi urmează doar recitalul organistului Nicu Enache: Bach, Enescu, adică profunzime și gravitate, apoi eliberare, liniște și revitalizare. Să nu uităm tulnicile. În final, — Oda Bucuriei — omagiu dublu adus omului și bucuriei de a trăi, de a exista.

Istoria ceneclului a fost și este zbuțuită tare. Oamenii care s-au perindat prin ceneclu, oameni care dănuie, oameni care vin. Dintre noile apariții se distinge vocea pură a învățătorului din Ieud, Ștefan Hrușcă. Raza cerului senin, pe versurile poetului Horia Bădescu, este „cîntecul în care vocea lui Hrușcă atinge înălțimile unei biserici de lemn din Maramureș” (Adrian Păunescu)

Spectacolul se apropie de sfîrșit. Adrian Păunescu anunță evoluția celor patru ași: George Nicolescu, Victor Socaciu, Mircea Vintilă și Vasile Șeicaru. Victor Socaciu cîntă Charlie Chaplin. Sala cîntă și ea. Sunetistul Doru Tană pune surdina chitarei și vocii lui Victor Socaciu. Spectacolul este de fapt cel din sală, căci sala a devenit o scenă mare, cu sute de cîntăreți. În momentul în care Victor Socaciu cîntă Nu uita că ești român, vechi cîntec de Gherase Dendrinu, sala, ca un resort de inimă, țîșnește în picioare, omagînd țara, eternitatea noastră, așa cum, stînd tot în picioare și cîntînd Trăiască România, oamenii cîntesc prezentul, cîntesc pe cititorul României moderne, cîrmaciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Totul e firesc, ca într-o familie mare. Nu e nimic festivizat, nu e nimic formal. Cîntecul vine parca dinspre sală spre scenă. El nu încheie spectacolul, ci este un virf așezat acolo unde i se simțea nevoia. În timpul recitalului lui Mircea

Vintilă, cel mai popular cîntăreț de muzică folk, Adrian Păunescu, emoționat de atmosfera din sală, de oamenii din Fălticeni, le scrie și le dedică versuri. Poezia se numește Tandru oraș moldav și se încheie astfel: „Iubiții mei din cea dinție zi, / Ce nobil sună-n țară Fălticeni, / Găzduitori și făcători de genii, / Să ne chemați aici și vom veni”. Aplauzele sînt multe și calde. Membrii ceneclului se ridică în picioare și cîntă pentru cei aflați în sală La mulți ani. În atmosfera aceasta de mare emoție, Vasile Șeicaru, Duce Bertzi și restul ceneclului cîntă Give pace a chance. Dați o șansă păcii, o șansă păcii și gloriei ei — se aude din toată sala. Tineri cu voci pure încep deodată să scandeze pe aplauze: Pace! Pace! Nicu Enache se duce la orgă și îi acompaniază cîntînd Oda Bucuriei. Mărturisesc că emoția atinge inimaginabilul atunci cînd Adrian Păunescu recită, cu lacrimi în suflet și în ochi, Manifest pentru sănătatea pămîntului. Ropotele aplauzelor susțin intrarea în scenă a lui George Nicolescu, care cîntă Lumina ochilor. Succesul este imens. Adrian Păunescu vorbește despre menirea artistului adevărat, despre condiția lui, arătînd că „artiștii sînt ca ființele care dacă nu sînt sleite seacă. La fel, și artistul, dacă nu se dăruie oamenilor mereu, nu mai are ce dărui”. Vasile Șeicaru continuă recitalul. Biletele din sală sînt multe. Spicuiți citeva gînduri bune pentru ceneclu. „Vă mulțumesc, prieteni, cei de pe băneli, cei din picioare, cei așezați pe jos, din astă seară, sigur, gîndivom mai frumos, gîndivom tandru și suav țara și luxul cel mai grav. Vă mulțumim pentru această seară deosebită de tiparele de ceară și vă urăm, dacă se poate, la mulți ani cu sănătate”. Sau: „Cred că cea mai mare fericire este să redai bucuria oamenilor. Semnează al dumneavoastră supuși pînă dimineața și încă mult înainte”. Acestea sînt spicuiți fugare dintr-o întîmplare minunată ce a durat șase ore fix, animînd tîrgul liniștit al Fălticeniilor.

ELENA GRECESCU

Muzică pentru eternitate și încă o zi

Îată-mă pentru prima oară în ipostaza de cronicar al spectacolului, în această seară de 13 aprilie 1982.

Intotdeauna am avut un oarecare resentiment față de data de 13, dar aici, la Pașcani, ea s-a dovedit a fi o zi de bun augur. Și de la spaima pe care o manifestam, încă de pe cînd eram la școală, în fața colii albe de hirtie, trec la compoziția literară, dărîindu-mi cu bucurie gîndurile acestui condei, care-mi soarbe gîndurile, cu tot atîta ușurință ca și cînd o frunză ar sorbi cu verdele ei toată căldura și lumina tuturor sorilor, prin el ideile mele iau contururi de mare albăstrind poenile, frumos ordonat de mina mea, pe hirtie, o poezie specifică a liniștii și a stabilității, a pluit ca un val transparent asupra sălii, în care s-a petrecut ultima întîmplare a ceneclului. Ceea ce asigură succesul actului nostru artistic este tocmai forța spiritului, deschiderii către public, lipsa oricărui fel de dogmă, de formulă de spectacol preconcept.

Au fost reluate în reprezentarea de la Pașcani, unele piese, care mie cel puțin, îmi erau aproape necunoscute (Gil Ioniță a cîntat „Latinitatea strigă din tranșee” pe o poezie de Octavian Goga, iar Mihail Stan a recitat „Documentul” de Constantin Tănăsescu — ambele remarcabile creații, după părerea mea).

Am constituit scena unui debut meritoriu (Doina Atomei, profesară de muzică, aici, în Pașcani, care a cîntat „Ciobănița”, cîntec al cărui text și muzică îi aparțin).

Am fost pentru o zi oaspeți dragi al unui oraș cu un primar excepțional și primitiv, Mihai Bodoașcă, om care a organizat atît de reușit, șederea noastră aici, venind cu amabilitate și înfelegere în întîmpinarea celor mai elementare cerințe ale membrilor ceneclului. Am simțit interesul real al publicului pentru sacerdotul nostru, așa zice, artistic, prin chiar gîndurile pe care spectatorii și le-au așternut pe hirtiele transmise din mină în mină pînă la scenă: A. Dumitriu „Dacă fetele de la „Ecolul” au deja 10 cîntec în repertoriul lor, de ce să nu editeze Electrocordul discul unor debutante de valoare?... avem dreptul să le putem asculta în clipe de revoltă și melancolie” sau un alt bileț semnat „Mirela și prietenii ei”: „Ne-ați dărui în această seară muzică pentru eternitate și încă o zi...”

Și așa mai adăuga eu: „nu numai atît, ci și nevoia de a avea un pic de liniște la finalul veacului acesta olin de zbuțuit, iar pe lângă liniște să ne invadeze, de-a dreptul, dragostea, întocmai ca florile explodînd pe ramuri fragile de mere și de cireși, într-o primăvară capricioasă și îndărătnică participanță și ea la această „Conspiratie în doi” a iubirii, care nu trebuie să fie.

„Un creș, creș sublim
Care așteaptă să-ți fim hoști:
Să-ți jefuim,
Noi, voi, ei, toți, toți!”

ROSINA CAMBOS

(Ați citit cronicile nr. 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528)

Lumina personalității lui Ștefan cel Mare

Pentru că aniversăm cei 525 de ani de la urcarea lui Ștefan cel Mare în scaunul domniei, îngăduiți-mi să încep cu o vorbă a cronicarului Gr. Ureche, care zice așa: „Acest domn, Ștefan vodă, după doi ani a domniei lui Pătru Vodă Aron, rădica-tu-s-au de la Țara Muntenească cu multă

mulțime de oaste muntenească și din țară adunați și au intrat în țară. Și silind spre scaunul Sucevii, i-au ieșit înainte Pătru Vodă Aron pe Sireliu, la Poljaști, la tină, și s-au lovit în ziua de joi mari, aprilie 12, și înfrinse Ștefan vodă pe Aron. Ci Aron vodă nu se lăsa cu alita, ci de iznoavă s-au bulucitu și al doilea rindu să lovi la Orlic și iară birui Ștefan vodă”.

Tinărul voievod venea cu ajutor de la vârul lui, de la Vlad Tepeș. Răzbuna moartea părintelui său Bogdan vodă, își revendica moștenirea, o cucerea și se pregătea s-o stăpânească, dar nu înainte de a întreba țara. Ne-o adeverește însuși cronicarul: „Ștefan vodă strins-au boierii țării și mari și mici și altă curte mărunte... la locul ce se chiamă Dreptatea și i-au întrebatu pe toți: Iaste-le cu voie tuturor să le fie Domnu? El cu toții au strigat într-un glas: „În mulți ani de la Dumnezeu să domnești”.

În acel aprilie 1457 își inaugurează deci o cirmuire cel care, aproape jumătate de veac, avea să păstorească țara românească a Moldovei, cu mare pricepere, cu multă vrednicie și pasiune pentru libertate, dreptate și omenie. L-a ajutat țara, poporul; l-au ajutat alesele lui calități de conducător, de diplomat, de ostas, de iubitor și sprijinitor al culturii. Multele bătălii pe care silit a fost să le poarte, cu vecini pe care și-i dorea prieteni, cu turbulenta hoardă a tătarilor crimleni sau cu marea împărăție a sultanului i-au consacrat faima de apărător al moșiei străbune și de iscusit strateg, în ansamblul politicii de apărare a Europei. L-a spulberat pe tătari la Lipnic. L-a cumințit pe Matei Corvin la Baia. L-a prăbușit pe Soliman pașa cu cei 120.000 ai lui în smărcurile Birladului de lângă Vaslui. L-a întâmpinat pe Mahomed

II Cuceritorul la Războieni și la Suceava, ca să-l silească a se înturna în Istanbul fără izbândă. I-a mai bătut o dată pe otomani la Cătălbuga. A înaintat de două ori pină la București, așezind acolo domni prieteni, în locul celor prea plecați în fața sultanului. A stăpinit Ciceii și Cetatea de Baltă în Transilvania. A domolit trufia și ambițiile umflăte ale lui Ion Albert, acolo, în Codrii Cosminului. Așa după cum și-a făcut din toți boierii țării, oricât de dornici de mărire, niște slujitori credincioși. A vrut să-i fie țara slobodă, bogată și împodobită cu oameni frumoși și lăcașuri mărețe.

A vrut să aibă prieteni cu care să se alieze întru stăvilirea expansiunii otomane. A strigat după ajutor, dar glasul i-a răsunat în pustii inimilor și al minților celor care conduceau atunci statele europene, așa că a rămas singur, de izbelște, el și țara lui, în fața primejdilor tot mai mari și mai ucigașe. Recunoașteri și laude i-au venit multe, multe. Nu se putea să nu-i vină. „Analele venetiene” descriu lupta de la Vaslui cu nestăpinită bucurie: „Au fost înfrinți și puși pe fugă, și în toată ziua aceea, și noaptea pină la miezul celorlalte zile, n-au încetat să ucidă pe turci, așa că mai toți au pierit și puțin au scăpat”. Iar cronicarul otoman Scadeeddin însemna despre aceeași bătălie, cu mare jale: „A fost un teribil măcel și puțin a lipsit ca să nu fie cu toții tăiați în bucăți, și numai cu mare greutate Soliman Pașa și-a scăpat viața prin fugă”. Între rudele sultanului Mahomed II Cuceritorul se spunea, cu mihnire și furie: „Niciodată armatele otomane n-au suferit un dezastru atât de mare”. Într-o scrisoare trimisă din Turda, în 24 ianuarie 1475, la două săptămâni după bătălia de la Vaslui, se spunea: „Toată

Transilvania e în sărbătoare pentru această victorie”. Și cum fama ajungea pină la Roma, papa Sixt IV simțea nevoia să-l elogieze pe românul Ștefan vodă cum nu mai elogiasse pe nici un contemporan: „Faptele tale săvârșite pină acum cu intelcțiune și vitejie contra necredincioșilor turci, dușmani comuni, au adus atita celebritate numelui tău, încât este rostif de toți și ești în unanimitate lăudat”. Iar cronicarul polon Miechovschi se pleca în fața faimei lui Ștefan vodă, grăind: „Tu ești drept, prevăzător, isteț, biruitor împotriva dușmanilor. Nu în zadar ești socotit printre eroii timpului nostru”.

Dar toate citorile lui: de la Voroneț la Putna, de la Piatra-Neamț la Iasi, de la Popăuți la Tazlău și Borzești, ce sint altceva decit trepte întru slava unui cirmuitor genial, ocrotitor de cultură și artă? Toate îl incununează domnia celor 47 de ani, domnie dirză și înțeleaptă, intrată în legendă, tocmai pentru că era, este și va fi cunoscută, admirată și iubită de toți. Poporul îl crede a fi fost viteazul vitejilor și înțeleptul înțelepților. Și nu se însăla. Istoricii îl închină opera de știință, poezii îl cîntă în cadente de slavă și dragoste. N. Iorga îl portretizează cu incitare, ca pe un binefăcător al poporului român și al omenirii: „Domn adevărat, viteaz, cîminte și iubitor de țară și de neam din clipa înțitii pină în cea din urmă”. Într-insul găsisse poporul românesc cea mai deplină și cea mai curată iconană a sufletului său: „cînstit și harnic, răbdător fără să uite și viteaz fără cruzime, strasic în minie și senin în iertare, răspicat și cu măsură în grai, gospodar și iubitor al lucrurilor frumoase, fără nici o trufie în fațetele sale”.

Lumina personalității lui Ștefan cel Mare sporește cu fiecare veac, păstrindu-l, în perindarea lor, sus pe socul cel mai înalt, mai de cinste și mai strălucitor al istoriei române.

DUMITRU ALMAȘ ■

Insomnie lingă destinele țării

„Spiritul politic cel mai ascuțit constă în a armoniza contradicțiile de moment cu cerințele stăpînului care se numește legea”

Scoterea relațiilor internaționale de sub domnia dreptului forței și așezarea lor sub domnia forței dreptului a constituit pentru Nicolae Titulescu un fir roșu al întregii sale gândiri și acțiuni politico-diplomatice.

Exprimîndu-și credința într-o evoluție care să impună ca în relațiile umane forța brutală să-și piardă din ce în ce mai mult din pondere pentru a se ajunge la eliminarea sa completă, afirmîndu-și încrederea în capacitatea omenirii de a înțelege acest imperativ superior, ca expresie a însăși maturității sale, Nicolae Titulescu avea să releve în numeroase rinduri necesitatea ca spiritul politic să nu se mai opună spiritului juridic necesitate de a armoniza întotdeauna acțiunea politică cu exigențele legii internaționale, convins fiind că numai așa evoluțiile politice internaționale vor fi definitiv scoase de sub imperiul actelor arbitrare, că numai așa se vor putea evita stările de tensiune și conflict, manifestările de neîncredere și teamă și că raporturile dintre state se vor bucura de încredere, stabilitate și certitudine.

Aprecînd că legea internațională este expresia unui anumit stadiu de organizare și desfășurare a raporturilor dintre state, Nicolae Titulescu a conceput dreptul internațional ca o categorie socio-istorică în continuă evoluție. Nicolae Titulescu a luat ferm și consecvent atitudine împotriva acelor

doctrinari și oameni de acțiune care, invocînd minusurile legii internaționale, le reliefa pentru a motiva și susține, în mod absurd, necesitatea renunțării la aceasta; omul politic și diplomatul român atrăgea serioasă atenția că, pe această cale, comunitatea internațională risca să intre în haos, înlăturînd elementele justiției obiective prin elemente ale justiției subiective, înlocuînd, de fapt, legea internațională cu manifestări voluntariste, cu atitudini ale bunului plac. În concepția lui Nicolae Titulescu, trecerea de la un stadiu de drept la un alt stadiu de drept nu s-ar fi putut face în nici un fel pe un teren gol, parcurgerea drumului de la stadii interioare la stadii superioare impunînd aprioric recunoașterea principiilor și normelor de drept existente. „Totul sau nimic — spunea Nicolae Titulescu — poate reprezenta o deviză în dragoste, dar nu în politică”. În numeroase rinduri, abordînd problemele principiilor și normelor relațiilor între state, Nicolae Titulescu a atras atenția că omenirea se afla în fața alternativei: observarea legii internaționale (cu eforturile implicite de perfecționare a ei), ca un act profund rațional, sau repudierea și încălcarea ei, ca un act categoric irațional, acceptînd riscurile unei catastrofe. Văzînd în observarea principiilor și normelor dreptului internațional o condiție a întăririi securității și păcii și a dezvoltării conlucrării între state, Nicolae Titulescu a apreciat că pacea reprezintă, la rîndul ei, starea ideală pentru îmbogățirea și perfecționarea dreptului internațional, pentru lărgirea ariei sale de aplicabilitate la noi și noi domenii, pentru consolidarea stabilității internaționale, pentru crearea cadrului juridico-politic necesar amplificării și diversificării conlucrării bi și multilaterale. Sustinător al rosturilor și funcțiilor Societății Națiunilor, Nicolae Titulescu a subliniat adesea responsabilitățile ei pe linia codificării principiilor și normelor de drept internațional, a adoptării unor instrumente juridice cu forță angajantă (tratare, pacte, convenții etc.), ca și în sensul unei acțiuni consecvente și ferme pentru apărarea și aplicarea lor generală și riguroasă.

Sînt numai cîteva temeuri — de gînd și acțiune — care ne îndreptătesc să-l considerăm pe Nicolae Titulescu un inspirat creator și un autentic apărător de drept internațional contemporan.

GEORGE G. POTRA ■

„Sarcina noastră este de a exprima în formule clare nevoile pe care le ridică viața socială în fiecare clipă. Rolul legiuitorului este de a confirma sub formă de legi ceea ce noi juristi am constatat că reprezintă de multă vreme, pentru colectivitate, regula care călăuzește, regula care trebuie urmată, pentru că așa cer, deopotrivă, justiția și interesul.

Dar ce putem face noi, juristii, împotriva faptului că camenii politici, după ce legea a intrat în vigoare, o dau deoparte la un moment dat?

Pentru noi, juristii, dreptul nu se compară cu o ființă vie. El n-ar putea fi doborât de loviturile ce i se dau. Mai mult încă, dreptul iese și mai strălucitor ca urmare a încălcărilor care au încercat să-l distrugă.

Pentru noi, juristii, dreptul este nepieritor, pină ce abrogarea în formă legală îl proclamă moartea. Noi, juristii, gîndim că (...) trebuie înainte de orice să să aplice cu strictete legea existentă, trebuie să se treacă de la un stadiu de drept la un alt stadiu de drept, nu trebuie ca dezordinea să se strecoare între două stadii de drept, căci altfel haosul (...) devine un Labirint din care nici un fir al Ariadnei n-ar putea să ne indice ieșirea. În sfîrșit, pentru noi juristii, nu este nici un motiv să se schimbe Biblia pentru că oamenii fac păcate (...).

Înainte de război, lumea era împărțită în zone supuse regimului suveranității naționale inflexibile. Aceste suveranități reglementau ele însele, în virtutea propriei lor rațiuni de a fi, greutatea care se iveau. Iar dacă, în timpul acestei reglementări, două suveranități se ciocneau, dreptul la război era măsura supremă pentru a rezolva conflictul. Cum dreptul nu avea întotdeauna forța, ca sprijin, în ultimă analiză conflictele între națiuni erau lichidate prin forța materială.

Milioane de oameni au trebuit să moară pentru ca acest sistem să facă loc domniei legii (...).

Apoi s-au produs repudieri unilaterale ale legilor existente, contrare legii internaționale și uzanțelor sale, fără ca să se aplice sancțiuni. (...)

După mine, inovate sînt națiunile pe care Carta internațională le obliga să intre în acțiune, care nu au făcut acest lucru și care, prin pasivitatea lor, au creat sențimentul de impunitate, răvînd legii internaționale puterea sa efectivă.

Și, fapt penibil, fapt grav de înregistrat în timp ce numărul statelor care au violat Pactul prin acțiunea lor este foarte redus, numărul statelor care prin inacțiunea lor nu s-au opus violării Pactului se confundă cu lumea. Mă voi ocupa numai de acestea din urmă, căci ele sîngure mă interesează, dat fiind că limbajul pe care îl țin ele este un limbaj de drept,

ceea ce face conduita lor și mai inexplicabilă.

Am fost întotdeauna sincer.

Nici în acest moment solemn nu-mi voi părăsi obișnuita mea sinceritate de gîndire și de acțiune în fața unor motive protocolare care, pentru că ascund adevărul, nu-și găsesc rațiunea de a fi.

„Disponem în starea actuală a lumii de elementele care ne îngăduie să nădăjduim într-o mișcare ritmică a relațiilor umane către un stadiu în care forța brutală să-și piardă din ce în ce mai mult din preponderență în reglementarea conflictelor dintre națiuni?”

Cred cu adevărat acest lucru, dar cu condiția să ne pătrundem de întreaga semnificație, așa zice chiar de valoarea simbolică, a realizărilor obținute, și de a ne supune marilor obligații pe care ele ni le impun.

Ne complacem cam prea mult de la sfîrșitul marelui război în psihologia ziditorilor de lumi noi! Avem prea mult tendința să socotim creațiile pacifice din ultimii zece ani ca pe niște lucruri ce constituie prin ele însele un început și un sfîrșit. Din pricina acestei concepții fragmentare, ne găsim prea adesea dezarmați în fața valului, crescînd de scepticism distrugător, crezînd că nu-l putem opune decît fragilitatea unor înfăptuiri înjehbate în grabă și oarecum artificiale.

Flacăra Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Morășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) — 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) — 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihaela Ștănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) — 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, ceneclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanțoiaia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea George scu, Gheorghe Amuza, George Cușnarencu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Măneac, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) — 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIU — 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU